Ε. Γ. ΦΟΡΤΥΝΑΤΟΒΑ

ΑΝΑΓΝΟΣΤΙΚΟ

ΜΕΡΟΣ II.

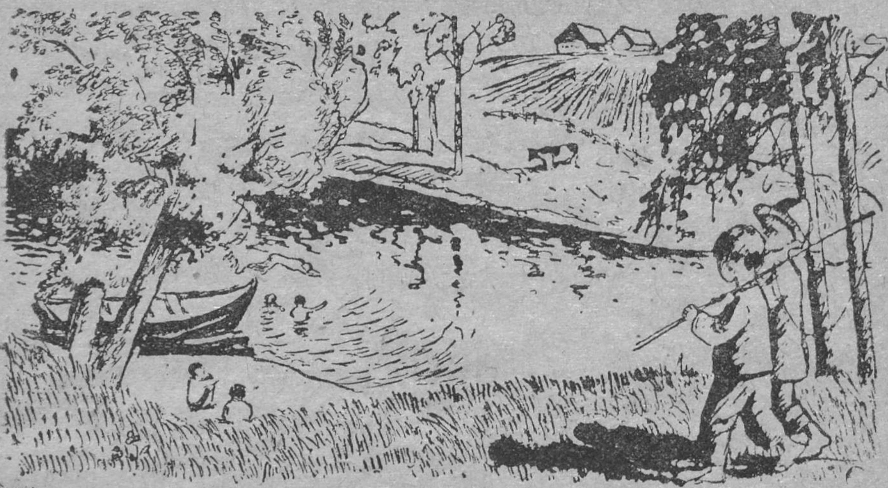
ΔΕΦΤΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΑΘΙΣΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΑΠΤΙ ΡΟΣΙΚΙ ΕΚΔΟΣΙ, ΠΥ ΕΠΙΚΙΡΟΘΙΚΕ
ΑΠΤΙΝ ΚΟΛΕΓΙΑ ΤΥ ΛΚΜ ΤΙΣ ΡΣΟΣΔ
ΕΠΙΚΙΡΟΘΙΚΕ ΑΠΤΙΝ ΚΟΛΕΓΙΑ ΤΥ ΛΚΜ ΥΣΣΔ

ΥΚΡΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ
ΜΙΟΝΟΤΙΤΟΝ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ
—1933—

— Δòθικε για ςτιχιοθέτιςι 20/VIII — 33. —
— Επιτράπικε για εκτίποςι 3/IX—33. —
Εκδοτικό εθνικόν μιονοτ. 30-Ε. Τιράζζ 4200
Γορλίτ 1607. Αριθμος παρανκελίας 5717.

ПЕРЕВОД И. ЛЕВКОПУЛОС
ЛИТ. ОБРАБОТКА А. ДИМИТРИУ
ОТВЕТ. РЕДАКТОР Л. ЛЕО

ΤΟ ΠΡΟΙ

Με κόκινο χρόμα
προβάλ' ι αβγί.
Σκοτάδι ακόμα
σκεπάζι τι γι.

Τα λύλυδα γέρνυν
στι γι δροσερά.
Τα πρόβατα βόσκυν
σε χόρτα χλορά.

Ο ΠΑΛΙΚΑΡΑΣ

Ο Κόστας με το Σοφρόνι πίγανε στο όρος. Στι στράτα ο Κόστας λέι:

— Σοφρόνι, φοβάσε τυς λίκυς;

Κι' ο Σοφρόνις μαχταέφτικε:

— Γιατί να τυς φοβιθό; Τυς χτιπό με το κσίλο στο κεφάλι,—τυς σκοτόνο.

Μπίκανε στο όρος. Στο όρος ίτανε σκοτινά απ' τα δέντρα, ο ίλιος δε φενότανε. Κάτο απ' τα ποδάρια-τυς σπάνανε τα κσερά κσιλάκια, τα φίλα κάνανε θόριβο.

Ο Σοφρόνις ντρανά ολόγιρα, πιάνι τον Κόστα απ' τα χέρια.

Ο Κόστας, τυ λέι:

— Φοβάσε;

Κι' ο Σοφρόνις ντρέπετε να πι πος φοβάτε, κάνι τον παλικαρά:

— Κε γιατί να φοβιθό; όπος ντρανάς, εγό δεν ίμε μικρός.
Τότε ο Κόςτας φόνακςε πςέφτικα:
— Λίκος!
Ο Σοφρόνις απ' το φόβο-τυ κάθιςε ςτον πάτο:
— Μα-α-α-μά!
Κι' ο Κόςτας το γελάι:
— Βρέ, Σοφρόνι, παλικαρά!

Ι ΒΡΟΧΙ

Πέφτι, πέφτι ι βροχύλα.
Τί χαρά κε τί δροςύλα!
Μαλακόνι πια ι γι.
Τα αλέτρια κε τα τράκτορ
ι κολχόζνικι 'τιμάζυν
κε ςτα τζόλια πια τα βγάζυν.
Βγένυν όλι ςτο χοράφι
για να ςπίρυν το ςιτάρι,
το κριθάρι, το γιυλάφι...
Ε, κολχόζνικι, δυλέπςτε
ςτα κολχόζικα χοριά-ςας.
Σαν υντάρνικι παλέπςτε.
Περιςέπςτε τι ςοδιά-ςας!

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Σε στράτες εβδομίντα χίθικε
το φασόλι, κανίς δεν το σορέβι,
κανίς μες' στο σακούλι.

Ι ΜΠΟΡΑ

'Οταν ίμυνα μικρός με στίλανε στο όρος για μανιτάρια.

Πίγα στο όρος, σόρεπσα μανιτάρια κε θέλισα να γιρίσο σπίτι.

'Ακςαφνα έγινε σκοτία, έβρεκσε κε βρόντισε. Φοβίθικα κε κάθισα κάτο από μια μεγάλι βαλανιδιά.

Γιάλισε ι αστραπί τέτια φοσερί, όστε πονέσανε τα μάτια-μυ κε τα σφάλικσα.

Πάνο απτο κεφάλι-μυ, κάτι έτρικσε κε βρόντισε. 'Ιστερα κάτι με χτίπισε στο κεφάλι. 'Επεσα κάτο κε κσαπλόθικα όσπυ να σταθί ι βροχί.

'Οταν άνικσα τα μάτια-μυ, στάζανε τα δέντρα σ' όλο το όρος, τραγυδύσανε τα πυλιά, κ' έπεζε ο ίλιος.

Ι μεγάλι βαλανιδιά τσακόθικε, κ' έβγενε από κι καπνός. Ολόγιρά-μυ ίτανε κομάτια απ' τι βαλανιδιά.

Τα ρύχα-μυ ίτανε όλα βρεμένα κε κολνύσανε στο κορμί-μυ. Στο κεφάλι-μυ ίχε ένα πρίκσιμο, κε πονύσα λίγο.

'Ιβρα το καπέλο-μυ, πίρα τα μανιτάρια κ' έτρεκσα στο σπίτι. Στο σπίτι δεν ίτανε κανίς. Πίρα απτο τραπέζι πσομί κι' ανέβικα πάνο στιν πέτζκα.

'Οταν κσίπνισα, ίδα απτιν πέτζκα, ότι τα μανιτάρια-μυ τα πσίσανε, τα βάλανε πάνο στο τραπέζι κε θέλανε πια να τα φάνε.

Εγό φόνακσα:—Γιατί τρότε δίχος εμένα!

Εκίνι λένε:—Εσί δεν κιμάσε; 'Ελα γλίγορα, φάγε!

ΓΙΑ ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ

Σίκο, ντράνα, Γιόργι, Βάνια
Τα πεδιά με τι σιρά,
με σακύλια, με καλάθια
παν' στο όρος με χαρά.
Μές' στο όρος μεγαλόνυν
τα χνυδάτα μανιτάρια.
Τί ζμιγμένα πυ φιτρόνυν
στα ολόδροσα χορτάρια.

Μικρό, πρισμένο, μέσα απ' το χώμα βγαλμένο, με κόκινο καπέλο φορεμένο.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΑΚΙ

Σαν πυλί στο κλαδί
το νερό κελαιδί.
Σε βραδιά ςιγαλί
το ποτάμι μιλί.
Κε την όμορφι μέρα
μές' στον ίςιχο αγέρα
αντιχί ςα φλογέρα.
Σαν πεδάκι γελά.
Βλέπι τ' άςτρα πςιλά,
τα πυλιά, τα μαμύδια.
Μας χαρίζι τραγύδια,
δέντρα, χόρτα, λυλύδια.

ΤΟ ΦΙΔΙ

Μια φορά ς' εμάς θερίζανε πίςο απ' τον μπαχτζέ. Εγό μ' όλι τι φόρα ρίχτικα ςτο τζαράνι κε κιλίςτικα μέςα ςτο μιροδάτο πιτζάνι. Ι θεριςτάδες ίτανε μακριά. Το ςκιλί-μας — ο Βολτζόκ, πλάγιαζε πάνο ςτι θιμονιά κ' έτρογε ςτύδι. Κιλίςτικα ς' ένα τζαράνι. 'Ακςαφνα κάτι κρίο κε γλιςτερό χτίπιςε ςτο χέρι-μυ.

Πίδιςα. Κε τί ντρανό; 'Ενα μεγάλο φίδι βγίκε απ' το

πιτζάνι, ϛικόθικε πάνο ϛτο υράδι-τυ κε ίτανε έτιμο να ριχτί πάνο-μυ. Αντίϛ να φίγο, ϛτέκο ϛαν πέτρα κε το φίδι με ντρανά με τ' άχρομα μάτια-τυ.

'Ακϛαφνα ο Βολτζόκ πετάχτικε απ' το τζαράνι κε πίδιϛε πάνο ϛτο φίδι. Το ϛκιλί κϛέϛκιϛε το φίδι με τα δόντιατυ, κε το πατύϛε με τα ποδάρια-τυ. Το φίδι έδακνε το ϛκιλί κε ϛτο πρόϛοπο, κε ϛτο ϛτίθοϛ, κε ϛτιν κιλιά. Μα γλίγορα τα κομάτια τυ φιδιύ ίτανε πεζμένα πάνο ϛτον πάτο.

Ο Βολτζόκ πίρε δρόμο κε χάθικε. Μόνο τότε μυ ίρθε πάλι ι φονί: άρχιϛα να φονάζο κε να κλέο. Τρέκϛανε ι θεριϛτάδεϛ κε με τιϛ κόϛεϛ χτιπίϛανε τα κομάτια τυ φιδιύ, πυ ακόμα τζαπαλανέφκυνταν.

Ο Βολτζόκ γίριϛε ϛτο ϛπίτι-μαϛ μόνο ίϛτερα από δέκα μέρεϛ. 'Ιτανε φτοχόϛ, πιναζμένοϛ, μα γερόϛ. Ο πατέραϛ ίπε, ποϛ τα ϛκιλιά γιατρέβυντε, με κάπιο χορτάρι απ' τα δακϛίματα τυ φιδιύ.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Πιλματάρις ίνε
έχι κε κιλιά;
το χτιπύνε τα πεδιά.
Γιατί χτιπύνε το
καημένο,
Γιατί ίνε φυσκομένο.

ΤΟ ΤΟΠΙ

Στρονκιλό, σφιχτό-μυ τόπι,
τί χτιπάς τιν Πινελόπι;
Τί τρελές δυλιές μυ κάνις;
Τα λυλύδια πάντα σπάνις.
Ντράνα, κάθισε καλά.
Θα με βάλις σε μπελά.
Σι θα σπάσις το γιαλί
— το κακό θε να με βρι.

ΤΟ ΛΥΣΙΜΟ

— Ελάτε, πεδιά, να βράσυμε πσαρόσυπα!

Τα πεδιά ανάπσανε φοτιά, βάλανε πάνο ένα καζανάκι κε πίγανε να λυστύνε. Κολιμπύσανε πιός πιόνα να περάσι. Μόνο ο Πέτρος δεν μπορύσε να κολιμπίσι.

— Θα κολιμπίσυμε να πάμε στο σπίτι με τα σανίδια,— ίπε ο Στέφανος.

— Ο Πέτρος δεν μπορί να κολιμπίσι, αφτός τ' ανκίστρια θα κυβαλίσι στο σπίτι.

— Νά γνοστικί! Πάνο στο σανίδι κ' εγό μπορό να κολιμπίσο.

— Καλά. Τ' ανκίστρια θα τα μυλόσυμε ίσαμε άβριο, πίσο απ' τα δεντράκια.

— Να πίγενες Πέτρο, καλίτερα πεζά, γιατί μπροστά ίνε μέρι βαθιά,—ίπε ο Στέφανος.

— Κε γιατί μυ φορτόνεστε; Αρπάζο κανένα σανίδι κε βγένο, μεγάλι δυλιά!

Αρχίσανε να κολιμπύνε.

Ο Πέτρος δεν απόμενε πίσο απ' τυς άλυς. Μα άκσαφνα έπεσε απ' το σανίδι, τίνακσε τα χέρια κε βύτισε στο νερό.

Το σανίδι έφιγε μακριά απ' αφτόνα, κι' ο Πέτρος χάθικε κάτο απ' το νερό.

Πιδίςανε τα πεδιά απ' τα ςανίδια-τυς, βγάλανε τον Πέτρο κε κολιμπίςανε αντάμα-τυ στιν ακροποταμιά.

Ο Πέτρος πλάγιαζε, ςαν πεθαμένος.

— Κυνίςτε-τον, πεδιά, τινάκςτε-τον!

Ο Πέτρος άνικςε τα μάτια κε ςίκοςε το κεφάλι-τυ. Μόνο τότε τα πεδιά θιμιθίκανε για τα ςανίδια-τυς. Ντράνα, τα ςανίδια μόλις φένυντε πια.

— Για ςένα χάςαμε όλο-μας το στόλο — ίπε ο Στέφανος.

— Μι φοβάςε, τόρα θα μάθις να κολιμπάς.

ΤΟ ΤΑΓΜΑ ΣΤΟ ΛΑΓΕΡ

Ντρανάς
εκί πέρα
μια πόλι
αςπρίζι.
Φιςά
ο αγέρας
κ' ι πόλι
βυίζι.
Σπιτάκια
πανένια,
με κςίλα
ςτιμένα.

Γιμνά
τα κορμάκια.
Γερά
τα πεδάκια.
Κςιπόλιτα
τρέχυν.
Αρόςτυς
δεν έχυν.
Εκί ζι
αντάμα —
πιονέρικο
τάγμα.

Ι ΒΟΙΘΙ

Σίνεφο, κε τί ςίνεφο!

Ι κολχόζνικι σποδάζανε να ςορέπςυνε το πιτζάνι κε να το βάλυνε πάνο ςτ' αμάκςια. Ντρανύνε, τρέχυνε τα πεδιά με κόκινες γραβάτες.

— Γιά-ςας, ςίντροφι! φονάκςανε δινατά τα πεδιά.— Ίρθαμε να ςας βοιθίςυμε.

— Στον κερό ίρθατε. Μπράβο-σας!

Ι δυλιά άναπσε. Σιμόσανε τ' αμάκσια, αρχίσανε να τα φορτόνυνε.

—Γιά ας βγι κάπιος από σας απάνο για βοίθια!

Ο μπάρμπα—Ζαχαρίας τράβικσε πάνο στο αμάκσι διο πεδιά.

—Τόρα, πεδάκια-μυ, πατίστε καλά, για να χορέσι περισότερο πιτζάνι.

'Ετσι κε τελιόσανε τι δυλιά ίσαμε ν' αργίσι ι βροχί.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ

Με τα μακριά μυστάκια
τα χλορά τα κρομιδάκια.
Τα δανκάνις κε αρχίζις
σαν κλαπσιάρις να δακρίζις.

Νά κε λάχανα μεγάλα.
Τδνα φίλο πάνο στ' άλο.
Τα κοτσάνια-τυς χομένα
μές' στο χόμα, ριζομένα.

Τ' ανκυράκια οριμάζυν
κε το χρόμα μεταλάζυν.
'Ιν' αφτά τα ανκυράκια
με τυς κάτικυς σπιτάκια:

σπόρι μέσα-τυς κλιζμένι,
στο σκοτάδι μαντριζμένι
κι' ας μιν έχυνε κλιδί —
δεν μπορί κανίς να βγι.

Παραπέρα ι ντομάτες
ζυμερές κε μιροδάτες.
Κσαπλομένες κοκινίζυν.
Το περβόλι-μας στολίζυν.

Δίλος πόρτες με παραθιράκια
Κόλμο πλίθος έχυν τα σπιτάκια
Μέσα-τυς μιά κόρι ίνε μαντριλμένι,
Κι πλεμσύδα-τις ομσο στι στρατίτσα βγένι.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ-ΜΑΣ

Όλο το καλοκέρι το περιβόλι μας φάιζε. Κε για το χιμόνα από κι ςορέπςαμε ζαπάςια.

Ακόμα νορίς το καλοκέρι αρχίςαμε να τρόμε πράςινα κρομιδάκια. Τα τρόγαμε κε με το κβας, κε με το πςομί, κε με τις καρτόπλες.

Γλίγορα αρχίςανε να οριμάζυνε κε τ' ανκύρια. Νόςτιμα ανκύρια, πυ τα πέρναμε ίςια απ' τις βραγιές! Τα τρόγαμε κε ςτο μεςιμερινό το φαί κε ςτο βραδινό.

Κ' ίςτερα αρχίςανε ι πρόιμες καρτόπλες. Βγάζαμε απ' το χόμα πρόιμες καρτόπλες, τις πλίναμε κε τις πςίναμε. Ι πςιμένες καρτόπλες ίνε νόςτιμες, το καβυρντιζμένο καπύκι-τυς, τρίζι!

Κοκινίςανε κ' ι ντομάτες. Ε, κε τί καλές πυ ίνε! Νόςτιμες, ζυμερές! 'Ινε καλό να τις βάλις κε ςτο μπόρςτζι, να τις τρος κε με καρτόπλες, ί μόνο να τις αλατίςις κε να τις τρος με πςομί!

'Ιρθε ο Σεπτέβρις, πρέπι απ' το περιβόλι όλα να τα ςορέπςι κανίς για ζαπάςια. Μπροςτά απ' όλα ςορέπςαμε τις ντομάτες,—γιατί αφτές φοβύντε το αγιάζι. Κςεριζόςαμε τα κρομίδια, τα δέςαμε ςε δεμάτια κε τα κρεμάςαμε ςιμά ςτο φύρνο για να κςεραθύνε. Σα δεν τα κςεράνις καλά— όλα ςαπίζυνε.

Αρχίςαμε να βάζυμε ςτα ποντβάλια τα ρεπάνια, τις μορκόφκες κε τα κοκινογύλια κε να ρίχνυμε πάνο κςερό άμο.

'Ιςτερα καταπιαςτίκαμε με τις καρτόπλες. Απ' αφτές ίχαμε πολές. Καλά, πυ κι' ο κερός ίτανε κςερός, κ' ι καρτόπλες κςερές—μπορέςαμε ίςια να τις βάλυμε ςτο ποντβάλι.

Τελιόςαμε τις καρτόπλες, αρχίςαμε τα λάχανα. Τα κόπςαμε, τ' αλατίςαμε, ολάκερα κεφάλια τα κυβαλίςαμε ςτο ποντβάλι, για να έχυμε κε το χιμόνα φρέςκα λάχανα.

Τα ετιμάςαμε όλα—κε δε φοβύμαςτε το χιμόνα!

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Ο περιβολάρις Φέντιας
μακριά τι μίτι έχι,
όπυ κι' αν γιρίσι το νερό
από κι κε τρέχι.

ΤΙΣ ΡΙΖΕΣ Ι ΤΙΣ ΚΟΡΦΕΣ

Τον παλιό κερό ς' εμάς κανίς δεν ίκςερε να φιτέπςι πατάτες (καρτόπλες). Δεν κςέρανε ακόμα, κε τί ίνε.

Διάβαςε ένας πομέςτζικος, ότι πέρα απ' τι θάλαςα ίνε ένα λαχανικό—ι πατάτα. 'Εγραπςε να τον ςτίλυνε πατάτες, κε τις φίτεπςε ςτο περιβόλι-τυ.

Φίτροςε ι πατάτα δινατί, γερί κι' όλι ςκεπάςτικε με λυλύδια.

Πέςανε τα λυλύδια. Στον τόπο-τυς φανίκανε ςκλιρά, ςτρονκιλά ςφεράκια, πυ ίτανε μεγάλα ςαν ένα καρίδι.

Σορέπςανε αφτά τα ςφεράκια, τα καβυρντίςανε μέςα ςε βύτιρο.

Προςκάλεςε ο πομέςτζικος τυς γνόριμύς-τυ, για να τυς φαίςι με το νέο φαί. Πίρανε ι μυςαφίριδες ςτο ςτόμα από ένα καβυρντιζμένο ςφεράκι, μαςύνε, ζαρόνυνε το πρόςοπο. Δοκίμαςε κι' ο ίδιος ο νικοκίρις ςτράβοςε το ςτόμα-τυ απ' αφτό το φαί. Θίμοςε ο νικοκίρις κε λέι:

— Βγάλτε με τις ρίζες-τυ κε πετάκςτε αφτό το παλιόχορτο!

Τιν άλι μέρα κςεριζόςανε το φιτό. Ντρανύνε — ςτις ρίζες-τυ κάτι κυβαράκια.

— Ελάτε ας πςίςυμε αφτά τα κυβαράκια!

Τα δοκιμάςανε, ίτανε νόςτιμα.

Τυ αρέςανε κε τυ πομέςτζικυ:

— Ε, μα τί αχμάκις πυ ίμυνα! — λέι, — έπρεπε να ςορέπςυμε τις ρίζες, κ' εγό καβύρντιςα τις κορφές.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Κε πράσινο κε πιχτό στι βραγιά μεγάλοσε φιτό. Τι ρίζα-τυ σκάλισε λιγάκι κε θάβρις.....

Τ' ΑΓΡΙΟΧΟΡΤΑΡΑ

Στο απέραντο το τζόλι
πολεμύνε τόρα όλι.
Βοτανίζυνε με τσάπες
ι κολχόζνικι-χοριάτες.
Προςπαθύνε να γλιτόςυν
ςτο περβόλι τα φιτά-μας.
Πολεμύνε να ςικόςυν
τιν κολχόζικι ςοδιά-μας.

Κόφτυν, ρίχνυν εκί πέρα
αγριόχορτα όλι μέρα
για να γίνυνε καλές
μελιντζάνες, πιπεριές.
Να ςορέπςυν ανκυράκια
πατατίτςες, φαςυλάκια.
Για να τρόνε ι χοριάτες
κ' ι υντάρνικι εργάτες.

ΛΑΧΑΝΟ-ΠΕΤΑΛΥΔΕΣ

Πολές πεταλύδες πετύνε πάνο απ' τυς μπαχτζέδες κε τα περιβόλια-μας. 'Ομορφες αντίκρι ςτον ίλιο με λογιό-λογιό χρόματα, με τα πλυμιςτά, χροματιζμένα φτερά-τυς! Κι' όμος πολές απ' αφτές φέρυνε μεγάλι ζιμία. Απ' τ' αβγά τις πεταλύδας βγένυνε κάμπιες. Αφτές τρόνε τα λαχανικά ςτα περιβόλια, κάνυνε ζιμία ςτα δέντρα, πυ ίνε ςτυς μπαχτζέδες. Κάποτε ι κάμπιες περιςέβυνε πολί.

Μια φορά το τρένο ςτι μέςι τυ δρόμυ άρχιςε να πιγένι ολοένα πιο αγάλια. Στο ςτερνό ςτάθικε όλος διόλυ. Ι

επιβάτες βγίκανε έκσο να ντρανύνε—τί ίνε. Φάνικε, ότι όλι ι ςιδεροδρομικί γραμί ςε μεγάλι απόςταςι ςκεπάςτικε από πολές χοντρές κάμπιες.

Ι τροχί τυ τρένυ πατίςανε άπιρες κάμπιες, μα κι' απ' αφτό γλιςτρύςανε πάνο ςτις ράγιες κε γιρίζανε ςτον τόπο-τυς. Το τρένο ςτάθικε.

Αφτές ίτανε κάμπιες άςπρις λαχανο-πεταλύδας. Κε ςτις διο μεριές τυ δρόμυ φενόντανε τα λαχανο-χόραφα. Μα αντίς λάχανα ς' αφτά μίνανε μονάχα τα κοτζάνια, πυ τα φάγανε όλος διόλυ. Ι κάμπιες φάγανε όλα τα λάχανα. Τόρα περάςανε ς' άλο τόπο—πυ δεν τον πιράκςανε ακόμα.

Ι ΚΑΜΠΙΑ

Σέρνετε μικρί καμπίτςα
Πάνο ςτι χλορί μιλίτςα.
Στα κλαδιά-τις ανεβένι.
Τρόι φίλα, δε χορτένι.
Πάντα τρόι, μεγαλόνι.
Στρονκιλένι κε φυςκόνι.

Το δεντράκι το καιμένο
ςτέκι τόρα μαραμένο.
Φαγοθίκανε τα φίλα.
Πάνε, πέςανε τα μίλα.
Μα ι κάμπια δε χορτένι
ς' άλο δέντρο πια διαβένι.

Ο ΒΑΤΡΑΧΟΣ

— Βάτραχος, βάτραχος! χτιπίςτε-τον!—πιχτά φονάζυνε τα πεδάκια.

Δεν κςέρυνε, ότι ο βάτραχος ίνε φίλος τυ ανθρόπυ. Κανένα κακό δεν κάνι — μονάχα μιν τον πέρνετε ςτα χέρια-ςας. 'Ολο το κορμί τυ βατράχυ ίνε από κρεατοελιές. Απ' τις κρεατοελιές βγένι φαρμακερό ιγρό. Απ' αφτό κνίθετε το δέρμα.

Τιν ιμέρα ο βάτραχος κιμάτε ςε κανένα ςκοτινό, ιγρό τόπο. Φιλάγι το βράδι. Το βράδι βγένι ςτο κινίγι.

Νά ςέρνετε κανένα ςκυλίκι ί κάμπια. Ο βάτραχος το ίδε κε το ςιμόνι κριφά ςα γάτα. Μόλις ςιμόςι, πιδάι. Νά ςα να χτίπιςε κάπιος λαφρά με τα δάχτιλά-τυ, κε το ςκυλίκι χάθικε. Δεν ντρανάς πιος ίνε, πυ χτίπιςε. Χτίπιςε ι γλόςα τυ βατράχυ. Ι γλόςα τυ βατράχυ ίνε ένα θαμαστό πράμα. 'Ινε κολιμένι στο ςτόμα όχι με τιν πιςινί άκρι, μα με τιν μπροςτινί. Ι πιςινί άκρι τις γλόςας-τυ ίνε λέφτερι. Ο βάτραχος τι βγάζι έκςο. 'Ολι ίνε ςκεπαζμένι με φτίζμα, πυ κολνάι. Το κινίγι πιάνετε ς' αφτίνα πολί λαφρά. Χτιπάι ο βάτραχος μ' αφτίνα το ςκυλίκι ί το μαμύδι κε το τραβάι στο ςτόμα. Το τραβάι, ςφαλίζι τα μάτια-τυ κι' αρχίζι να το καταπίνι. Το καταπίνι κε πάλι ντρανάι, κανένα άλο ακόμα να χτιπίςι.

'Ολι τι νίχτα ο βάτραχος καταςτρέφι κάμπιες, ςκυλίκια, ςαλιάνκυς, μαμύδια τις νίχτας—τα βλαβερά ζόα τον περιβολιόν, τον χοραφιόν, τον λιβαδιόν κε τον μπαχτζέδον.

Ι βάτραχι ίνε φίλι τυ ανθρόπυ. Να φιλάγετε τυς βατράχυς.

Ο ΜΠΑΧΤΖΕΣ

Με γλικό ζυμί γεμάτα
Τόρα γέρνυν μιροδάτα
τα μιλάκια κε τ' απίδια.
Κιτρινίζυν τα καρίδια.

Τα ερίκια φορτομένα
στα κλαδιά-τυς κρεμαζμένα.
Τον φιλάκςανε καλά
τον μπαχτζέ-μας τα πεδιά.

ΤΟ ΚΣΕΝΟ ΚΛΑΔΑΚΙ

Φίτροσε στο όρος μια άγρια μιλιά. Ίρθε στο όρος ο μπαχτζεβάνις με το τσαπί-τυ, ίδε τι μιλίτσα κε λέι:

— Νά όμορφο δεντράκι, αφτό θα μυ χριαστί.

Έσκαπσε προσεχτικά τι μιλίτσα, δεν έβλαπσε τις ριζίτσες-τις, τιν έφερε στον μπαχτζέ κε τι φίτεπσε.

Τον άλο χρόνο ίρθε ο μπαχτζεβάνις με ζαροτό μαχέρι. Έκοπσε όλι τιν πράσινι κορφί τυ δέντρυ κι' αφίκε μονάχα τον κορμό. Έσκισε από πάνο τον κορμό κε στι σκιζμάδα μέσα έχοσε νέο βλαστάρι από καλί μιλιά. Ίστερα ο μπαχτζεβάνις σκέπασε τι σκιζμάδα με πιλό κε τιν έδεσε με πατζαβύρα. Κάρφοσε ολόγιρα στο νέο βλαστάρι πασάλια κ' έφιγε.

Αρόστισε λίγο ι μιλίτσα, μα ίτανε νέα κε γερί. Γλίγορα καλιτέρεπσε. Κε το κσένο κλαδάκι μεγάλονε μ' αφτίνα.

Πίνι το κλαδάκι το ζυμί τις μιλίτσας κε μεγαλόνι γλίγορα: βγάζι όλο νέα μπυμπύκια κε φίλα. Βγάζι όλο βλαστάρια, κλαδάκια.

Ίστερα από τρία χρόνια το δεντράκι σκεπάστικε μ' ασπρο-τριανταφιλένια λυλύδια.

Πέσανε τ' ασπρο-τριανταφιλένια πέταλα τυ λυλυδιύ, κε στον τόπο-τυς φάνικε ι πράσινι αβγοθίκι. Το φτινόπορο απ' τιν αβγοθίκι γίνανε τα μίλα. Κι' όχι πια κσινά αγριόμιλα, μα μεγάλα, κόκινα γλικά μίλα.

Κε τέτια ομορφύτσικι έγινε ι μιλίτσα, όστε απ' άλυς μπαχτζέδες ερχόντανε να πάρυνε απ' αφτίνα νέα βλαστάρια για μπόλιαζμα.

Το μίλο

Ιν' αφτό ζιμί γιομάτο.
Τι γλικό κε μιροδάτο:
Κουμνίζι ςτο-κλαδί,
Θα το φάι το πεδί.

Ι ςπόρι ςτιν Ελένι, το καπύκι ςτον Αλέκο, ι καρδιά ςε ςένα, το μιςό ςε μένα.

ΣΤΟΝ ΜΠΑΧΤΖΕ ΤΥ ΜΙΤΖΥΡΙΝ

Ο Μιτζύριν ίνε φιμιζμένος μπαχτζεβάνις. Αφτός κάνι λογιό λογιό πιράματα για να μεγαλόνυνε κενύργιο λογιό δέντρα. Πολεμάι για να πάρι καλό λογιό φιτά, πυ δε φοβύντε απ' το κρίο.

Νά μια βραγιά από δεντράκια. Ίνε δέντρα-κάρλικα απιδιάς. Απ' τα χαμιλά δέντρα μπορύμε να ςορέπςυμε κι' άλο λαφρά τυς καρπύς. Το ντράνιμό-τυς ίνε κι' άλο λαφρό. Νά ένα κλαδί με φίλα αγριοκεραςιάς, κε πάνο-τυ ίνε βίςινα. Σε κάθε λαβδίτςι ίνε όχι από διο βίςινα, όπος πάντα, μα από 50-60 βίςινα. Απ' τιν αγριοκεραςιά κε τι βιςινιά ο Μιτζύριν πίρε νέο καρποφόρο δέντρο.

Νά ένα δεντράκι βιςινιάς. Μεγαλόνι μέςα ςτι γλάςτρα

πάνο στο τραπέζι. Αφτά τα μικρύτσικα δεντράκια σκεπαστίκανε με μεγάλα κε ζυμερά φρύτα. Για τα δέντρα-κάρλικα χριάζετε πολί λίγος τόπος, μα δίνυνε πολύς καρπύς.

Ίνε τέτιες μιλιές στον μπαχτζέ τυ Μιτζύριν, πυ φοβύντε να κιμύντε από κάτο ι φίλακες. Αν πέσι κανένα μίλο απ' τι μιλιά, θα κσιπνίσις με μεγάλο πρίκσιμο.

Για να βαστάκσις τέτιο μίλο, χριάζετε ν' ανίκσις πλατιά τιν παλάμι-συ.

Στον μπαχτζέ τυ Μιτζύριν ίνε κε πολές γιάγοντες. Ι γιάγοντες ίνε χοντρές, ζυμερές.

Ι μαλίνα ίνε τέσερις φορές μεγαλίτερι απ' τι σινιθιζμένι. Ίνε γιάγοντα δινατί, δε φοβάτε το κυβάλιμα, δεν παραβράζι.

Ίνε πολά όμορφα πράματα στον μπαχτζέ τυ Μιτζύριν. Πάνε εκί ι μπαχτζεβάνιδες να μάθυνε πος φιτρόνυνε κε μεγαλόνυνε τα νέα φρύτα, τα λαχανικά, ι γιάγοντες.

Ο ΦΙΛΑΚΑΣ

Τέλιοσε το καλοκέρι. Στον κολχόζικο μπαχτζέ φένυντε χοντρά ζυμερά μίλα κι' απίδια.

Κάθε νίχτα ο παπύς Ιγνάτις φιλάγι τον μπαχτζέ. Κάθε βράδι τον σιμόνι ο Σένιας:

— Πάρε κ' εμένα αντάμα-συ να φιλάγο, πάρε-με παπύ!

— Μα εσί θα κιμιθίς, τρελόπεδο, — μυρμυρίζι ο παπύς.

— Όχι δε θα κιμιθό, εσί μόνο πάρε-με!

Στο στερνό ο παπύς το δέχτικε.

— Πάμε πια! Ας ντρανό, τί φίλακας θα ίσε.

Ίτανε ισιχία στο μπαχτζέ. Βγίκε το φενκάρι. Ο παπύς

πίγε ςτιν καλίβα κε ίπε στο Σένια να τον φονάκςι, σαν α-
κύςι τίποτα.

'Αρχιςε να νυνίζι ο Σένιας, ότι άβριο θα πι ς' όλα τα πεδιά, πος δεν κιμίθικε όλι τι νίχτα, φίλαγε τον μπαχτζέ με τον παπύ.

Νύνιζε ο Σένιας κε ντρανύςε το φενκάρι. Ντρανύςε, ντρανύςε, κι' αφτό έγινε πια όχι φενκάρι, μα μεγάλο κίτρινο καβύνι. Θέλι ο Σένιας να πιάςι το καβύνι, απλόνι ς' αφτό τα χέρια-τυ, μα δεν μπορί να το φτάςι με κανένα τζαρά.
'Ακςαφνα το ςκύντιςε κάπιος.

— Μορέ φίλακας!

Ακύι ο Σένιας τι φονί τυ παπύ.

Τί ίνε;

Σικόθικε ο Σένιας κ' έτριβε τα μάτια-τυ.

Ντρανά μπροςτά-τυ ίνε ο παπύς Ιγνάτις, κε ςτον υρανό βλέπι όχι πια το φενκάρι, μα τον ίλιο.

Γελάι ο παπύς: Μορέ φίλακας!

Ι ΑΛΑΛΕΤΙ ΜΥΣΑΦΙΡΙΔΕΣ

Το καλοκέρι ι λαγί δεν μπένυνε ςτον μπαχτζέ. Μα το χιμόνα δεν ίνε έτςι.

Το χιμόνα ι λαγί πινύςανε. Ζιτίςανε κάτι να φάνε κε βρεθίκανε ςτον μπαχτζέ. Στον μπαχτζέ μεγαλόνανε νέες μιλίτςες. 'Ιρθανε ς' αφτές κι' αρχίςανε να τρόνε το καπύκι-τυς. Σε κάμποσες μιλίτςες φάγανε όλο το καπύκι ολόγιρα ςτον κορμό.

Θαρθί ι άνικςι, θα δυλέπςυνε ι ρίζες τις μιλιάς, θ' αρχίςυνε να ρυφύνε το ζυμί απ' τι γι κε να το δίνυνε πςιλά από μέςα απ' τον κορμό ςτα φίλα.

Τα φίλα πάλι θ' αρχίςυνε να ςορέβυνε φαί κε να το ςτέλνυνε απ' το καπύκι κάτο ςτις ρίζες. Θαρθί το φαί απ' το καπύκι ος τον τόπο, πυ έφαγε ο λαγός, — ι ςτράτα ίνε κομένι. Πιο μακριά να πάι δεν μπορί. Φιλάγυνε ι ρίζες φαί απ' τα φίλα, μα το φαί δεν έρχετε. Θα κςεραθύνε, κε το δεντράκι θα χαθί.

Πός πρέπι να ιπεραςπίςυμε το δεντράκι απ' τυς λαγύς;

Δοκιμάςανε ι κολχόζνικι να δέςυνε ολόγιρα τα δέντρα με άχιρο, μα ι λαγί λαφρά κοματιάζανε το δεμένο άχιρο. Κι' ακόμα μέςα ςτ' άχιρα ςορεβόντανε κε ποντίκια. Αρχίςανε να τρόνε το καπύκι κ' ι λαγί κε τα ποντίκια. Αρχίςανε να δένυνε ολόγιρα ςτα δέντρα κλαδάκια από έλατο. Βοίθιςε. Ι λαγί φοβύντανε να μι τςιμπιθύνε απ' τις ςυβλερές βελόνες τυ έλατυ κε δεν πιράζανε το καπύκι.

Σ' άλο κολχόζι φράκςανε πιχτά τον μπαχτζέ. Ι λαγί πιδύνε ςιμά ςτο φράχτι, μα δεν μπορύνε να μπύνε ςτον μπαχτζέ. Κε τα δέντρα απομίνανε ολάκερα.

Ι ΠΙΣΤΙ ΦΙΛΑΚΕΣ

Σ' ένα χοριό ίτανε τόςι μπαχτζέδες, όςτε όλο το χοριό φενότανε ςαν ένας μεγάλος μπαχτζές. Τα δέντρα φέρνανε λυλύδια τιν άνικςι, κε ςτιν πιχτί πραςινάδα τον κλαδιόν πετύςανε τα πυλιά. Ολόγιρα αιδονίζανε τα τραγύδια κε το χαρύμενο κελάδιμα. Κε το φτινόπορο κυνιόντανε ανάμεςα ςτα φίλα μίλα, απίδια κε κοκίμιλα.

Μα νά ςορεφτίκανε τα πεδιά κε χαλάςανε τις φολιές τον πυλιόν. Τα πυλιά αφίκανε τυς μπαχτζέδες κε δε γιρίςανε πια εκί.

'Ιρθε το φτινόπορο, ίςτερα ο χιμόνας. 'Ιρθε ι νέα άνικςι. Μα ςτυς μπαχτζέδες ίτανε ιςιχία κε λίπι.

Εκί μεγαλόςανε βλαβερές κάμπιες, πυ τις χάνανε πρότα τα πυλιά. Αφτές τρόγανε αππα δέντρα όχι μόνο τα λυλύδια, μα κε τα φίλα. Κε τα γιμνά δέντρα ςτεκόντανε το καλοκέρι λιπιμένα, όπος το χιμόνα.

Ίρθε το φτινόπορο. Στυς μπαχτζέδες δεν ίτανε ύτε μίλα, ύτε απίδια, ύτε κοκίμιλα.

ΤΑ ΣΤΑΡΟΠΥΛΙΑ

Σταροπύλια ςταχτερά,
με τραγύδια, με χαρά
ςτίςανε τρελό χορό.
Τςίρι-τςίρι-τςιριτρό.

Στα ςταφίλια-μας πετύν
κε τις ρόγες-τυς τςιμπύν.
Πίνυνε ζυμί γλικό.
Τςίρι-τςίρι-τςιριτρό.

Τα αμπέλια-μας τριγύν.
Φτερυγίζυν κε πιδύν.
Έχυν πέταμα λαφρό.
Τςίρι-τςίρι-τςιριτρό.

ΤΟ ΣΤΑΡΟΠΥΛΙ ΣΤΙ ΦΟΛΙΑ

(ΠΑΡΑΜΙΘΙ)

Μια φορά κ᾽ ένα κερό ίτανε ένα κιτρινόςτομο σταροπύλι, πυ το λέγανε Πύντικ, κε ζύςε πάνο απ᾽ το παράθιρο τυ λωτρύ, πίςο απ᾽ το περβάζι, ςε ζεςτί φολιά.

Ακόμα δε δοκίμαςε να πετάκςι, μα κυνύςε πια τα φτερά-τυ, κι᾽ όλο ντρανύςε απ᾽ τι φολιά.

— Τζιβ, τζιβ; — το ροτύςε ι μάνα-τυ.

Αφτό κυνύςε τα φτερά-τυ, ντρανύςε τι γι κε κελαδύςε:

— Ίνε πολί μάβρι, πολί μάβρι. Πέτακςε κε ίρθε ο πατεράκις-τυ, έφερε ςτον Πύντικ μαμύδια κε μαχτανέφκυνταν:

— Τζίυ — τζίυ...

Ι μάνα-τυ το δέχτικε.

— Τζιβ, τζιβ.

Κι' ο Πύντικ κατάπινε τα μαμύδια.

Κι' όλο σικονότανε πσιλά απ' τι φολιά, όλο ντρανύσε.

— Τζιβ, τζιβ, — ανισιχύσε ι μάνα-τυ.

'Ετσι όλο κε πίγενε, μα τα φτερά δε σπυδάζανε να μεγαλόσυνε.

ΕΝΑ ΚΑΚΟ

Φίσισε μια φορά ο άνεμος.

Ο Πύντικ καθότανε στιν άκρι τις φολιάς κ' έπεσε κάτο. Ι μάνα από πίσο-τυ, κ' ι κσανθί γάτα, με τα πράσινα μάτια βρέθικε αμέσος εκί. Φοβίθικε ο Πύντικ, άνικσε τα φτερά-τυ, κυνιέτε στα σταχτερά-τυ ποδάρια κε τζιβίζι. Κ' ι μάνα-τυ το σπρόχνι στιν πάντα, τα πύπυλά-τις σικοθίκανε πάνο — άγρια, άφοβι, άνικσε το στόμα-τις κε σιμάδεπσε στα μάτια τις γάτας.

Ο φόβος σίκοσε απ' τι γι το σταροπύλι. Πίδισε, κύνισε, τα φτερά-τυ κε με μιας ίτανε πάνο στο παράθιρο.

Πέτακσε εκί κ' ι μάνα-τυ, δίχος υράδι, μα με μεγάλι χαρά· κάθισε σιμά-τυ, το τσίμπισε με τι μίτι-τις στιν τζαγάδα κε λέι: —Τζιβ, τζιβ.

Κ' ι γάτα κάθετε πάνο στι γι, καθαρίζοντας απ' τα νίχια-τις τα πύπυλα τις μάνας τυ σταροπυλιύ. Το ντρανά ι κσανθί, πρασινομάτα κε με λίπι μιαυλίζι:

— Μιαυ-τέτιο σταροπύλι, σαν ποντίκι... Μιάυ, μιάυ

Κε όλα τελιόσανε καλά, αν λιζμονίσυμε μόνο, ότι ι μάνα απόμινε δίχος υράδι.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Μικρός κλέφτις με γύνα
σταχτερί.
Τρέχι δο κ'εκί για να βρι φαγί

ΠΡΙΝ Κ'Ε ΤΟΡΑ

ΠΡΙΝ

Το άλογο ψςόφια
τ' αλέτρι τραβύςε.
Το μάβρο το χόμα
λαφρά τςυνκρανύςε.
Στο τζόλι ςκιμένος
ςκλιρά πολεμύςε
ο δόλιος χοριάτις
κε πάντα πινύςε.

ΤΟΡΑ

Κολχόζικο τζόλι
πλατιά απλομένο.
Με άλογα, τράκτορ
βαθιά οργομένο.
Καθάριο ςιτάρι
ςτ' αβλάκια ςπαρμένο,

ςε χόμα αφράτο
καλά δυλεμένο.
Γεμίζι τ' αμπάρια.
Το κράτος πλυτένι.
Κολχόζια ςικόνι.
Τον κόζμο χορτένι.
Περνύνε κολόνες
ατέλιοτες τόρα.
Νικάς, δινамόνις
υντάρνικι χόρα.
Σφιχτά το τιμόνι
στα χέρια κρατύνε
γερί τρακτορίςτες,
μπροςτά μας τραβύνε.

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΥ ΒΑΛΤΥ

Πίγανε τα πεδιά ςτο όρος για να χαντραίςυνε τ' άλογο. Πάνε ςτιν άκρι τυ όρυς κε ντρανύνε: κάθετε ο μπάρμπα Ματθέος, αναπάβετε.

— Γιά-ςυ, μπάρμπα Ματθέο! Δεν ίδες τ' άλογό-μας;

— Χόθικε τ' άλογό-ςας ςτο βάλτο ίςαμε τ' αφτιά, — χορατέβι ο μπάρμπα Ματθέος.

— Σε πιό βάλτο;

— Μα τί νυνίζετε, εδό πάντα τζόλι ίτανε; Στον παλιό κερό, ςτον κερό τυ τςάρυ, εδό ίτανε βάλτος. Ίτανε βύρκος, φυρκιζόντανε πρόβατα, αλογάκια. Μια φορά λίγο απόμινε να φυρκιςτί κε χτινό.

— Κε πος μπίκε εκί το χτινό;

— Πίγενε, πίγενε, κε χόθικε ςτο βάλτο ίςαμε τα κέρατα.

— Μπάρμπα Ματθέο, κε πύ πίγε ο βάλτος;

— Τον κάνανε να τρέκςι ςτο ποτάμι, νά πυ. Αφτό πια το κάνανε ςτον κερό τις ςοβιετικίς εκςυςίας. Ίρθανε απ' τιν πόλι ντράνεςαν ολόγιρα όλα, ίςτερα αποφαςίςανε: «να κςεράνυνε το βάλτο».

Πολύς καβγάδες τότε κάναμε. Πολές φονές:

«Εμίς δεν κάναμε το βάλτο, εμίς δε χριάζετε να τον κςεράνυμε. Όφελος γιά θάνε, γιά όχι, μα λίγιςε τι ράχιςυ, ςκάπςε χαντάκια». Μα πάλι κςεράνανε το βάλτο, κε τόρα αρχίςανε εδό ν' αλετρίζυνε.

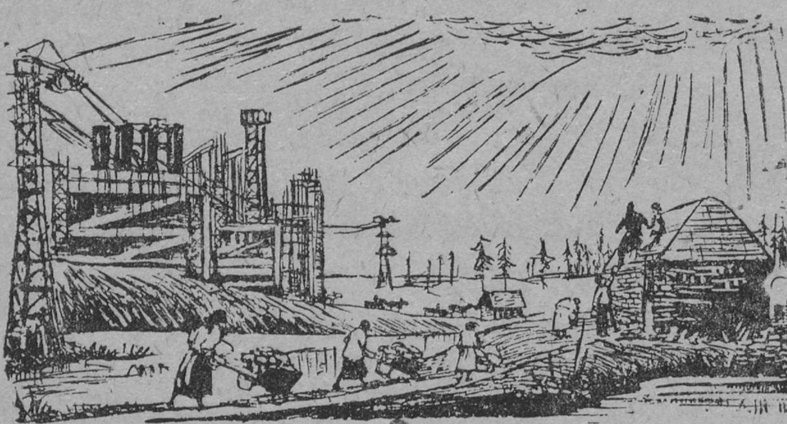
Τα πεδιά μιλίςανε κε τρέκςανε ίςια εκί, όπυ ίτανε πριν ο βάλτος, κι' ο μπάρμπα Ματθέος τράβικςε το λυρί τυ αλετριύ:

— Εμπρο-ο-ός! — κε πίγε ν' αβλακιάςι το χοράφι με τ' αλέτρι, για να το ετιμάςι για την ερχόμενι σοδιά.

ΙΛΕΧΤΡΟΣΤΑΝΤΣΙΑ

Περάςανε τρία χρόνια.

Σ' αφτό το χοράφι φιςύςε κε βροντύςε το τράκτορ με τ' αλέτρια. 'Αφινε πίςο-τυ πλατιά μάβρι λυρίδα από ςικομένο χόμα. Απ' το όρος ακυότανε το τρίκςιμο τον πριονιόν κι' ο κρότος, πυ βγάζανε τα τςεκύρια. Εκί, πίςο απ' το όρος, ςτο βάλτο τις τόρφας χτίζανε ιλεχτροςτάντςια.

Διο πεδιά ερχόντανε απ' το όρος. Αντίκρι-τυς ίρθε ο μπάρμπα Ματθέος με το τςεκύρι ςτο ζονάρι.

— Γιά-ςυ, μπάρμπα Ματθέο!

— Από πύ έρχεςε τρεχάτα;

— Πίγαμε ςτι ςτάντςια.

— Έτςι! Λένε πος γλίγορα θα χτίςυνε τιν ιλεχτροςτάντςια — ίπε ο Ματθέος.

— Ολόγιρα ς' όλα τα κολχόζια θα δόςι φος. Κε ςτο μιλάρι πάλι θα δίνι δίναμι.

Νε, πεδιά, όταν ίμυνα στα χρόνια-σας εγό κε στο όραμά-μυ δεν ίδα κίνο, πυ βλέπετε τόρα εςίς. Εγό, από μικρός αλέτριζα το χοράφι με κςιλένιο αλέτρι. Στα ςιδερένια αλέτρια δέκα χρόνια ςινιθίζαμε. Μα τόρα νά βγίκανε τα τράκτορ. Κάθε χρόνο—κι' όλο νέα πράματα έχυμε.

ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

Σε βράχυς άγριυς, ςε βάλτυς,
ςε τόπυς έριμυς, γιμνύς
γιγάντι ςίμερα φιτρόνυν,
μεγάλυς χτίζυμε σταθμύς.

Το ρέμα τρέχι με τα τέλια,
γιρίζι τόρνυς, μιχανές,
βαγόνια ςέρνι κε ανάβι
τις λάμπες τις ιλεχτρικές.

Ο ΙΛΕΧΤΡΙΖΜΟΣ

Στο χοριό-μας φέρανε ιλεχτριζμό. Κ' εμίς στιν καλίβαμας κρεμάςαμε διο λαμπίτςες. Μα ο παπύς-μας ίδε, ότι κρεμάζυνε τις λαμπίτςες κι' άρχιςε να βρίζι.

— Εςίς,—λέι,—κάνετε τυς διαβόλυς να χέρυντε, κ' ι φύςκες-ςας δε θ' ανάβυνε.

Κ' εγό πάλι δεν πίςτεβα, όταν τις βάζανε. 'Ιτανε πολί θαμαστό. Νκάζι δε χριάζετε κε σπίρτα δε χριάζυντε.

Μόλις αφίκανε φος στις διο λαμπίτςες, όλι χαρίκαμε. Τότε ο πατέρας μάς ίπε:

— Νά, πεδιά, ος πύ ςόνυνε ι άνθροπι: φος πολί, κε δεν καπνίζι. Μπορί κανίς κε τι ςόμπα ν' ανάπςι δίχος κςίλα,—με τον ιλεχτριζμό, ότι φαί θέλις μπορίς να μαγιρέπςις. Κε το χοράφι δεν ίνε ανάνκι ν' αλετρίζις με τ' άλογα, μπορί να κάνι κανίς κε ιλεχτρικό αλέτρι: μόνο-τυ θα πιγένι.

Βγίκανε όλι απ' τιν καλίβα, εγό δεν έχο ιπομονί, θέλο καλά να μάθο: ανάβι ί δεν ανάβι ι τρίχα μέςα στι φύςκα. Πάνο απτι φύςκα κάνανε μάβρο κεφαλάκι, κε στο κεφαλάκι μικρό χερύλι.

Γίριςα το χερύλι στα δεκςιά — φάνικε φος. Το γίριςα

μια φορά ακόμα πάλι στα δεξιά—έγινε σκοτάδι.

Νά θάμα!

Τότε πίρα κε κσεβίδοσα τι φύσκα απ' το κεφαλάκι. Το φος έζβισε.

'Αρχισα να πασπατέβο το κεφαλάκι από κάτο, όπυ βιδόνετε ι φύσκα, κε τότε κάτι με σκύντισε στα δάχτιλα. Φοβίθικα κε φόνακσα:

— Πιος με σκυντάι;

Πασπάτεπσα κίνο τον τόπο στο κεφαλάκι ακόμα μια φορά κε πάλι με σκύντισε. Πάλι φόνακσα. Μπίκε κι'ο πατέρας στιν καλίβα, ροτάι:

— Γιατί φονάζις;

Εγό τυ ίπα:

— Κάπιος με χτίπισε στα δάχτιλα.

Ο πατέρας μυ ίπε:

— Κσεβίδοσες τι λαμπίτσα, μα δεν κλίδοσες τον ιλεχτριζμό. Στο τέλι, όπυ κρέμετε ι λαμπίτσα, ίνε ιλεχτρικί δίναμι. Νά αφτί κε σε χτίπισε στα χέρια. 'Αλι φορά δίχος εμένα να μιν κσεβιδόνις τι λαμπίτσα, γιατί μπορίς να μας κάνις κανένα κακό. Ι ιλεχτρικί δίναμι κι' άλογο ακόμα σκοτόνι.

ΔΙΟ ΛΑΜΠΕΣ

Ι ΛΑΜΠΑ ΤΥ ΝΚΑΖΙΥ

Δίχος πονιριά ανάβο
μ' ένα σπίρτο σαν κερί.
Νκάζι για φαγί μυ δίνυν.
Φυσκοτό φορό γιαλί.

Δε μπορίς εσύ ν' ανάπσις
μ' ένα σπίρτο σαν κ' εμένα.
Τί μυ λες, πος ίσε λάμπα;
— 'Ισε ράτσα τιποτένια.

Ι ΙΛΕΧΤΡΙΚΙ ΛΑΜΠΑ

Πιος πιστέβι κυταμάρες:
Το φιτίλι-συ καπνίζι.
'Εχις χάλια! Κε το φός-συ
τρεμυλιάρικα φοτίζι.

Κίτα τόρα το δικό-μυ:
βγάζι λάμπσι δινατί.
Μάθε, αδερφί πος έχο
τιν υράνια αστραπί.

Δε χριάζυμε φιτίλια,
με τα τέλια, βρε κυτί,
ρέμα δινατό μυ ςτέλνι
ςτάντςια ιλεχτρικί.
Για να ζμίκςυνε τα τέλια
— να γιρίςις το κλιδί
κι' ο καθένας ςαν αςτράπςο
θα φονάκςι κε θα πι:
«Τί μεγάλο φος, πυ τὄχι»!
— Το κατάλαβες γιά όχι;

ΜΥΣΑΦΙΡΙΔΕΣ ΑΠ' ΤΙ ΜΤΣ

Μέσα απ' το κολχόζικο χοράφι πίγενε μια κολόνα από τράκτορ. Δεκαπέντε κομάτια.

— Ντράνα κι, πόςο πλατί τόπο πιάνυνε!—φονάζανε τα πεδιά.

— Κε πόςο βαθιά!

'Οταν τέλιοςε ι δυλιά ο τρακτορίςτας ςταμάτιςε το τράκτορ.

— Εμπρός, καθίςτε, όπιος ίνε πιο άφοβος.

Σορέβυντε τα πεδιά, ςκυντάι ο ένας τον άλο.

Ι πιο άφοβι—ο Θανάςις με τον Κόςτα—βγίκανε πάνο ςτο τράκτορ κε διαβίκανε.

Τί καλά! — Γελύνε.

'Ιςτερα απ' αφτύς κε τ' άλα τα πεδιά θέλανε να πάνε με το τράκτορ. 'Ολα παρακαλέςανε:

— Βάλε κ' εμένα, μπάρμπα, να καθίςο, βάλε-με να καθίςο!

Γλίγορα ς' όλα τα τράκτορ πάνο φενόντανε τα κεφάλια τον πεδιόν.

'Ιςτερα όλι πίγανε ςτο ποταμάκι να λυςτύνε. Στο ποτάμι τα πεδιά κ' ι τρακτορίςτες κάνανε τύμπες, βυτύςανε μέςα ςτο νερό. Ι μυςαφίριδες αμέςος γίνανε όχι κςένι, μα δικί-τυς, καλί γνόριμι.

— Μπάρμπα, κι' από πύ ίρθατε;—αρχίςανε να ροτύνε τυς τρακτορίςτες.

— Απ' το Ποτιόμκιν, απ' τι ςτάντςια.

— Από πιά ςτάντςια;

— Απ' τι μιχανο-τρακτορικί. Τι λένε ΜΤΣ. Κάθε κολχόζι δεν μπορί να έχι όλες τις μιχανές. Κε ςτι ΜΤΣ ίνε τράκτορ, ςπαρτικές, θεριςτικές κι' αλονιςτικές μιχανές. Αφτές ι μιχανές καματέβυνε τι γι, ςορέβυνε τι ςοδιά ςτα κολχόζια. Νά ίρθαμε κε ςτο δικό-ςας το κολχόζι.

Στα ΜΤΣ έχυμε κε βιβλιοθίκι: εκί βρίςκυντε εφιμερίδες κε βιβλία. 'Ινε κε ράδιο κε κινό κε θέατρο.

Ελάτε κε ςις, πεδάκια, έχυμε πολά να ςας δίκςυμε, —τα λαλύςανε ι τρακτορίςτες.

ΣΤΟΝ ΠΑΛΙΟ ΚΕΡΟ

Το χιμόνα, όταν δεν ίχε φαγύρα ο πομέςτζικος έδοςε άχιρα ςτυς χοριάτες. Εκίνι έπρεπε γι' αφτό να δυλέπςυνε το καλοκέρι για τον πομέςτζικο από διο ντεςετίνες κάθε ςπίτι.

Στι «μίρα-μας» έπεςε ένα κομάτι ςιμά ςτιν ταραμά. Το χόμα εκί ίτανε ίςα κάτο γιομάτο από αγριοχόρταρα. Προς το βράδι έπεςε μικρί βροχί, φύντοςε το χόμα.

Ο πατέρας χάρικε:

— Όπος-όπος θα μπορέσυμε... Νά κε τ' αλέτρι χόνετε στο χόμα ςα ςε βύτιρο!

Φάγαμε το βραδινό φαί κε πέςαμε να κιμιθύμε κάτο απ' το αμάκςι. Τ' άλογό-μας με δεμένα τα ποδάρια το αφίκαμε να βόςκι στο θεριζμένο λιβάδι.

Τι νίχτα με κςιπνίςανε φονές κε βριςιές. Πέτακςα το κοντογύνι-μυ, άνικςα τ' αφτιά-μυ κι' άκυα.

— Τί, στο ςπίτι-ςυ ίρθες;—ακυότανε μια κςένι φονί.

— Θα ςυ δίκςο...

— Πύ ίνε το χανιάρι; Δός—το γλίγορα!

Ίςτερα χτιπίςανε τέςερα ζεβγάρια ποδάρια, βυίςανε τα δεντράκια ςιμά στιν ταραμά, κ' έγινε ιςιχία.

Το πρωί, με το κςιμέρομα, όταν εγό ακόμα κιμόμυνα, ο πατέρας έτρεκςε στο ςπίτι τυ αφεντικύ να παρακαλέςι να τυ δόςυνε τ' άλογο, πυ καρτακολίςανε απτιν οτάβα τυ αφεντικύ.

Γίριςε πίσο ο πατέρας ίςτερα από μια όρα, πανιάρις, κυραζμένος. Κάθιςε ςιμά στο αμάκςι δίχος να πι λέκςι, άρπακςε με τα διο χέρια-τυ τα μαλιά κι' άρχιςε να κλέι:

— Από πύ θα πάρο τιν τριάρα; Γιατί-ι; Κε γίριςε

το κεφάλι-τυ. Κάτο απτο αριςτερό-τυ μάτι ίχε μεγάλι μελανάδα, ςτο αφτί-τυ κςέγδαρμα.

Προτύ να φάμε το πρωί, ο πατέρας πίγε πάλι ςτο ςπίτι τυ πομέςτζικυ κε πολί κερό δε γίριζε. Κ' εγό καθόμυνα ςιμά ςτο αμάκςι κε τονε φίλαγα.

Ο ίλιος βαςίλεπςε, κοκίνιςε ο υρανός. Ίρθε ο πατέρας με κατεβαζμένο το κεφάλι.

— Έφαγες;—με ρότιςε.

Πίρε το πςομί, τςάκοςε μικρό κομάτι κε το μαςύςε δίχος ιςςτάχ, ίςτερα ίπε:

— Πάμε ςτο ςπίτι!

— Μα το άλογο;—τον ρότιςα.

Εκίνος ςόπαςε.

Ι μάνα ςτο ςπίτι έκλεε, όταν γιρίςαμε αργά το βράδι: έμαθε για το κακό, πυ πάθαμε.

Τι δέφτερι κε τιν τρίτι μέρα τ' αφεντικό δε μας έδοςε πίςο τ' άλογο.

Τιν τετάρτι μέρα ι μάνα-μυ ι ίδια πίγε να παρακαλέςι τ' αφεντικό. Μα τιν έδακςε το ςκιλί τυ πομέςτζικυ κε γίριςε πίςο με δάκρια. Αφύ φάγαμε το μεςιμερινό φαί, ο πατέρας πίγε πάλι—δέφτερι φορά αφτί τι μέρα.

— 'Οτι θέλετε κάνετέ-με,—ίπε ςτον πομέςτζικο. — Εγό χάνο το χρόνο. Κε κάθιςε πάνο ςτο χόμα ςιμά ςτο μπαλκόνι.

'Αμα έμαθε, ότι ο πατέρας αλέτριζε τι γί-τυ, ο πομέςτζικος ίπε να τυ δόςυνε τ' άλογό-τυ πίςο δίχος χρίματα, τότες μόνο, αν καματέπςι ο πατέρας μιςί ντεςετίνα περιςότερι. Ο πατέρας έπεςε ςτα πόδια τυ πομέςτζικυ κε ίρθε ςτο ςπίτι χαρύμενος.

Το πιναζμένο άλογο ρίχτικε ςτο άχιρο κι' ο πατέρας ίπε ςτι μάνα-μυ:

— Δός-μυ γλίγορα πςομί, γιατί θα πάο να τελιόςο το αλέτριζμα. Κ' έτςι ςκεδόν μια βδομάδα χάθικε...

Τ' ΑΘΕΡΙΣΤΟ ΧΟΡΑΦΙ

Φίγανε πια τα πυλιά κι' όλο βρέχι.
Φίλα το δάςος πια τόρα δεν έχι.
'Ενα μονάχα χοράφι μικρό
δεν το θερίζι κανίς στο χοριό.
Σα να μιλύνε τα ςτάχια θλιμένα:
«Τί θα γενύμε εμίς τα καιμένα,
έτςι θα γέρνυμε πάντα ςτι γι
να μας ριμάζι ι κρία βροχί;
Λέμαργα κάθε ςτιγμί μας τσιμπύνε
τα ςταροπύλια. Λαγί μας πατύνε.
'Αγρια μπόρα μας δέρνι. Γιατί
δε μας θερίζυν ος τόρα, γιατί;
Πέςτε πύ βρίςκετε ο ζεβγολάτις;
Δε θα μας έςπιρε δα ο χοριάτις
για να κιλιύμαςτε κάτο ςτι γι.
Πέςτε-μας νἄρτι γιατί δε μπορί;»
Λέι ο άνεμος τότε ςτα ςτάχια:
«Ζβίςανε πια τυ χοριάτι τα μάτια.
Στάθικε πια, δε χτιπά ι καρδιά.
Σόπαςε πια ι φονί ι γλικιά,
πυ τραγυδύςε εόνια θλιμένος,
πάνο ς' αλέτρι κςιλένιο ςκιμένος.

Πρότα ίχανε κσιλένιο αλέτρι,
δουλέβανε χοριστά κε πινούσανε.
Τόρα έχουμε μιχανές, δουλέβουμε
αντάμα κε χτίζουμε τι χόρα μας.

ΠΟΣ ΔΥΛΕΒΑΜΕ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

ΣΤΟΝ ΚΕΡΟ ΤΥ ΤΣΑΡΥ

(Ανάμνισες εργάτι)

Δύλεβα στο μιχανικό εργοστάσιο.

Στις 6 το πρωί ι εργάτες πιγένανε στο εργοστάσιο. Βαστύσανε στα χέρια-τυς μποχτζάδες με φαί. 'Αλο λογιό δεν μπορύσανε να κάνυνε. Ι εργατικί μέρα βαστύσε 12 όρες.

Τα κέρδι-μας ίτανε τιποτένια. Ο εργάτις κέρδιζε το μίνα 17—18 ρύβλια. Τυς βάζανε να δυλέπσυνε κε παραπάνο, απ' ότι έπρεπε.

Ι δυλιά ίτανε βαριά. Στο εργαστίρι-μας έμπενε το ρέμα τυ αγέρα. Τα τραπέζια τις δυλιάς το χιμόνα τα σκέπαζε το χιόνι. Κι' όταν έβρεχε, το νερό απ' τι στέγι έτρεχε πάνο στα κεφάλια-μας.

Ο ΒΛΑΔΙΜΙΡ ΙΛΙΤΖ ΛΕΝΙΝ

Σιμόνανε ι μέρες τυ γιορταζμύ τις Οχτοβριανίς επανάστασις. Ι δασκάλα άρχισε στο μάθιμα να λέι στα πεδιά, πος ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ οδίγισε τυς εργάτες στον αγόνα,

κε ρότισε τα πεδιά:

— Στο σπίτι σας ίπανε τίποτα για το Λένιν;

Ι 'Ολγα σίκοσε το χέριτις κε λέι:

— Ο πατέρας μυ ίπε πολά. Ο ίδιος ίδε το Λένιν.

— Πές-μας, λιπόν τί άκυσες.

'Αρχισε ι 'Ολγα να λέι, μα δεν τάλεγε πολί καλά. 'Ιτανε ακόμα μικρί, τις ίτανε βαρί.

Ι δασκάλα λέι:

— Ná εμίς θα παρακαλέςυμε τον πατέρα-ςυ να έρθι ςτι βραδιά-μας, για να τον ακύςυνε όλι. Εςί πος νυνίζις, θἄρθι;

Ι 'Ολγα απαντάι: — θἄρθι, θἄρθι. Δε θα πι όχι.

Ο πατέρας τις 'Ολγας κι' αλίθια ίρθε ςτι βραδιά. 'Ιτανε εργάτις, ςτα χρόνια, πενίντα χρονό, με μαλιά μιςόαςπρα, με δερμάτινι κύρτκα. Βγίκε μπροςτά ςτα πεδιά κι' άρχιςε να λέι:

— Λιπόν, νέι πολίτες τις Σοβιετικίς ρεςπύμπλικας, θέλατε ν' ακύςετε, — ακύςτε λιπόν.

— Αφτό έγινε πριν 30 χρόνια κε παραπάνο. 'Ιμυνα τότε νέο παλικάρι, δύλεβα ςτο εργοςτάςιο μιχανόν. Πατέρα δεν ίχα, τονε ςκότοςε ςτο εργοςτάςιο ι μιχανί. Ζύςανε μαζίμυ ι μάνα-μυ κ' ι αδερφί-μυ, κε το μικρό αδερφάκι-μυ.

Ζύςαμε τότε πολί ςτενόχορα: όλι ι ικογένιά-μας ίτανε ςτριμογμένι ςε μια κάμαρα ςτο ποντβάλι. Ι τίχι ίτανε ιγρί, τα παραθιράκια μικρά, κε βγένανε ςε τίχο από τύβλα, ςυβαντιζμένο. Στιν κάμαρά-μας καμιά φορά ο ίλιος δεν έμπενε. 'Ιτανε ςκότινά κε πνιχτικά.

Κάθε μέρα, πολί προί, προτύ να κςιμερόςι, ακυότανε το μακρόςιρτο ςφίριγμα. Φόναζε τυς εργάτες ςτο εργοςτάςιο. Κ' εμίς όλι τρίβαμε τα μάτια, πιδύςαμε πάνο. Ι μάνα-μυ πια ίτανε ςικομένι, έβαζε γλίγορα το ςαμοβάρι κ' έχονε ςτο φύρνο τα τςυκάλια. Πίναμε τςάι με μάβρο πςομί, δίχος ζάχαρι, κε πιγέναμε γλίγορα ςτι δυλιά. Κ' ι δυλιά ίτανε βαριά, από δέκα όρες τι μέρα. Κε πέρναμε λίγα καπίκια γι' αφτί τι δυλιά. Εμίς λίγα καπίκια, κι' ο νικοκίρις πολά κέρδι.

Μια φορά ςτο εργοςτάςιό-μας ι εργάτες κάνανε ταραχές. Αρχίςανε να ζιτύνε να μεγαλόςυνε τι ραςτςένκα. Μα πύ! Ο νικοκίρις δε θέλι ύτε να τ' ακύςι. Σορεφτίκαμε όλι ςιμά ςτιν πόρτα τυ εργοςτάςιυ. Βγίκε ένας εργάτις κε λέι:

— Δε θα πάμε ςτι δυλιά, οςότυ δεν πάρυμε περίςεμα τυ μεροκάματυ!

Εμίς ακύαμε, λέγαμε το νε-νε, γιατί αφτός μιλύςε γνοςτικά. Άκςαφνα ακυςτίκανε φονές:

— Ι κοζάκι! Ι κοζάκι!

Ίρθανε ι κοζάκι πάνο ςτ' άλογα κι' αρχίςανε να μας χτιπύνε με ναγάικες. Στι ράχι-μυ έπεςε διο φορές ι ναγάικα. Κε τόςο δινατά, όςτε όλο το πυκάμιςό-μυ ίτανε ςαν κομένο, κε ςτο κορμί-μυ πάνο φανίκανε ματομένες χαραματιές. Σκορπίςτικε ο κόζμος, ο καθένας όπυ μπόρεςε. Ι κοζάκι πιάςανε ίκοςι ανθρόπυς κε τυς καθίςανε ςτι φιλακί.

Έτςι κε πίγενε το ζίςιμό-μας.

Μόνο μια φορά με προςκάλεςε ο μεγαλίτερός-μυ ςίντροφος:

Έλα,—λέι,—το βράδι ς' εμένα.

Πίγα ςτο ςπίτι-τυ. Εκί ςορεφτίκανε ος ίκοςι άνθροπι. Ι περιςότερι ίτανε εργάτες. Ανάμεςα ς' αφτύς ίτανε ένας άνθροπος με κςανθά γενάκια. Αφτός άρχιςε να μας λέι:

— Εςίς ίςτε φτοχί, γιατί απ' τι δυλιά-ςας πλυτένι ο νικοκίρις.

Οςότυ δεν καρτακολίςετε τυς νικοκίριδες, δε θα λαφρίνι ι ζοί-ςας. Κάτο ι νικοκίριδες! Δυλέπςτε για τον εαφτό-ςας, αντάμα, φιλικά, χέρι με χέρι.

Κ' εμίς τυ λέμε:

— Σοςτό 'ίνε. Μα πός να καρτακολίςυμε τυς νικοκίριδες; Αντάμα-τυς ίνε ι πολίτςια. Αντάμα-τυς ίνε ο ίδιος ο τςάρος.

Κι' αφτός μας λέι τότες:

— Πρότα πρέπι να καρτακολίςυμε τον τςάρο. Κε γι' αφτό χριάζετε ι εργάτες να οργανοθύνε κε να κάνυνε δικί-τυς πάρτια. Αν ςικοθί ςτο πόδι όλος ο εργατικός κόζμος,—ο τςάρος δε θα μπορέςι να κάνι τίποτα.

Ακύο κε νυνίζο μόνος-μυ.

— Σοςτά λέι.

'Ιςτερα πια έμαθα,—ότι αφτός ίτανε ο ίδιος ο Λένιν. 'Ετςι εγό πρότι φορά ίδα το Λένιν.

Περάςανε από τότες ίκοςι χρόνια. 'Αρχιςε ο πόλεμος με τι Γερμανία. Πολί κόζμο ςτίλανε ςτον πόλεμο. Κε από κι γιρίζανε πίςο άλος δίχος χέρια κι' άλος δίχος ποδάρια. Κι' άλυς παραχόςανε κάτο ςτο χόμα.

Κ' εμένα με πίρανε τότε ςτρατιότι. Κε για τί πολεμύςαμε; Για τον τςάρο, για τυς πομέςτζικυς, για τυς φαμπρικάντες. Μόλις αρχίςανε να μας δίνυνε φιλάδια, πυ περνύςανε από χέρι-ςε χέρι. Σ' αφτά ίτανε γραμένο:

«Κάτο ο πόλεμος! Πολεμίςτε ενάντια ςτυς πλύςιυς».

Κε τα φιλάδια αφτά ερχύντανε απ' το Λένιν.

Ζύςε τότε αφτός ςτο εκςοτερικό κι' από κι μας έςτελνε χαμπάρια.

Τρία χρόνια πολεμύςαμε, κε ςτο τέλος δε μας έμινε δίναμι. Κςεςικοθίκανε ι εργάτες, κςεςικοθίκανε κ'ι ςτρατιότες. 'Οπος μας έμαθε ο Λένιν, έτςι κε κάναμε.

Τον τςάρο τον καρτακολίςαμε, μα πός πρέπι να κυμαντάρυμε τον εαφτό-μας, αμέςος δεν το νυνίςαμε. 'Εγινε τότε Προςορινί κιβέρνιςι. Μα απ' αφτίνα ο εργατικός κόζμος ίχε λίγο φαιντά: ςιφόνιςε αφτί ι κιβέρνιςι με τυς καπιταλιςτές. Αρχίςανε να μαλόνυνε: ο ένας θέλι τιν Προςορινί κιβέρνιςι, ο άλος δεν τι θέλι. Βλέπο, ότι δε θα βγι ςε καλόμας, αν όλος ο εργατικός κόζμος δε θα πάι ςαν ένας άνθροπος. Κε γράφτικα ςτιν πάρτια τον μπολςεβίκον. Στιν πάρτια ίτανε πολί δυλιά. Σ' όλες τις επιχίριςες τότε κάναμε ςινεδρίαςες κε λέγαμε ςτυς εργάτες:

«Ενοθίτε, ςίντροφι! Σορεφτίτε όλι ολόγιρα ςτιν εργατικίςας πάρτια. Ο αγόνας μόλις αρχίζι».

Μια φορά ακύμε:

«Ο Λένιν έρχετε απ' το εκςοτερικό».

Πίγαμε να τον προιπαντίςυμε ςτι ςτάντςια. 'Ολι τιν πλατία τι γεμίςανε εργάτες, ςτρατιότες. Πάμε, κ' ι καρδιάμας έτςι κε χτιπάι.

Νά, ςτο ςτερνό ςίμοςε κε το τρένο. Εδό άρχιςε κίνιςι, θόριβος.

'Ακςαφνα ντρανό: κάπιος ανέβικε ςε θορακιζμένο αφτοκίνιτο.

Ολόγιρα όλι χτιπίςανε τα χέρια-τυς.

Ντρανό κ' εγό: εκίνος ίνε, — ο Λένιν.

Αν κε περάςανε πολά χρόνια, εγό αμέςος τονε γνόριςα.

'Αρχιςε να μας μιλάι απ' το αφτοκίνιτο:

«Μιν πιςτέβετε ςτιν Προςορινί κιβέρνιςι. Αφτί πάι με τυς πλύςιυς. Πάρτε τιν εκςυςία ςτα χέρια-ςας.

'Ολι ι εκςυςία ςτα ςοβιέτ! Χριάζετε να πολεμίςυμε όχι με τυς γερμανύς, μα με τυς πομέςτζικυς, με τυς νικοκίριδες, με τιν μπυρζυαζία».

Κ' εγό νύνιζα:

«Τόρα πια θα μπορέςυμε να κάνυμε κίνο, πυ θέλυμε. 'Εχυμε αρχιγό. Κςέρυμε — για τί να πολεμίςυμε».

'Ετςι κε βγίκε. Περάςανε ακόμα κάμποςι μίνες, κι' ο εργατικός κόζμος καρτακόλιςε τιν Προςορινί κιβέρνιςι. Πίραμε τι γι απ' τυς πομέςτζικυς. Τα εργοςτάςια κ' ι γι περάςανε ςτα χέρια τον δυλεφτάδον. Καρτακολίςαμε τυς νικοκίριδες απ' τα εργοςτάςια.

Ο Λένιν μας έμαθε να βάλυμε ςτο δρόμο τι νέα κυμάντα. Από τότες κυμαντάρυνε τα ςοβιέτ τόν δυλεφτάδον.

Από τότες δε δυλέβυμε πια για τυς νικοκίριδες. Τόρα πια ς' εμάς δεν κερδίζι κανίς απ' τι δυλιά τυ άλυ, ο καθένας δυλέβι για το κινό καλό.

Κι' όπιος δε θέλι να δυλέψι, αφτός δεν έχι τόπο

ς' εμάς. Μα πός, όλα αφτά τα έκανε μόνος ο Λένιν; — ροτίςανε τα πεδιά.

Ο εργάτις απάντιςε: — Ο Λένιν τἄκανε όλα αφτά όχι μόνος-τυ. Τα έκανε αντάμα με τιν πάρτια, πυ τράβιξε από πίςο-τις τιν εργατική τάξι κι' όλυς τυς δυλεφτάδες. Κι' ο Λένιν έδιξε τι στράτα, ο Λένιν έζμιξε τιν πάρτια, ο Λένιν άνιξε τα μάτια-μας. Μας έμαθε κε για ςας, τα μικρά πεδάκια, ίπε: να μάθετε, να μάθετε κε να μάθετε. Εςίς ίςτε ι ςμένα.

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΥ ΛΕΝΙΝ

Παράχοςε βυνίςια μονοπάτια
ι άγρια ι χτεςινί χιονιά
κε ςκέπαςε με χιόνι τα δεντράκια,
κι' από το βάρος γέρνυν τα κλαδιά.
Γραμί περνύςαν λόφυς κε κιλάδες
θλιμένι για να διύνε το νεκρό.
Κε πέφτανε, κε πέφτανε νιφάδες
απάνο στο κιβύρι το λενινικό.

Ο ΑΠΟΧΕΡΕΤΙΖΜΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΧΙΓΟ

Ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν πέθανε στις 21 τυ Γενάρι 1924 στο χοριό Γόρκι. Πεθαμένο τον φέρανε στι Μόςχα.

'Ιτανε δινατό αγιάζι. Στις ςτράτες ανάβανε φοτιές. Στις φοτιές ςιμόνανε ι παγομένι άνθροπι για να ζεςταθύνε.

Στι μέςι τις πόλις από πολές ςτράτες έτρεχε πολίς κόζμος. Στέκανε ςα μακριές λέντες στι ςιρά.

Κε στι μεγάλι ςάλα τυ Σπιτιύ τον ςοματίον μέςα ςε καςέλα ίτανε ξαπλομένος ο Βλαδίμιρ Ιλίτζ Λένιν.

Ακυότανε ι μυςική—λιπιμένα πέζανε το πένθιμο μαρςς. Ι εργάτες κι' όλι ι δυλεφτάδες πιγένανε για στερνί φορά να διύνε τον πεθαμένο-τυς αρχιγό.

Πέντε μέρες ίτανε το κορμί τυ Βλαδίμιρ Ιλίτζ στο Σπίτι τον ςοματίον.

Στις 27 τυ Γενάρι φέρανε το κορμί τυ Β. Ι. στιν Κόκινι πλατία, κε ι όρα τέσερις κιδέπσανε τον αρχιγό.

Σ' αφτό τον κερό ς' όλι τι χόρα σφιρίζανε ι φάμπρικες, τα εργοστάσια, τα παροβόζια. Απ' τα σφιρίγματα όλι κσέρανε, ότι τόρα κιδέβυνε το Βλαδίμιρ Ιλίτζ.

ΑΡΧΙΓΟΣ, ΔΑΣΚΑΛΟΣ, ΦΙΛΟΣ

Πιγένανε σκιφτί ι δυλεφτάδες
τον αρχιγό να διύνε για στερνί φορά.
Αμίλιτα περνύσανε χιλιάδες
με δάκρια για τι μεγάλι σιφορά.
Σα θάλασα ολόγιρα ο κόζμος.
Κανένας έτσι δεν κιδέφτικε νεκρός.
Πεδιά, ο Λένιν ίτανε δικός-μας
Μεγάλος δάσκαλος, κε φίλος, κι' αρχιγός.

Ο ΙΟΣΙΦ ΒΙΣΑΡΙΟΝΟΒΙΤΖ ΣΤΑΛΙΝ

Στον Αντικάφκασο, στι Γρύζια, στιν ακροποταμιά τυ Κύρα, ίνε μια μικρύτσικι πόλι, ι Γόρι. Εδό στα 1879 σε ικογένια παπυτσά, τυ Βισαρίονα Δζζυγασσβίλι, γενίθικε ένα πεδί ο Ιοσίφ—ο μελοντικός αρχιγός τυ κομυνιστικύ κόματος, τις εργατικίς τάκσις κε τον δυλεφτάδον όλυ τυ κόζμυ. Κίνο, πυ ίστερα αρχίσανε να τον λένε σίντροφο Στάλιν.

Από δεκαοχτό χρονό δόθικε ολόκλιρος στον αγόνα για τιν απελεφτέροσι τον εργατόν. 'Εγινε επαναστάτις. Αφτός ένονε τυς εργάτες σε ομίλυς, πυ σορεβόντανε κριφά απ' τιν πολίτσια κε τυς νικοκίριδες. Αφτός κσιγύσε, πος πρέπι να πολεμύμε ενάντια στον τσάρο κε τυς νικοκίριδες.

Για να μυλοθί απ' τιν τσαρικί πολίτσια ζύσε με λογιό-λογιό ονόματα. Κάποτε τον λέγανε «σίντροφος Δέβιδ», κάποτε «σίντροφος Κόμπα» κε κάποτες άλο λογιό.

Ζιτά ι πολίτσια το σίντροφο Δέβιδ. Κ' εκίνος ς' αφτό

τον κερό κάπυ δυλέβι πια με τ' όνομα ςίντροφος Τζί-ζζικοφ. Πέφτι ι πολίτςια ςτ' αχνάρια τυ Τζίζζικοφ. Κι' αφτός πια μιλάι μπροςτά ςτυς εργάτες ςα ςίντροφος Κόμπα. Το ςτερνό-τυ όνομα ίτανε Στάλιν. Μ' αφτό τ' όνομα κ' έγινε γνοςτός ς' όλο το ντυνιά.

Τυ τίχενε όχι μια φορά να πέςι ςτα χέρια τις πολίτςιας. Καθότανε πολί κερό ςτι φιλακί. Τον εκςορίζανε ςτι Σιβιρία κε ς' άλυς μακρινύς τόπυς. Μα έφεβγε απ' τιν εκςορία κι' άρχιζε πάλι να δυλέβι με νέο όνομα. 'Ετςι τέςερις φορές μπόρεςε να φίγι απ' τιν εκςορία. Πολές ςκοτύρες έφερε ςτιν τςαρικί ζζανταρμέρια.

Σ' όλι-τυ τι δυλιά ίτανε ο πρότος βοιθός τυ Λένιν.

Πέθανε ο Λένιν. Το κομυνιςτικό κόμα κςακολυθύςε το έργο-τυ κάτο απ' τιν καθοδίγιςι τυ ς. Στάλιν. Με τιν ιδέα τυ Στάλιν χτιςτίκανε χιλιάδες νέα εργοςτάςια. Με τιν οδιγία-τυ ι χοριάτες ενοθίκανε ςε κολχόζια για να δυλέπςυνε φιλικά κι' αντάμα. Ι μιχανο-τρακτορικές ςτάντςιες κατά το νέο ςίςτιμα τόρα καματέβυνε τα τζόλια. Με το λάλεμα τυ Στάλιν ι εργάτες κ' ι κολχόζνικι κάνυνε υντάρνικες μπριγάδες. Πολεμύνε να δυλέβυνε καλίτερα, για να βγάλυνε περιςότερα απ' όλα, πυ μας χριάζυντε για να χτίςυμε γλιγορότερα τι ζοί κατά το νέο.

Ο Στάλιν μας μαθένι: ι εχτρί-μας λογαριάζυνε τι δυλιά για κατάρα, μα ς' εμάς ι δυλιά ίνε τιμί, παλικαριά, κε ιροιζμός.

Ο Στάλιν μας λαλί:

Κάτο ι τεμπέλιδες, ι οκνιάριδες, ι χασομέριδες!
Δυλέπςτε υντάρνικα κατά το νέο!
Ζίτο ο κομυνιζμός!

Ο ΟΧΤΟΒΡΙΣ ΚΣΑΚΟΛΥΘΑΙ

Αφτό έγινε στιν Οχτοβριανί επανάςτασι.

Διο κόκινι φρυρί ςτέκανε καραύλι στις πόρτες ενός μεγάλυ ςπιτιύ με άςπρες κολόνες...

'Οταν ίπανε, ότι το παλάτι τυ τςάρυ πάρθικε, ότι ι εκςυςία περνάι ςτα χέρια τον ςοβιέτ, ο ένας κόκινος φρυρός ίπε ςτον άλο:

— Νά λιπόν κάναμε κε τιν επανάςτασι!

— Στάςυ, αδερφάκι, μι ςπυδάζις! ίπε ο δέφτερος,— ι επανάςτασι ακόμα δεν τέλιοςε. Θα ντρανάς, εμίς ακόμα θα πολεμίςυμε...

Κε ςοςτά: ίςτερα ίχαμε τον εμφίλιο πόλεμο.

'Ιςτερα ίχαμε το χαλαζμό.

'Ιςτερα από κάμποσα χρόνια ανταμοθίκανε. 'Ετιχε ς' ένα εργοςτάσιο να ισιάζυνε κε να καθαρίζυνε τυς αργαλιύς, πυ ςκυριάςανε ςτον κερό τυ εμφίλιυ πολέμυ.

Αφτί τι φορά ο δέφτερος ίπε ςτον πρότο:

— Νά τόρα τέλιοςε ι επανάςτασι.

— 'Οχι,—ίπε ο πρότος,—εγό θα ςυ το πο με τα δικά-ςυ λόγια: ι επανάςτασι κςακολυθάι... Χριάζετε όλυς αφτύς τυς αργαλιύς να τυς μεταλάκςυμε με νέυς, καλίτερυς, χριάζετε, εμίς από χόρα πιςοδρομιμένι να γίνυμε χόρα προχοριμένι ςτον ντυνιά, αλιότικα ι εχτρί θα μας φυρκίςυνε. Ι επανάςτασι κςακολυθάι...

ΧΤΙΖΥΜΕ

Απέραντι έχυμε χόρα.
Δυλιές ίν' μπροςτά-μας πολές.
Υντάρνικα χτίζυμε τόρα
ζαβόντια, ςταθμύς, μιχανές.

Τα τράκτορ ςτα τζόλια βροντύνε,
κολχόζικι ςκάφτυνε γι.
Εργάτες, χοριάτες τραβύνε
ςτι ςτράτα τυ Λένιν μαζί.

ΕΧΤΕΛΕΣΑΜΕ ΤΙ ΔΥΛΙΑ

Υντάρνικα πίγενε ι δυλιά στο εργοστάσιο. Μα το τσεχ τυ χιτίριυ απέμινε πίσο.

Γιατί απέμινε πίσο το τσεχ τυ χιτίριυ; Εκί ίτανε τεμπέλιδες κε ρβατζί. Αποφασίσανε ι υντάρνικι τυ τσεχ τυ χιτίριυ να κατασόσυνε τ' άλα τσεχ. Αποφασίσανε ι υντάρνικι να τελιόσυνε τι δυλιά.

Τυς σίμοσε ο ρβατζ κε ίπε:

Απ' τι δυλιά πλύσιος δε θα γίνις, μα καμπύρις θα γίνις. —'Ιπε κε πίγε στο σπίτι.

Τυς σίμοσε κι' ο τεμπέλις:

— Πιγένετε να κιμιθίτε. Ι δυλιά δεν ίνε λίκος, κε δε φέβγι στο όρος.—'Ιπε κε πίγε, στο σπίτι.

Τυς σίμοσε κε το πεδί τυ κυλάκυ.

— Ι δυλιά αγαπά τυς αχμάκιδες.

'Ιπε κε πίγε στο σπίτι.

Μα ι υντάρνικι κσακολυθύσανε να δυλέβυνε. 'Ιτανε βαρί. Ανανκαστίκανε να δυλέπσυνε για όλυς, πυ φίγανε.

Μα ι δυλιά έγινε στον κερό.

ΣΙΜΕΡΑ ΚΕ ΑΒΡΙΟ

Ντρανάς σίμερα—άγρια τζάπια. Ντρανάς άβριο—σοβιετικό εργοστάσιο.

Ντρανάς σίμερα γιμνές στέπες. Ντρανάς άβριο — σοφχόζι «Γίγαντας».

Πριν ντρανύσες απ' το αεροπλάνο—τα χοράφια χαμιλά, σαν πάπλομα με κοματάκια από λογιό-λογιό χρόματα: τετραγονάκια, λυρίδες, κομένα κοματάκια. Σε κάθε κοματάκι ίτανε νικοκίρις.

Ντρανάς τόρα — πλατιά απλόνυντε τα χοράφια σαν πράσινα χαλιά. Ι τρακτορικές κολόνες τα ισιάκσανε, αλετρίσανε τα σίνορα κε τα χοριστά — κομάτια ζμιχτίκανε σε κινά χοράφια τυ κολχοζιύ.

Εκί, όπυ πριν έτρεχε το ποτάμι, τόρα ίνε ιλεχτροςτάντςια.

Εκί όπυ πριν ίτανε έριμο, τόρα αςπρίζυνε τα χοράφια τυ μπαμπακιύ.

Εκί όπυ πριν ίτανε πιχτά όρι, τόρα πέραςε ςιδερόδρομος ςτο εργοςτάςιο, ςτο γιγαντένιο πριονιςτίρι.

Κε παντύ εργάτες, παντύ μιχανές, φυγάρα, θόριβος δυλιάς, παντύ κίνιςι κε χτίςιμο δίχος άκρι.

ΤΟΝ ΛΑΛΙΣΑΝΕ

'Ιρθε κερός να πάι ο Πέτρος Νεφέντοφ ςτον Κόκινο ςτρατό.

'Εκλαπςε ι μάνα-τυ: Σε πέρνυνε απ' τον πατέρα κε τι μάνα-ςυ! Κε πιος θα ςε ντρανά εκί! Πιός εκί, πυλάκι-μυ, θα ςε δόςι να φας, να πιις!

— Σόνι,—ίπε ο μπάρμπα — Γιόργις, ο κλιδαράς απ' το εργοςτάςιο. Α δε θάνε ο Κόκινος ςτρατός,—θα μπύνε ι εχτρί ςτι χόρα-μας, θα πάρυνε τα χοράφια-μας, τις φάμπρικές-μας. Δεν μπορύνε ι καπιταλιςτές να ιποφέρυνε, πυ ς' εμάς ι δυλεφτάδες βαςτύνε τιν εκςυςία ςτα χέρια-τυς.

Ο Κόκινος ςτρατός ίνε ι δινατί ιπεράςπιςι τις χόραςμας. Δε χριάζετε να κλες, μα χριάζετε να μεγαλέφκεςε, πυ ο γιός-ςυ πάι να εχτελέςι το χρέος-τυ. 'Οπος κςέρετε ς' εμάς όλυς δεν τυς πέρνυνε ςτον Κόκινο ςτρατό, τα πεδιά τον κυλάκον εκί δεν τ' αφίνυνε να πάνε.

— Αφτό ίνε ςοςτό Γιόργι!—ίπε ο πατέρας ςτον Πέτρο.

— Δίχος ςτρατό το κράτος δεν μπορί να ίνε. Νε ίτανε βαρί το ςτρατιοτικό ζίςιμο! Θιμύμε μια φορά: έςτεκε το δικό-μας το πολκ ςτιν Καλύγα. Πιγένο ςτι ςτράτα. Δεν ντράνεςα, ότι αντίκρι-μυ έρχετε ένας οφιτςέρος. Πος χύλικςε πάνο-μυ: «Γιατί δε με χερέτιςες;!» Κε μυ έδοςε μια με τι γροθιά-τυ ςτ' αφτί! Κ' εγό ςτάθικα ςε προςοχί κε μόνο

τυ λέγο: «Με ςιχορίτε, εβγενέςτανε!» Κε με βάλανε τρις όρες να βαςτό το τυφέκι.

— Μα έτςι ίτανε ςτον κερό τυ τςάρυ. Στον Κόκινο στρατό δεν ίνε τέτια ςινίθια. Τόρα ι ονομαςία τυ κόκινυ ςτρατιότι ίνε τιμιτικί. Ο κόκινος ςτρατιότις έχι όλα τα δικεόματα.

Κ' ι κομαντίρι-μας καθόλυ δε μιάζυνε με κίνυς. Τότε ι οφιτςέρι ίτανε απ' τυς κιρίυς, μα ι δικί-μας κομαντίρι ίνε από εργάτες κε χοριάτες.

ΣΤΙ ΦΡΥΡΑ

«Ύτε μια πιθαμί κςένι γι δε θέλυμε. Μα κι' απ' τι δικίμας γι, ύτε ένα βερςόκι απ' τι γί-μας δε θα δόςυμε ςε κανένα»—ίπε ο ςίντροφος Στάλιν.

— Δε θα δόςυμε,—απαντίςανε ι εργάτες.

— Δε θα δόςυμε,—απαντίςανε ι κολχόζνικι.

— Δε θα δόςυμε,—απαντίςανε όλι ι δυλεφτάδες.

Ο Κόκινος ςτρατός-μας ίνε δινατός. Ο Κόκινος ςτρατός φιλάγι τι χόρα τον ςοβιέτ.

ΓΡΑΜΑ ΚΟΚΙΝΥ ΣΤΡΑΤΙΟΤΙ

— Γιά-ςας αγαπιμένε-μυ πατέρα κε μιτέρα! Σας ςτέλνο απ' τον Κόκινο ςτρατό το μαχιτικό-μυ χερετιζμό. Τόρα διάβαςα το γράμα-ςας. Τυ κάκυ με πονίτε, πυ ιπιρετό ςτον Κόκινο ςτρατό. Με λαλέςανε με το όπλο ςτα χέρια να ιπεραςπίςο τι Σοβιετικί-μας Ένοςι. Κ' εγό γι' αφτό μεγαλέφκυμε ςα μαχιτίς τυ εργατο-χορικύ Κόκινυ ςτρατύ.

Ροτάτε, πος ζύμε;

Σικονόμαςτε ςτις 6 το πρoί με το ςινιάλο. Ίςτερα απ' το νίπςιμο κάνυμε γιμναςτικί για να διναμόςυμε το κορμί-μας. Τρόμε το προί κε το μεςιμέρι ςτι ςτολόβαγια. Ο καθένας έχι δικό-τυ ςερβίτςι. Τρόμε τρις φορές τι μέρα. Το φαίμας πάντα ίνε καλό.

Τα ρύχα-μας κε τα παπύτςια-μας—όλα ίνε καλά. Στιν καζάρμα-μας ίνε μεγάλι καθαριότιτα. Δυλέβυμε οχτό όρες τι μέρα. Μαθένυμε το τυφέκι, το πολιβόλο κε το προτιβογάζ.

Εδό στον Κόκινο στρατό μας μαθένυνε γράματα, κάνυνε μαζί-μας κυβέντες. Διαβάζυμε εφιμερίδες.

Το λέφτερό-μας κερό τον περνύμε στι λενινικί γονιά. Εκί έχι κε ντάμα κε ςςάχματ, κε λογιό-λογιό πεχνίδια.

Πιχτά δίνυμε θέατρο. Ο κομαντίρος-μας πάλι πέζι αντάμα-μας πάνο στι σκινί. Στι μάθιςι κε στιν ιπιρεςία ίνε νατζάλνικός-μας κε τον ακύμε δίχος λόγο. Μα στο λέφτερο κερό αφτός για μας ίνε πρότος ςίντροφος κε δικόςμας άνθροπος.

Μένο ο γιός-ςας

Πέτρος Νεφέντοφ.

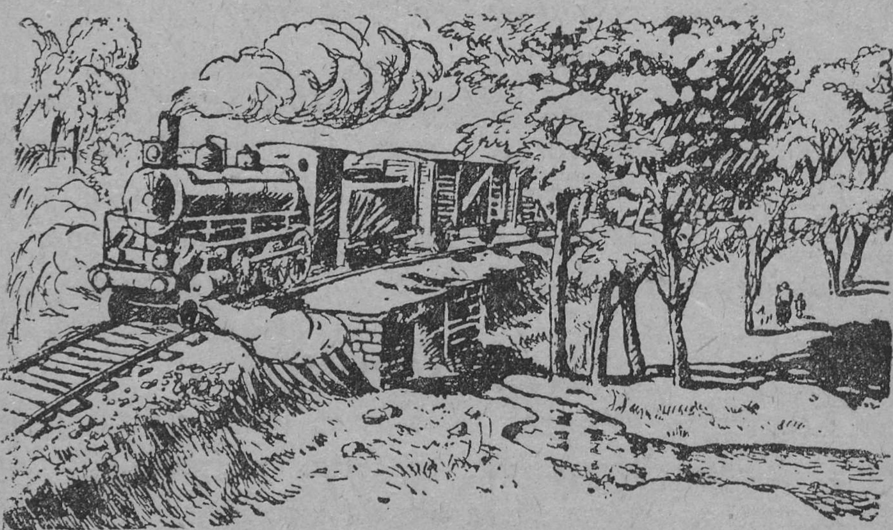
Ο ΚΣΕΝΟΣ ΚΙ' Ο ΔΙΚΟΣ-ΜΑΣ

Σε μάχι άγρια, ςκλιρί μπλεγμένι
διο στρατιότες ίνε: ο δικός-μας
κι' ο κςένος, πυ τι ςκέπςι θολομένι
για νάχι προςπαθάι ο εχτρός-μας.

Ο κςένος κςεςικόνι το τυφέκι
κε ςιμαδέβι ίςια στιν καρδιά.
-Θα διυς πος κςέρο πάντα το φιςέκι
να το κορόνο ς' εχτρικά κορμιά.
Για στάςυ, στάςυ, ςίντροφε τί κάνις;
Τα μάτια-ςυ δε βλέπυνε εχτρό.
Εργάτι φίλο θέλις να κςεκάνις,
ςαν το μπαμπά-ςυ κε τον αδερφό.

Κατέβασε τ' ατςάλινο τυφέκι,
πυ ςΰδοςαν ι άτιμι εχτρί.
Το όπλο γίριςε κε το φιςέκι
ν' ανάπςις ςτυ τιράνυ το κορμί.
Εκίνυς, πυ ςε ρίκςανε ςτι μάχι
να τυς νκρεμίςις. Τότε τί χαρά!
Κι' ο γιόκας-ςυ ςαν το δικό-μυ θἄχι
ςκολιό, δυλιά, πςομί κε λεφτεριά!

Ι ΧΟΡΑ-ΜΑΣ

Ίνε ςτον ντυνιά μια μεγάλι χόρα. Αφτί ι χόρα ίνε ι ΕΣΣΔ.

Για να πάι κανίς ς' αφτίνα απ' τι μια άκρι ςτιν άλι πεζά χριάζετε να περπατάι τέςερα χρόνια.

Ας ροτίςυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας, όλυς διαμιάς με το ράδιο:

— Τί όρα τις μέρας έχετε:

Ο ένας θ' απαντίςι: εμίς έχυμε προί. Ο άλος θ' απαντίςι: εμίς έχυμε μεςιμέρι. Ο τρίτος θ' απαντίςι: εμίς έχυμε βράδι. Ο τέταρτος θ' απαντίςι: εμίς έχυμε νίχτα.

Ας ροτίςυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας, όλυς διαμιάς, με το ράδιο:

— Τί εποχί τυ χρόνυ έχετε;

Ο ένας θ'απαντίςι: εμίς έχυμε άνιξι. Ο άλος θ' απαντίςι: εμίς έχυμε χιμόνα.

Ας ροτίςυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας:

— Τί πλύτο έχετε;

Ο ένας θ' απαντίςι: ςίδερο. Ο άλος: ζαιρέ. Ο τρίτος: πετροκάρβυνο. Ο τέταρτος: μπαμπάκι. Ο πέμτος: νέφτι.

Ας ροτίςυμε τον κόζμο αφτίς τις χόρας:

— Τί δε σας ςόνι;

Ο ένας θ' απαντίςι: ςίδερο. Ο άλος: πςομί. Ο τρίτος: πετροκάρβυνο. Ο τέταρτος: νέφτι. Ο πέμτος: μπαμπάκι.

Εκί όπυ δεν ίνε πςομί — χριάζετε να ςτίλυμε.

Εκί όπυ δεν ίνε μπαμπάκι, — χριάζετε να ςτίλυμε.

Εκί όπυ δεν ίνε νέφτι, κάρβυνο, ςίδερο — χριάζετε να ςτίλυμε.

Ο ΣΙΔΕΡΟΔΡΟΜΟΣ

Έςκαπςε ο άνθροπος τα τζάπια, ίςαξε τις ταραμάδες, έχτιςε γεφίρια. Έκανε ίςια, ςα ςαίτα, τι ςτράτα.

Σ' αφτί τι ςτράτα έβαλε ατςαλένιες ράγιες. Πάνο ςτις ράγιες έβαλε ςιδερένια μιχανί με φυγάρο, καζάνι κε ςόμπα.

Στι ςόμπα βάζυνε κςίλα γιά κάρβυνα, ςτο καζάνι βράζυνε νερό.

Κιλάι το παροβόζι δίχος άλογα έτςι, όςτε με κανένα άλογο δεν το καταςόνις. Πενίντα χιλιόμετρα τιν όρα.

Κιλάι το παροβόζι, τραβά βαγόνια. Σ' άλα βαγόνια πάνε ι άνθροπι, κε ςτ' άλα — βάλανε πολά πολά πράματα!

Βγίκε το παραβόζι κ' ι άνθροπι ςιμόςανε.

Τ' ΑΤΣΑΛΕΝΙΟ ΙΠΙΚΟ

Ἴδατε ποτέ
ςτις ατέλιοτες ςτέπες ΄πος τρέχι,
ςτιν ομίχλι τις λίμνις κριμένο,
με ποδάρια χοντρά, ςιδερένια,
με ρυθύνια πλατιά κι' ατςαλένια
αναςένοντας πάντα το τρένο;
Κι' από πίςο-τυ μές' ςτα χορτάρια,
ςε γιαρίςι, θαρίς, γιορτινό
κςετινάζι πςιλά τα ποδάρια
κι' όλο τρέχι πυλάρι μικρό.
Τί αςτίο, κυτό
αλογάκι
να περάςι το τρένο πυ ζίτιςε!
Πός δε βάζι ςτο νύ-τυ λιγάκι,
πος τ' ατςάλινο πια ιπικό
τι γενιά-τυ τι νίκιςε.

ΤΥΡΚΣΙΜΠ

Το Τυρκςίμπ ίνε κενύργιος ςιδερόδρομος ανάμεςα ςτι Σιβιρία κε το Τυρκεςτάν. Κάνανε πολί δυλιά για να φτιάςυνε γλίγορα αφτό το δρόμο.

Στο Τυρκεστάν μπαμπάκι μεγαλόνι,
στι Σιβιρία βγένι το ψσομί.
Τιν έριμο με τα βυνά ενόνι
σφιχτά ι σιδερένια-μας γραμί.

Περνύσανε μπροστά βδομάδες, μίνες
— το καραβάνι πίγενε αργά.
Ο σίφυνας βονκύσε κ' ι καμίλες
μυνκρίζανε κε τρέμανε σιχνά.

Μα τόρα πια τιν έριμο τι σκίζυν
βροντόντας σιδερένιες μιχανές.
Κ' ι έριμες στι χόρα-μας ανθίζυν.
Χαθίκανε ι στράτες ι παλιές...

ΤΟ ΣΙΝΙΑΛΟ

Μια φορά ερχότανε ο σιδεροδρομικός φίλακας — ο Σιμεόν απ' το όρος. Ο ίλιος ίτανε πια χαμιλά. 'Ιτανε μεγάλι ισιχία. Γλίγορα θα σίμονε στι σιδεροδρομικί γραμί. Τυ φένετε σα να χτιπάι κάπυ σίδερο με σίδερο. Ο Σιμεόν πίγε γλίγορα. «Τί να ίνε» ; — νυνίζι.

Βγένι πάνο σ' ένα ψσιλό τόπο — μπροστά-τυ ίνε το σιδεροδρομικό ψσίλομα. Ψσιλά, πάνο στι σιδεροδρομικί γραμί, καθότανε πάνο στα ποδάρια-τυ ένας άνθροπος κε κάτι έκανε. 'Αρχισε ν' ανεβένι ο Σιμεόν αγάλια-αγάλια κε να το σιμόνι: νύνιζε, πος ίρθε να κλέψσι τις γάικες. Ντρανά, κι' ο άνθροπος σικόθικε: κρατύσε στα χέρια-τυ λοστό. 'Εβαλε το λοστό κάτο απτις ράγιες κε τις κυνύσε στιν πάντα. Σκοτινιάσανε τα μάτια τυ Σιμεόν, θέλι να φονάκσι, μα δεν μπορί. Τρέχι πάνο γλίγορα, κι' ο άνθροπος με το λοστό κε το κλιδί κατρακιλάι απ' τιν άλι μεριά τυ ψσιλόματος.

'Ερχετε το επιβατικό τρένο. Μα δεν έχι με τι να το σταματίσι: δεν έχι σιμέα. Τι ράγια δεν μπορί να τι βάλι στον τόπο-τις. Με όφκερα χέρια δεν μπορίς τίποτα να κάνις.

Ακύι — στι φάμπρικα ι σιρίνα σφίρικσε — ι όρα 6. Κε στις 6 κε 2 λεφτά το τρένο θα περάσι.

Τρέχι σαν τρελός, έχασε το νύ-τυ, ο ίδιος δεν κσέρι τί θα γίνι ακόμα. Έτρεκσε ίσαμε τιν αναποδογυριζμένι ράγια, όπυ ίτανε πολά κσίλα. Έσκιπσε κι' άρπακσε ένα. Ακύι — σφίριγμα μακρινό, ακύι — ι ράγιες κανονικά κε σιγά αρχίσανε να τρομάζυνε. Για να τρέκσι πιο μακριά δεν έχι δίναμι. Στάθικε εκατό σάζινες μακριά απ' το φοβερό τόπο. Εδό σα να φότισε το κεφάλι-τυ ένα φος.

Έβγαλε το καπέλο-τυ έβγαλε απ' αφτό το μπαμπακερό-τυ μαντίλι, έβγαλε το μαχέρι απ' τα τσανκία-τυ, χτίπισε με το μαχέρι το αριστερό-τυ χέρι πσιλότερα απ' τον ανκόνα, — τινάχτικε το έμα, έτρεκσε σα ζεστό ρέμα. Έβρεκσε μέσα σ' αφτό το μαντίλι-τυ, το ίσιακσε, το άνικσε πάνο στο κσίλο κε σίκοσε πσιλά τιν «κόκινι σιμέα-τυ».

Στέκι, κυνάι τι σιμέα-τυ, κε το τρένο φάνικε πια.

Κε το έμα όλο τρέχι κε τρέχι. Σφίνκι ο Σιμεόν τιν πλιγί-τυ στα πλάγια. Θέλι να τι σφίκσι για να κλίσι, μα το έμα δε στέκι. Ένα νόνιζμα ίνε στο κεφάλι-τυ: «δε θα μπορέσο να σταθό, θα ρίκσο τι σιμέα». Σκοτινιάσανε τα μάτια-τυ κε πέτακσε κάτο τι σιμέα. Μα ο μιχανικός τον ίδε πια.

Το τρένο σταμάτισε. Ο κόζμος βγίκε έκσο απ' τα βαγόνια, σορεφτίκανε πολί. Βλέπυνε — κίτετε ένας άνθροπος, κε σιμά σ' αφτόνα μια ματομένι πατσαβύρα πάνο στο κσίλο.

Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ ΑΜΠΡΟΣΙΜΟΦ

Ο πιονέρος Αμπροσίμοφ πιγένοντας απ' το χοριό στο σκολιό, ίδε μια τσακομένι ράγια. Πίγενε το τρένο. Ο Αμπροσίμοφ έβγαλε τι γραβάτα-τυ, τιν έδεσε πάνο στο κσίλο κ' έδοσε σινιάλο. Γλίτοσε το τρένο απ' το τσάκομα.

Προί, προί,
φτινόπορο,
ο Αμπροςίμοφ διάβενε
αττο χοριό-τυ
ς' άλο κοντινό χοριό
για το κολχόζικο ςκολιό.
Κε νά μπροςτά-τυ φάνικε
μια ράγια τςακιζμένι.
Σε μια ςτιγμί τιν έβγαλε
τιν κόκινι γραβάτα-τυ,
πυ ίτανε ςφιχτά δεμένι:
— Κε νά-με έτιμος!
Δεν ίμε, νε, μεγάλο
πεδί
για να γιρίςο
το κλιδί,
μα δίνο το ςινιάλο.
Τον ίδανε
δεκάδες μάτια.

Απάντιςι
τυ έδοςε το φρένο
κε γλίγορα
ςιμά-τυ
ςταμάτιςε το τρένο.
Εδό αν άργιζε λεφτό,
μεγάλο
θα γινότανε κακό.
Τα εργαλία βγάλανε.
Χτιπίςαν τα ςφιριά.
Στον τόπο-τυς τις βάλανε
τις ράγιες
κε τραβίκςανε μπροςτά.
Κι' ανάμεςα αττις ράγιες
πιγένοντας ςιμόνι
κε μπένι ςτο χοριό.
Ο πιονέρος τρέχι
κε πάι ςτο ςκολιό.

I ΕΦΕΒΡΕΤΙΚΟΤΙΤΑ ΤΥ ΚΟΚΙΝΥ ΑΕΡΟΠΟΡΥ

Αφτό ίτανε ςτον κερό τυ πολέμυ με τυς άςπρυς. Απ' το ςςταμπ πίρανε διαταγί:

— Να πετάκςετε ςε τόπο, πυ δεν έχι φόβο!

Κςέςπαςε φοβερί μπόρα. 'Επεφτε δινατί βροχί. Κε το ιπικό τυ εχτρύ ίτανε πολί ςιμά. Ι αεροπόρι αποφαςίςανε να πετάκςυνε. 'Ιςτερα από διο όρες πέταγμα ςε φοβερί μπόρα κε βροχί ι αεροπόρι μπορέςανε να πετάκςυνε ςτον τόπο, πυ τυς ίπανε.

'Αργιςε μια όρα μονάχα ένας νέος αεροπόρος, ο Γύρτιν.

Ο Γύρτιν έχαςε τι ςτράτα κε κατέβικε πίςο απ' τυς άςπρυς.

Το αεροπλάνο το ίδανε ι κοζάκι. Δέκα κοζάκι τριγυρίςανε τον αεροπόρο. Μα δεν ίδανε τα κόκινα άςτρα ςτα φτερά τυ αεροπλάνυ κε νομίςανε, ότι ο δικός-μας αεροπόρος ίτανε ενκλέζος. Ο Γύρτιν φορύςε ενκλέζικα ρύχα. 'Αςκιμα μιλύςε ρύςικα, γιατί ίτανε απ' τι Λάτβια. Ι κοζάκι θαρέςανε, ότι ίνε ενκλέζος αεροπόρος. Τον ίπανε, ότι ςιμά-τυς, ςτι ςτάντςια βρίςκετε το ςςταπ τον κοζάκον.

'Ιςαμε τι ςτάντςια ίτανε κάπυ τρία χιλιόμετρα. Ο κόκινος αεροπόρος δεν τάχαςε. Παρακάλεςε τυς κοζάκυς να τον βοιθίςυνε να φέρι το αεροπλάνο ςτι ςτάντςια. Με τι βοίθια τον κοζάκον ο αεροπόρος κύρδιςε το μοτόρ κι' άρχιςε να πιγένι μπροςτά. Σ' αφτό τον κερό απ' τι ςτάντςια φάνικε μεγάλο ιπικό απόςπαζμα τον άςπρον μ' οφιτςέρυς. Κι' ο κόκινος αεροπόρος ςαν πυλί πέτακςε πάνο απ' τον εχτρό.

'Ιςτερα από μιςί όρα ο αεροπόρος ίτανε πια ανάμεςα ςτυς δικύς-μας.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Τρίζι με τζίτζικας δεν ίνε,
πετάι με πυλί δεν ίνε,
μας κυβαλί με άλογο δεν ίνε

ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ

Αεροπλάνα,
αεροπλάνα!
Κε τί πολά
πετύν πςιλά!
Γοργά πετύνε.

Νά-τά περνύνε
πια το χοριό—
Εφτά.., οχτό.
Εχ, κι' ανεβένυν
ςτα ίπςι βγένυν.

Εκί, για διές,
στράτες στενές
δεν έχι. Πάνο
τ' αεροπλάνο

τρέχι, βυίζι
με φόρα σκίζι
τον υρανό
το γαλανό.

Πολές στράτες έγινε ι άνθροπι για να πάνε ο ένας στον άλο, μα ι στράτα στον αέρα ίνε πιό πλατιά απ' όλες.

ΠΟΣΟ ΑΓΑΠΥΣΕ Ο ΓΡΙΓΟΡΙΣ ΤΟ ΡΑΔΙΟ

Ολάκερες μέρες ο Γριγόρις πολεμύσε: έκοβε τέλι, πλάτινε με το σφιρί κάτι κομάτια από μέταλο.

— Τφυ, ισιχία δεν έχι,—θίμονε ι μανάκα,—κε γιατί έβαλε κενύργια διαβολιά στο νύ-τυ; Μόνο με σκυπίδια γεμίζι τιν κάμαρα.

Τις βραδιές ο πάτέρας ροτύσε:

— Ε, πος πάνε ι δυλιές;

— Καλά,—με χαρά απαντύσε ο Γριγόρις,—μόνο νά πυ δεν έχο τιλεφονικί τρύμπκα.

Τί να γίνι... φένετε θ' ανανκαστύμε ν' αγοράσυμε τρύμπκα... Βοίθια δε χριάζεσε;

— Δε χριάζυμε, δε χριάζυμε,—κυνάι το χέρι-τυ ο Γριγόρις,— θέλο εγό ο ίδιος να το κάνο.

Περάσανε δέκα μέρες. Ο Γριγόρις έβαλε στον τόπο-τυ όλο το μιχανιζμό. Τιν άλι μέρα βγίκε πάνο στιν κορφί τις στέγις, έβαζε τιν αντένα.

Το βράδι στο σπίτι ςορεφτίκανε πολί μυςαφίριδες. Χτίπιςε ι όρα 8. Στιν τρόμπκα ακύςτικε κάπια βραχνιαζμένι φονί. Ο Γριγόρις έτρεκςε στο μιχανιζμό, έβαλε εκί το ρύπορ κε φόνακςε:

— Σοπάτε, ςίντροφι, αρχίζι πια...

Κι' απ' το ρύπορ κάπιος ίπε φοναχτά:

— Ντοκλάντ.

Κ' ίςτερα άλι, φονί ίπε τι γίνετε ςτιν Κίνα. Ίςτερα απ' το ντοκλάντ το ρύπορ άρχιςε να λέι τέτια αςτία πράματα, πυ όλι χαχανίζανε. Ίςτερα ακύςτικε μυςικί.

— Καλά! —ίπε ο Σιμεόν. —Νά τι θα κάνις τόρα: κάθιςε ςτο ςπίτι κι' άκυε.

Πίγανε ςτα ςπίτια-τυς όλι άθελα, γιατί όλι περιμένανε ςινέχια, μα το ρύπορ ςόπενε. Ο Γριγόρις ίπε, ότι ι ραδιοβραδιά τέλιοςε.

ΛΙΣΕ ΤΟ ΕΝΙΓΜΑ

Τόνε βάλανε στι στέγι
κι' ότι θέλι εκί ακύι:
απ' τα μακρινά τα μέρι
μυσικί κε λόγια φέρι.

Ο ΚΛΙΖΜΕΝΟΣ ΠΑΣΑΖΙΡΟΣ

Το γράμα δε μπορί
μονάχο
πυθενά να πάι.

Μα πέφτι στο κυτί
κε θάλαςες,
βυνά περνάι.

Μπιλιέτο ακριβό
ο κολιμένος
παςαζίρος
δε θέλι.
Μ' έκςοδο μικρό
τυ κόζμυ γίνετε ο γίρος.

ΣΤΟ ΤΑΧΙΔΡΟΜΙΚΟ ΒΑΓΟΝΙ

Πακέτα γραμένα,
με τάκςι βαλμένα.
Στι ςτράτα διαλέγυν, μετρύν
ι διο ταχιδρόμι
μαζί ςτο βαγόνι
τι νίχτα ςτο πόδι περνύν.

Νά δέμα ςτι Μόςχα,
μια κάρτα ςτιν 'Ορςα,
γαζέτα, πυ πάι ςτο Ομςκ.
Σιμά-τυ βαλμένο
διπλά ςιςτιμένο
το γράμα πιγένι ςτο Τομςκ.

Ο, ΤΙ ΦΟΒΕΡΟΣ ΠΥ ΙΝΕ!

Στιν αβλί έπεζε το γατάκι. Μικρό, αδίνατο, πολί αδίνατο. 'Ακςαφνα φάνικε το ςκιλί. Πίδιςε το γατάκι, καμπύριαςε τι ράχι-τυ, ςίκοςε όρθια τα μαλιά-τυ, τέντοςε τα μυςτάκια-τυ κε ςτέκι. Το ςκιλί πέραςε ςιμά-τυ. Κι' όςο πίγενε, το γατάκι όλο ς' αφτό γίριζε τα μύτρα-τυ: «Νά, ντράνα, τι φοβερό πυ ίμε. Μι βάλις ςτο νύ-ςυ να με πιράκςις,—θα τιν πάθις».

Ι γάτα έχι τα νίχια-τις
μέσα ςτα ςςορόφλια.

ΤΟ ΤΙΓΡΑΚΙ

Ο πατέρας έφερε απ' το κινίγι ένα τιγράκι. Ίτανε όσο μιςόχρονο χοντρό ςκιλάκι. Ίχε μεγάλο το κεφάλι με ςτρονκιλά πραςινοπά μάτια, πλατί το κύτρο κε κοντά τ' αφτιά.

Τα μπροςτινά ποδάρια-τυ ίτανε βαριά κε δινατά, κε τα πιςινά— πολί λιγνότερα. Χοντροκαμομένο, μικρό, ακύμπυςε στο πόδι τυ πατέρα κε τριβότανε ς' αφτό. Το πιάςανε μακριά μέςα στα καμίςςια, ςιμά ςε μια μεγάλι λίμνι. Το λέγανε Βάςια.

Όταν πίγανε να κιμιθύνε αφίςανε το Βάςια μοναχό στιν κάμαρα. Ο Βάςιας ντρανά: ςκοτινά, κε κανένας δεν ίνε. Κε νά «ι φοβερί τίγρι» πίδιςε απ' το ντιβάνι, έτρεχε μέςα στιν κάμαρα κε μύνκριςε απ' το φόβο-τυ. Ο πατέρας ίρθε ςιμά-τυ. Ο Βάςιας χάρικε, ρίχτικε στον πατέρα-μυ, άρχιςε να μιαυλίζι. Ο πατέρας χάιδεβε το τιγράκι, το πίρε στιν κάμαρά-τυ, κι' όλι ίςιχα κιμιθίκαμε.

Το πρωί γνορίςαμε το Βάςια με τυς φίλυς-τυ—τα ςκιλιά. Μα αφτά ςορέπςανε τα υράδια-τυς κάτο απτα ποδάρια-τυς κε φέβγανε. Φενότανε, ότι ι μιρυδιά τις τίγρις έκανε στα ςκιλιά φοβερί εντίποςι. Μόνο ένα νέο ςκιλί τις αβλίς δε φοβίθικε. Πίδιςε από πάνο απ' το Βάςια, το ςκύντιςε με το πόδι-τυ κε με δινατό γάβγιζμα έκανε ένα χαρύμενο πεχνίδι. Ο Βάςιας κυνίθικε κι' αδέκςια έτρεκςε από πίςο-τυ.

Ο Βάςιας αγαπύςε να χόνετε ςιγά στιν κάμαρα κε να πέζι εκί. Περιςότερο αγαπύςε να τραβάι το μακςιλάρι, να μαςά τιν άκρι-τυ, κ' ίςτερα να το χτιπάι με το ποδάρι-τυ: τα φτερά πετύνε ς' όλες τις μεριές, κι' ο Βάςιας χτιπάι το μακςιλάρι κε μυνκρίζι.

Ο Βάςιας ίχε κι' άλο πεχνίδι—τιν παλιά βάλενκα. 'Εςερνε τι βάλενκα στο πάτομα τιν έπιανε σαν ποντικάκι.

Αγαπύςε ο Βάςιας ν' ανεβένι ςτα δέντρα. 'Επεφτε πάνο ςτο χόμα, ςιμάδεβε κε πιδύςε πςιλά. Στι ςτιγμί ο Βάςιας γάντζονε με τα δόντια κε τα ποδάρια-τυ, κυνιότανε πςιλά πάνο απ' τι γι.

Ο Βάςιας μεγάλονε. Αρχίζανε να φένυντε τα ςινίθια τις αλιθινίς τίγρις.

Γλίγορα ο πατέρας τον πύλιςε στο ζοοπάρκο.

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ Κ' Ι ΑΛΕΠΥ
(Παραμίθι)

'Ενα λιοντάρι γέραςε κε δεν μπορύςε να κινιγάι θεριά. Νύνιςε λιπόν να ζι με πονιριά: πλάγιαςε ςτι ςπιλιά κ' έκανε τον άροςτο. Αρχίςανε νἄρχυντε τα ζόα να τον ντρανύνε. Μα κανένα απ' αφτά δε γίριζε πίςο. Το λιοντάρι άρπαζε κ' έτρογε κάθε ζόο, πυ έμπενε ςτι ςπιλιά.

'Ιρθε ι αλεπύ, ςτάθικε ςτιν πόρτα τις ςπιλιάς κε ροτάι το λιοντάρι:

— Τί κάνις;

— 'Αςκιμα, λέι το λιοντάρι. Κε γιατί δεν μπένις μέςα ναρθίς ςιμά-μυ;

Κ' ι αλεπύ απαντάι:

— Απ' τ' αχνάρια ντρανό: μπίκανε μέςα πολά ζόα, μα δε βγίκε κανένα.

ΣΚΙΛΙ-ΣΑΝΙΤΑΡ

Στον εμφίλιο πόλεμο πλιγόθικα ςτο δεξί-μυ χέρι κε ςτο ποδάρι. Έπεςα μέςα σε μια ταραμά. Έχαςα πολί έμα, αδινάτιςα. Ι δικί-μας δε φενόντανε, δεν ακυόντανε... 'Ιπια όλο το νερό, πυ ίχα μέςα ςτιν μπακλάςςκα. 'Ιμυνα δίχος έςτιςι. Κςιπνό—κάποτε ίνε προί, κάποτε βράδι. Φονάζο βοίθια—μα κανένας δεν απαντάι: φένετε ι δικί-μας πίγανε μακριά.

Κ' ι πλιγές-μυ πονύνε...

— Εχ,—νυνίζο,—χάθικα.

Κε θα χανόμυνα, πεδιά, αν δεν ίτανε ι Γάικα.

Στο τέλος τυ δέφτερυ μερόνιχτυ ακύο, να ρυθυνίζι εκί κάπυ ςιμά ένα ςκιλί. Πολί χάρικα. Νά τόρα—θα με βρι, γιά δε θα με βρι το ςκιλί;

Με ίβρε. Με ίβρε ι Γάικα. Φόνακςε απ' τι χαρά-τις, με γλίφι ςτι μίτι κε ςτα μάτια.

— Εχ, αγαπιμένε-μυ ςίντροφε! Εχ εςί, αγαπιμένε-μυ ςίντροφε!

Κε πος μπορύςα να μιν τιν πο, ςίντροφο! 'Επεςε ι Γάικα ςιμά-μυ κε βάζι μπροςτά-μυ τι ράχι-τις. Στι ράχι-τις ίτανε ένας τορβάς με κόκινο ςταβρό: «Πάρε, διλαδί, ότι θέλις». Πίρα από κι ιόδιο, μπιντ, έχιςα ιόδιο ςτις πλιγές-μυ, κε τις έδεςα όπος-όπος. Κ' ι Γάικα πια φέβγι από μένα με το μπρίνζελ ςτα δόντια. Το μπρίνζελ ίνε ένα κοντό κςίλο, πυ δένυνε ςτο ςκιλί-ςανιτάρ ςτιν τραχιλέα. 'Οταν το ςκιλί βρίςκι κανένα πλιγομένο πέρνι αφτό το μπρίνζελ. 'Ετςι τρέχι ςτυς δικύς-τυ, ςτυς ανθρόπυς-ςανιτάρ. Κι' αν δε βρι κανένα πλιγομένο, τότε δεν πέρνι το μπρίνζελ ςτο ςτόμα-τυ.

Ι Γάικα με το μπρίνζελ ςτο ςτόμα έτρεκςε ςτυς δικύς-μας κραςνοαρμέιτςυς-ςανιτάρ κε τυς έφερε ςιμά-μυ.

'Ετςι με γλίτοςε...

Ο ΦΙΛΑΚΑΣ

(Αλιθινί ιςτορία)

Ο Μιχαίλ Ιβάνοβιτζ ζύςε ςτιν εκςοχί. Καμιά φορά δεν κλίδονε το ςπίτι-τυ, αν κε έφεβγε από κι για πολί κερό. Κε γιατί να το κλιδόςι, αφύ έχι διο μαθιμένυς φίλακες—τζομπανόςκιλα.

Μια φορά γιρίζι ςτο ςπίτι-τυ κε ντρανά: κάθυντε εκί διο ζζύλικι ςτα ςκαμνιά. Αντίκρι ς' αφτύς κάθυντε τα ςκιλιά-τυ.

— Γιατί κάθεςτε, μάτια-μυ;—τυς ροτάι ο Μιχαίλ Ιβάνοβιτζ.

— Καθύμαςτε, πολίτι. Νά πια τρις όρες καθύμαςτε, δε μας αφίνυνε να ςαλέπςυμε, τα καταραμένα. Μπίκαμε μέςα, δε λάκςανε. Μα τόρα μόλις βάλις το χέρι ςτιν τςέπι, για να πάρις κανένα τςιγάρο να καπνίςις, μυνκρίζυνε κε θέλυνε να ς' αρπάκςυνε απ' το χέρι. Δε μας αφίνυνε να βάλυμε το χέρι ςτιν τςέπι. Πές-τα, για να μας αφίςυνε να καπνίςυμε κανένα τςιγάρο. Κυραςτίκαμε ολότελα.

— Στι μιλίτςια θα καπνίςετε. Εμπρός μαρςς, κε να μιν τρέχετε, γιατί τα ςκιλιά θα ςας κάνυνε κομάτια. 'Υτε να βάλετε το χέρι-ςας ςτιν τςέπι (μπορίτε νάχετε εκί όπλο), ύτε να τρέχετε, τα ςκιλιά δε θα ςας αφίςυνε: έτςι ίνε μαθιμένα. Εςί να φιλάγις εδό!—ίπε ο Μιχαίλ Ιβάνοβιτζ ςτο ένα ςκιλί,—κ' εςί έλα αντάμα-μυ! —Κε πίρε αντάμα-τυ τ' άλο.

'Ετςι κ' έφερε τυς κλέφτες ςτι μιλίτςια.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΑΧΙΔΡΟΜΟΣ

Αφτό έγινε ςε κρία χόρα. Εκί, όπυ δεν ίνε τρένα. Εκί, όπυ μια φορά τι βδομάδα με τα ςκιλιά κυβαλύνε τιν πόςτα.

Ο ταχιδρόμος Μεκ καθότανε ςτιν τζανά τιλιγμένος μέςα ςε γύνα. Ο Τοδ πάνο ςτο κάθιζμα τις τζανάς με τέχνι κυμάνταρε τα ςκιλιά. Τα ςκιλιά τον αγαπύςανε. Καλά ςέρνυνε τις τζάνες πάνο ςτο φρέςκο χιόνι. Νά κε το ποτάμι χαμιλά ςτο βαθύλομα. Με φόρα κιλιςτίκανε ι τζάνες πάνο ςτον πάγο. Τα ςκιλιά πίγανε ακόμα πιο γλίγορα πάνο ςτον ίςιο πάγο.

«Κρακ!» — έτρικςε κάτι από κάτο απ' το πολόζι τις τζανάς.

— «Τρίπα θα ίνε»,—πέραςε ςτο νυ τυ Τοδ,—ι τζανά ίνε βαριά.—Κε δίχος να νυνίςι, πίδιςε ςτον πάγο.

Τα ςκιλιά πίρανε τιν τζανά, πυ έγινε λαφριά κε τρέκςανε μακριά ίςια πάνο ςτιν ακροποταμιά. Τα ςκιλιά τρέκςανε,

ςα λιςιαζμένα. Μακριά από πίςο πάνο ςτον πάγο φενότανε ι μοναχικί φιγύρα τυ Τοδ.

Ο Τοδ μπίκε ςτι ςτράτα πεζά. Μα το χιόνι έπεφτε ολοένα πιο πιχτά. Ίτανε βαρί να ντρανά κανίς τ' αχνάρια τις λαφριάς τζανάς.

Σαν μπόρα μπίκε ι τζανά ςτο χοριό. Απ' όλα τα ςπίτια τρέχ:ανε ι άνθροπι, φονάζοντας:

— Ι πόςτα, ι πόςτα!

— Μα πύ ίνε ο Τοδ; Ίςε μονάχος; — ροτίςανε το Μεκ.

Τα ςκιλιά φονάζανε κλαπςιάρικα κι' ανίςιχα ντρανύςανε, μίπος φένετε ο μικρός-τυς φίλος.

— Πρέπι να πάμε να τον ανταμόςυμε, — φονάκςανε τα πεδιά, ι φίλι τυ Τοδ.

Ένας απ' αφτύς ςίμοςε το ςκιλί-οδιγό κε ίπε:

— Ο Τοδ ίνε εκί, να τον έβρις, Γρο.

Ο οδιγός ανίςιχα έτρεχε πάνο κάτο κε ύρνιαζε.

Τα πεδιά μόλις καταςόςανε να πιδίςυνε ςτιν τζανά, κε τα ςκιλιά τραβίκςανε πίςο ςτι ςτράτα...

— Ο Τοδ πίγενε αργά μέςα ςτο βαθί χιόνι. Τυ φάνικε, ότι ακύι κάτι μύνκριζμα από μέςα απ' τιν μπόρα.

«Αφτό ίνε το λάκςιμο τυ Γρο-οδιγύ...»

Ίςτερα από ένα λεφτό τα ςκιλιά λάζανε κε φονάζανε απ' τι χαρά, πιδόντας ολόγιρα ςτον Τοδ. Ο Γρο έγλιφε το παγομένο-τυ πρόςοπο, κε τα πεδιά τυ φονάζανε:

— Κάθιςε γρίγορα Τοδ!

Ο Τοδ πίδιςε ςτιν τζανά, φόνακςε «γικ» κε τα ςκιλιά με καρδιά τρέχανε μέςα ςτιν μπόρα.

Το σκιλί ίνε πιστός φίλος τυ ανθρόπυ:

Ι ΛΙΚΙ

Ο παπύς-μυ ίτανε φίλακας στο όρος. Μια φορά γίριζε στο σπίτι από μέσα απ' το όρος. Βράδιαζε. Πλάκονε ι μπόρα. 'Ακςαφνα ο παπύς άκυσε μύνκριζμα. 'Αρχισε να

περπατάι γλίγορα, μα το μύνριζμα σα να σίμονε. Ο παπύς έτρεκςε πάνο στι στράτα. Ντράνεσε ολόγιρα. Βλέπι σιμά από πίσο-τυ λαμπερά σιμάδια. Νά πια ακύι, πος ι λίκι τρίζυνε τα δόντια-τυς.

'Ετρεκςε ο παπύς ς' ένα πςιλό έλατο κε πίδισε στο κάτο κλαδί. Ι λίκι τον ίδανε πάνο στο δέντρο κε σταθίκανε. Κάμποσι λίκι σικοθίκανε στα πισινά-τυς ποδάρια σιμά στον κορμό τυ δέντρυ. Ι λίκι υρλιάζανε κι' αρπάζανε με τα δόντια-τυς το καπύκι τυ έλατυ.

Το καλοκέρι ι λίκι πολί σπάνια ορμύνε πάνο στον άνθροπο. Φένετε, πος χάσανε κάπιο κινίγι.

'Ινε πια πολί όρα πυ νίχτοσε. Ο παπύς κατάλαβε, ότι θ' ανανκαστί εδό να περάσι όλι τι νίχτα. Βγίκε ακόμα πιο πςιλά, κε κάθισε καλά πάνο ς' ένα κλαδί. Φίσικςε ο άνεμος, τα κλαδιά τυ έλατυ κυνιθίκανε, κι' απ' το κεφάλι τυ παπύ πέτακςε το καπέλο-τυ. Ι λίκι αμέσος τ' αρπάκςανε κε το κάνανε κομάτια. Ι λίκι καθόντανε χαμιλά κι' υρνιάζανε, σικόνοντας πάνο το κεφάλι-τυς. Ο παπύς δινατά βαστιότανε στα κλαδιά, κε το έλατο κυνιότανε κε λίγιζε απ' τον άνεμο.

'Ετσι κάθισε ο παπύς όλι τι νίχτα. Το προί χαθίκανε

ι λίκι. Ο παπύς κατέβικε απ' το έλατο κε πίγε ςτι ςτορόζζκα-τυ.

— Τί έπαθες; — φόνακςε ι γινέκα-τυ.

— Με τυς λίκυς ανανκάςτικα να περάςο τιν μπόρα, — μπόρεςε να πι ο παπύς κ' έπεςε πάνο ςτο ςκαμνί.

Δε χτιπύν το λίκο γιατί ίνε σταχτερός, μα γιατί τρόι τα πρόβατα. Ο λίκος έχι γύνα, μα ίνε ραμένι στο κορμί-τυ.

ΠΟΣ Ι ΛΙΚΙ ΜΑΘΕΝΥΝΕ ΤΑ ΠΕΔΙΑ-ΤΥΣ

Περπατύςα ςτι ςτράτα κι' από πίςο-μυ άκυςα μια φονί. Φόναζε ένα πεδί-τζομπάνις. Έτρεχε μέςα απ' τα χοράφια κ' έδιχνε κάτι. Ντράνεςα κε ίδα: μέςα ςτο χοράφι τρέχυνε διο λίκι — μια λικομάνα, κ' ένα μικρό. Ο μικρός λίκος κυβαλύςε πάνο ςτι ράχι-τυ ςφαγμένο αρνάκι, κε με τα δόντιατυ το βαςτύςε απ' το ποδάρι. Ι λικομάνα έτρεχε από πίςο.

Όταν ίδα τυς λίκυς, έτρεκςα μαζί με τον τζομπάνι από πίςο-τυς. Αρχίςαμε να φονάζυμε. Στι φονί-μας τρέκςανε κ' ι χοριάτες με τα ςκιλιά.

Μόλις ο γέρο-λίκος ίδε τα ςκιλιά κε τον κόζμο, έτρεκςε ςτο νέο λίκο, άρπακςε απ' αφτόνα τ' αρνάκι κε το πέτακςε πάνο ςτι ράχι-τυ. Κ' ι διο λίκι τρέκςανε γλίγορα κε χαθίκανε απ' τα μάτια-μας.

Τότε το πεδί άρχιςε να λέι πος έγινε αφτό το πράμα: απ' τιν ταραμά βγίκε ένας μεγάλος λίκος, άρπακςε ένα αρνάκι, το έκοπςε με τα δόντια-τυ κε το κυβάλιςε.

Γρίγορα έτρεκςε ςιμά-τυ ένα μικρό λικάκι κι' όρμιςε πάνο ςτ' αρνί.

Ο γέρο-λίκος έδοςε στο μικρό λίκο να κυβαλίςι τ' αρνάκι, κι' ο ίδιος αγάλια έτρεχε ςιμά-τυ.

Μόνο όταν ίρθε το κακό, ο γέρος άφιςε το μάθιμα κε πίρε μόνος-τυ τ' αρνάκι.

Ο ΑΦΟΒΟΣ ΛΑΓΟΣ
(Παραμίθι)

Γενίθικε μέςα στο όρος ένα λαγυδάκι πυ φοβότανε απτο κάθετι. Τρίζι κάπυ κανένα κλαδί, φτερυγίζι κανένα πυλί, πέφτι απ' το δέντρο κανένα κομάτι χιόνι — πάι να φίγι ι καρδιά τυ μικρύ λαγύ. Φοβότανε το λαγυδάκι μια μέρα, φοβότανε διο, φοβότανε μια βδομάδα, φοβότανε ένα χρόνο. Ίςτερα μεγάλοςε κι' άκςαφνα βαρέθικε πια να φοβάτε.

— Τίποτα δε φοβύμε! — φόνακςε ς' όλο το όρος.

— Νά πυ δε φοβύμε καθόλυ, ότι κι' αν κάνις!

— Ε, ςι, ζαρομάτι, κε το λίκο δε φοβάςε;

— Κε το λίκο δε φοβύμε, κε τιν αλεπύ, κε τιν αρκύδα, — κανένα δε φοβύμε!

Αφτό ίτανε πολί γελίο.

— Εδό πολά λόγια δε χριάζυντε! — φόναζε ο λαγός. — Αν μυ τίχι κανένας λίκος, τότες εγό ο ίδιος θα το φάγο.

— Εχ, κε τί γελίος λαγός! Εχ, κε τί αχμάκις πυ ίνε!...

Φονάζυνε ι λαγί για το λίκο, κε νά ο λίκος βρέθικε ςτι φονί. Περπατύςε, περπατύςε στο όρος για τις λικίςιες δυλιές-τυ πίναςε κε νύνιςε: «Τί καλά πυ θα ίτανε αν ίχα κανένα λαγυδάκι για μεζέ». Ακύι, ότι κάπυ πολί ςιμά φονάζυνε ι λαγί κε φέρνυνε στο νύ-τυς αφτόνα το ςταχτερό λίκο. Άκςαφνα στάθικε, μιρίςτικε τον αέρα κι' άρχιςε να

ςιμόνι κριφά. Σίμοςε πολί ο λίκος ςτυς λαγύς, πυ πέζανε. Ακύι, πος τον περιγελύνε, κι' απ' όλυς περιςότερο ο μαχταντζιάρις λαγός—ο ζαρομάτις, με τα μακριά αφτιά, κε το κοντό υράδι.

«Ε, βρε αδερφάκι, ςτάςυ, νά εγό θα σε φάγο», — νόνιςε ο ςταχτερός λίκος κι' άρχιςε να ντρανά πιος λαγός μαχταέβετε για τιν παλικαριά-τυ. Μα ι λαγί τίποτε δε βλέπυνε κε διαςκεδάζυνε περιςότερο από πριν. Στο ςτερνό ο μαχταντζιάρις-λαγός κάθιςε ςτα πιςινά-τυ πόδια κι' άρχιςε να λέγι:

— Ακύςτε-ςις, φοβιτςιάριδες! Ακύςτε κε ντρανάτε εμένα. Νά εγό τόρα θα ςας δίκςο ένα, πράμα... Εγό... Εγό...

Εδό ι γλόςα τυ μαχταντζιάρι ςα να πάγοςε. Ο λαγός ίδε το λίκο. Ι άλι δεν τον ίδανε, μα αφτός τον ίδε κε δεν μπορύςε να πάρι ανάςα. 'Ιςτερα έγινε κάτι αςινίθιςτο.

Ο μαχταντζιάρις λαγός πίδιςε προς τα πάνο, ςαν τόπι, κι' απ' το φόβο-τυ έπεςε ίςια ςτο πλατί κύτρο τυ λίκυ. Σαν κυβάρι κατρακίλιςε ςτι ράχι τυ λίκυ, γίριςε ακόμα μια φορά ςτον αγέρα. 'Ιςτερα πίρε ένα δρόμο, πυ ίτανε έτιμος να ςκάςι. Πολί κερό έτρεχε ο λαγός, έτρεχε, όςπυ έχαςε ολότελα τι δίναμί-τυ. 'Ολο κε νόνιζε, ότι ο λίκος τρέχι από πίςο-τυ κε θα τον αρπάκςι με τα δόντια-τυ.

Στο ςτερνό, ο καιμένος έχαςε ολότελα τις δίναμές-τυ, ςφάλικςε τα μάτια-τυ κ' έπεςε κάτο από ένα δεντράκι.

Κι' ο λίκος αφτί τιν όρα έτρεχε ς' άλι μεριά. 'Οταν ο λαγός έπεςε πάνο-τυ, τυ φάνικε, ότι κάπιος έςιρε πάνοτυ με τυφέκι.

Κι' ο λίκος έφιγε: «Μίπος ςτο όρος δεν έχι άλυς λαγύς πυ μπορίς να βρις; Αφτός ίτανε ςα λιςιαζμένος».

Ο λαγός δεν ίνε φοβιτσιάρις, μα φιλάλι τον εαφτό-τυ.

Δίχος να θέλι ο λαγός τρέχι, αφύ δεν έχι με τι να ισεπάισι.

ΤΟ ΧΤΙΝΟ, ΠΥ ΚΡΥΙ

Ίχαμε ένα χτινό, πυ έκρυε τόςο, όςτε ίτανε μπελάς. Μια φορά μάλιςτα όλο το μαντρί το αναποδογίριςε με τα κέρατά-τυ, χτιπύςε για να πάι στο μυςκάρι. Ίχε κέρατα μακριά κε ίςια. Πολές φορές ο πατέρας ετιμαζότανε να πριονίςι τα κέρατά-τυ, μα όλο κε τ' άφινε για ίςτερα.

Νά μια φορά το καλοκέρι ι μάνα-μυ άρμεκςε το χτινό, άφιςε το μυςκάρι κε λέγι στιν αδερφί-μυ:

— Λάλεςέ-τα, Φοτινί, στο ποτάμι, ας πάνε να βοςκίςυνε λίγο στιν ακροποταμιά.

Ι Φοτινί πίρε μια βίτςα, τα λάλεςε στιν ακροποταμιά, τ' άφιςε να βοςκίςυνε, κι' αφτί κάθιςε κάτο από μια ιτιά.

'Ακςαφνα ι Φοτινί ακύι: κάτι να βυίζι μέςα στις χαμιλές ιτιές. Ντρανά: κάτι σταχτερό βγίκε απ' τα δεντράκια. Το κορίτςι θάρεςε, ότι ίτανε το σκιλί-μας, ο Σερκό.

'Αρχιςε ι Φοτινί να το φονάζι:

— Σερκό, Σερκό!

'Ακςαφνα ντρανά — το μυςκάρι κι' από πίςο το χτινό πάνε ίςια πάνο-τις, ςα λιςιαζμένα.

Ι Φοτινί έτρεκςε, πετάχτικε στιν ιτιά, κε το μυςκάρι ς' αφτίνα. Κε το χτινό τυς έςφινκε με τα πιςινά ποδάρια-

τυ στο δέντρο. 'Εβαλε κάτο το κεφάλι-τυ, μυνκρίζι, σκαλίζι το χόμα με τα μπροστινά-τυ τα νίχια κε βάζι τα κέρατά-τυ ίσια μπροστά στο λίκο.

Ί Φοτινί φοβίθικε, ανκάλιασε το δέντρο με τα διο χέρια-τις, θέλι να φονάκσι—φονί δεν έχι. Κι' ο λίκος ρίχτικε ίσια πάνο στο χτινό, κε πετάχτικε πίσο: απ' τιν πρότι φορά, φένετε, ότι τον κάρφοσε με τα κέρατά-τυ.

'Αρχισε ο λίκος να πετιέτε μια εδό, μια εκί για να γαντζοθί κάπος στο χτινό απ' τα πλάγια, ί ν' αρπάκσι το μυσκάρι. Μα όχι—όπυ κε να ριχτί, παντύ τα κέρατα τυ χτινύ ίνε μπροστά-τυ. Το κορίτσι άρχισε τότε να φονάζι κε να ζιτάι βοίθια.

Ι δικί-μας αλετρίζανε σιμά. Ακύνε, ότι κε το χτινό μυνκρίζι, κε το κορίτσι φονάζι. Τρέκσανε στι φονί. Μόλις ίδε ο λίκος, ότι τρέχυνε άνθροπι, έτρικσε τα δόντια-τυ ακόμα διο φορές, κ' έφιγε στα δεντράκια. Χάρικε τότε ο πατέρας, πυ δεν πριόνισε τα κέρατα τυ χτινύ.

Όσο φαίλις το χτινό, τόσο με
γάλα πέρνις.
Το χτινό στιν αβλί-στο
τραπέλι φαΐ.

Ι ΜΑΧΙ

(Αλιθινί ιστορία)

Αφτό έγινε σε μια ζεστί χόρα. Πίγενα με τυς νέγρυς. 'Ακσαφνα ίδα μακριά ένα άγριο βυβάλι. Γίριζε, με σκιμένο

κεφάλι ςιμά ςε μια πλυμιςτί τίγρι. Απ' το κορμί τυ βυβαλιώ έτρεχε έμα.

— Θέλετε να διίτε, μάχι;—φόναξε ο νέγρος.—Τότε να βγίτε πάνο ςτα δέντρα!

Ι νέγρι ανεβένυνε ςτα δέντρα, ςα γάτες. Τραβίξανε κ' εμένα μαζί-τυς. Καθίςαμε πάνο ςτα κλαδιά κε ντρανύςαμε.

Ι τίγρι κάθιςε, μύνκριζε, κε το βυβάλι όλο γίριζε. 'Ετςι περάςανε κάμποςα λεφτά. 'Αξαφνα το βυβάλι ρίχτικε κε κάρφοςε τιν τίγρι με τα κέρατά-τυ. Ι τίγρι πίδιςε πάνο ςτο

βυβάλι, κε γαντζόθικε ςτο πλεβρό-τυ με τα δόντια-τις. 'Ιςτερα κιλίςτικε πίςο με μεγάλι γλιγοράδα, κ' ίδα μόνο πος ςτράφτανε τα ταγμάδια τυ δέρματός-τις μέςα ςτο χορτάρι.

Ι τίγρι ςόρεψε όλες τις δίναμές-τις κε με μύνκριζμα ρίχτικε πάνο ςτο κεφάλι τυ βυβαλιώ. Το βυβάλι χαμίλοςε τιν παχιά-τυ γύλα κε ςίκοςε από κάτο τιν τίγρι ςτα κέρατά-τυ. Κυνύςε τα κέρατά-τυ κ' ι τίγρι γρατζύνιζε κ' έδακνε. Για ένα λεφτό το βυβάλι κρατύςε τιν τίγρι πάνο ςτα κέρατά-τυ· ίςτερα έςκιψε το κεφάλι-τυ κε τιν έριξε πάνο ςτι γι. Αργά-αργά λιγίζοντας τα γόνατα, πάτιςε τιν τίγρι πάνο ςτο χόμα μ' όλο το βάρος-τυ.

Μύνκριζμα... ύρνιαζμα... κε μακρόςιρτο γατίςιο κλάψιμο. Το βυβάλι κυνόντας το λέφτερό-τυ κεφάλι, ρυθύνιζε

κε μύνκριζε. Τα ποδάρια-τυ τρομάζανε. Ι φονές τις τίγρις γινόντανε όλο κε πιο αδίνατες. Το βυβάλι ρυθύνιζε κε πατύςε τιν τίγρι με τα πόδια-τυ.

'Οταν το λιςαζμένο βυβάλι ιςίχαςε, ςτάθικε. 'Ολο το μεγάλο-τυ κορμί κυνιότανε από μικρό τρόμαγμα. Κε άκςαφνα άρχιςε να μυνκρίζι — παραπονιάρικα, να μυνκρίζι μακρόςιρτα.

'Ινε θιλικό βυβάλι,—μυ πςιθίριςε ένας απ' τυς νέγρυς. — Φονάζι το μυςκάρι-τυ. Ντρανάτε.

'Εδικςε το μικρό, μάβρο κε γιαλιςτερό κορμί, πυ ίτανε μέςα ςτο πιχτό χορτάρι. Το βυβάλι κυνιότανε κε ςίμοςε ςτο μικρό-τυ. Σικόθικε πάνο, κ' ι βυβάλα άρχιςε να το γλίφι.

ΤΟ ΛΑΦΑΚΙ

Τρις μέρες γίριζε ο Εμέλια ςτο όρος με το Λιςκό, κι' όλο τυ κάκυ: δεν τιχένανε τι λαφίνα με το λαφάκι-τις. Κι' αφτός έδοςε λόγο ςτο άροςτο ανεπςάκι-τυ, ςτο Γριγοράκι, ότι θα τυ φέρι ένα όμορφο κίτρινο λαφάκι.

Μόνο τιν τετάρτι μέρα όλος διόλυ τιχέα πέςανε ςτ' αχνάρια μιας λαφίνας με λαφάκι.

«Μάνα με λαφάκι», νύνιςε ο Εμέλια, ντρανόντας πάνο ςτο χορτάρι αχνάρια από μεγάλα κε μικρά νίχια.

— Λιςκό, χαντράιςέ-το, μάτια-μυ!

Το λάφι από πολί κερό μιρίςτικε τον κινιγό, μα άφοβα παρακολυθύςε τις κίνιςές-τυ.

— Ι μάνα μ' απομακρίνι απ' το λαφάκι, — νύνιζε ο Εμέλια, κε ςερνότανε όλο κε πιο ςιμά προς το λάφι.

'Οταν ο γέρος θέλιςε να ςιμαδέπςι ςτο λάφι, το λάφι προςεχτικά έτρεκςε κάμποςα βίματα μακριά κε πάλι ςτάθικε. Ο Εμέλια πάλι ςερνότανε πάνο ςτο χόμα με το τυφέκι-τυ.

Το ζόο δέκα φορές κόντεβε να χάςι τι ζοί-τυ, πολε-

μόντας ν' απομακρίνι τον κινιγό απ' το λαφάκι, πυ ίτανε μυλομένο. Ο γέρο-Εμέλια κε θίμονε κε θάμαζε για τιν αφοβιά τυ λαφιύ. Ο Λισκό σίρθικε πάνο στο χόμα, πίσο απ' το νικοκίρι-τυ. 'Οταν αφτός ολότελα έχασε το λάφι απ' τα μάτια-τυ, ο Λισκό προσεχτικά τον σκύντισε με τι ζεστί-τυ μίτι. Ο γέρος γίρισε, ντράνεσε κε κάθισε: τριάντα βίματα μακριά απ' αφτόνα έστεκε το ίδιο κίτρινο λαφάκι, πυ

το κινιγύσε ολάκερες τρις μέρες. 'Ιτανε ομορφύτσικο λαφάκι, το όλο κάμποσον βδομάδον, με κίτρινο μαλί κε λιγνά ποδαράκια. Τ' ομορφύτσικό-τυ κεφάλι ίτανε ριχμένο προς τα πίσο. 'Απλονε μπροστά τι λιγνί-τυ γύλα, όταν ίθελε ν' αρπάκσι πσιλά κανένα κλαδάκι.

Ο κινιγός σίκοσε τον πετινό τυ τυφεκιύ κε σιμάδεπσε στο κεφάλι τυ μικρύ ζόυ... Μα τότε ο γέρο κινιγός θιμίθικε, πος ι μάνα ιπεράσπιζε το λαφάκι-τις.

Το θιμίθικε κε κατέβασε το τυφέκι. Το λαφάκι περπατύσε σιμά στο δεντράκι κε τσιμπύσε τα φιλάκια. Ο Εμέλια σφίριksε, κε το μικρό ζόο κρίφτικε μέσα στα δεντράκια.

— Βλέπις πος τρέχι!..—'Ελεγε ο γέρος κε χαμογέλασε σκεφτικά.—Μόλις κατασόσαμε να το δύμε: σα σαίτα... Λισκό, μας κσέφιγε το λαφάκι. Μα, αφτό το γλιγοροπόδαρο, χριάζετε ακόμα να μεγαλόσι...

Τιν άλι μέρα ο Εμέλια ςίμοςε ςτιν καλίβα-τυ.

— Ε... παπύλι, έφερες το λαφάκι;—τον αντάμοςε ο Γριγοράκις.

— 'Οχι, Γριγοράκι-μυ... Το ίδα...

— Κίτρινο;

— Κίτρινο κε τα μύτρα-τυ μάβρα. Στέκετε κάτο από ένα δεντράκι κε τςιμπάι τα φιλάκια... Το ςιμάδεπςα με το τυφέκι...

— Κε δεν μπόρεςες να το ςκοτόςις;

— 'Οχι, Γριγοράκι-μυ, λιπίθικα το μικρό θεριό... λιπίθικα τι μάνα-τυ... Σα ςφίρικςα κε το λαφάκι χάθικε αμέςος ςτο πιχτό όρος, μόλις το ίδα. 'Εφιγε το γλιγοροπόδαρο λαφάκι!..

Κι' όταν πλαγιάςανε να κιμιθύνε, το άροςτο πεδί, εκί πυ τὄπερνε ο ίπνος, κάμποςες φορές ροτύςε το γέρο:

— 'Ετςι, έφιγε το λαφάκι;

— 'Εφιγε, Γριγοράκι...

— Κίτρινο;

— 'Ολο κίτρινο, μόνο το μυτράκι-τυ ίτανε μάβρο κε τα νίχια-τυ.

Το πεδί έτςι κε κιμίθικε κι' όλι τι νίχτα έβλεπε το μικρό κίτρινο λαφάκι.

ΔΕΝ ΠΕΤΙΧΕ

Το κολχόζι αγόραςε νέο άλογο—τι Ζόρκα.

Ι Ζόρκα ίτανε μάνα με χρόμα κοκινο-κίτρινο. Τα μικράτις ίτανε πάντα όμορφα, γλιγοροπόδαρα, γνοςτικά. 'Ολο το κολχόζι αγαπύςε τι Ζόρκα κε προ πάντον τα πεδάκια.

'Εςτεκε ι Ζόρκα στο χλίτζικο μαντρί σε χοριστό παχνί. 'Ιχε χοριστό παραθιράκι. Γλίγορα ι Ζόρκα γένισε πυλάρι. Τα πεδάκια πιχτά τρέχανε στο παραθιράκι για να καμαρόςυνε τι Ζόρκα κε το νέο πυλαράκι.

Ο κυλάκος Δολγυνόφ ζίλεπςε πος το κολχόζι έχι τέτια καλί αλογομάνα. Στενοχοριέτε, όταν ι δυλιές πάνε καλά στο κολχόζι. Κ' έβαλε στο νύ-τυ να κλέπςι τι Ζόρκα. 'Αρχιςε να περπατί πιχτά ολόγιρα στο μαντρί. 'Αρχιςε να μερόνι τα ςκιλιά τυ κολχοζιύ: κάποτες τα έδινε πσομί, κάποτες τἄριχνε κανένα στύδι. Σινιθίςανε τα ςκιλιά, δεν το λάζυνε.

Χόριςε μια νίχτα πιο ςκοτινί, ςίμοςε κριφά στο μαντρί. 'Ανικςε με λοςτό τιν κλιδαριά. Σίμοςε κριφά στο παχνί. Μόλις ίθελε να ρίκςι στο κεφάλι τις Ζόρκας το χαλινάρι, κ' ι Ζόρκα φοβίθικε για το πυλαράκι-τις, χλιμίντριςε ανίςιχα κε χτιπύςε με τα νίχια-τις τι γονέα. Το πυλαράκι ίτανε στο γιτονικό παχνί. 'Ακυςε τι μάνα-τυ κε γι' απάντιςι χλιμίντριςε κι' αφτό δινατά, χαρύμενα.

Βγίκε έκςο ο αλογάς: γιατί ανιςιχύνε τ' άλογα; 'Ετρεκςε στο μαντρί, κε βλέπι, πος ίτανε ανιχτό. Ο αλογάς ςίκοςε τον κόζμο στο ποδάρι. Τρέκςανε ι κολχόζνικι. Ανάπςανε φανάρι, ντρανύνε: στι γονίτςα ίτανε μυλομένος ο Δολγυνόφ.

— Τί κάνις εδό;

Δεν κςέρι τί να πι ο Δολγυνόφ.

— 'Ιρθα να ντρανό τι Ζόρκα.

— Τ' άλογα τι νίχτα δεν τα ντρανύνε κε τις κλιδαριές δεν τις τςακόνυνε. Πιάςανε τον Δολγυνόφ κε το προί τονε στίλανε στιν πόλι.

Αυτό ντράνεμα τ' άλογο χορτένι.
Μι σιλτέβις τ' άλογο με τι βί-
τσα να το σιλτέβις με γνυλάφι.
Το ζοντανό άλογο με τ' ατσα-
λένιο άλογο ίνε βοιθί τυ κολ-
χόζνικυν στι δυλιά.

ΤΟ ΠΥΛΑΡΙ

Στο όρος βόςκανε άλογα. Σιμά στο βοςκότοπο, από μέςα απ' το όρος, περνύςε ςιδερόδρομος.

'Ενα πυλάρι χόρταςε απ' το χορτάρι κε νύνιςε να πάι στο ςπίτι. Το χοριό ίτανε ςιμά. Πίγενε ανάμεςα αптις ράγιες, πάνο ςτις τραβέρςες.

'Ακςαφνα από πίςο ακύςτικε κρότος κε θόριβος. Το πυλάρι ντρανά πίςο-τυ κε βλέπι να τρέχι κάτι μάβρο κε μεγάλο.

Φοβίθικε κε θέλιςε να ριχτί ςτιν πάντα. Μα εκί ίτανε πςίλομα, πυ πίγενε με μιας ίςα κάτο.

Τότε το πυλάρι έτρεκςε μπροςτά κε πάλι ντράνεςε πίςο. Ι μιχανί το κατάςονε. Τ' άλογο έτρεκςε ακόμα πιο γλίγορα.

Ο μιχανικός λιγόςτεπςε λίγο το δρόμο τυ παραβόζ. 'Εδοςε ςφίριγμα απ' τι μιχανί, για να διόκςι το πυλάρι απ' τι ςτράτα.

Μα το πυλάρι, ςικόνοντας πςιλά το κοντό-τυ υράδι, όλο έτρεχε ανάμεςα στις ράγιες.

Το παροβόζ πάλι ςφίριксε κι' άρχιςε ν' ανας ένι δινατά απ' το φυγάρο. Ι ανάςα τυ τρένυ βροντερά αιδόνιζε ς' όλο το όρος. Το πυλάρι έτρεχε μ' όλι τι δίναμί-τυ.

'Ακςαφνα ντράνεςε, ότι το χόμα έγινε χαμιλότερο.

Γίριςε πίςο κε ίδε τα διο γιαλιςτερά μάτια τις μιχανίς.

Νά-νά το τζαναβάρι θα το καταςόςι... Τότε πίδιςε πάνο απ' τις ράγιες κ' έτρεκςε ςτο χορτάρι. Ι καρδιά-τυ χτιπύςε απ' το φόβο, κι' ο μιχανικός γελύςε κε νύνιζε:

— Α, φοβίθικες, αχμάκικο. Τόρα πια μπορό να περιςέπςο το δρόμο.

Το τρένο με κρότο κε θόριβο πίγε παραπέρα κε ςτο γίριζμα ςιμά έδοςε ςφίριγμα.

Το πυλάρι έτρεχε παράμερα για να μυλοθί μέσα ςτο όρος. Μα ίςτερα ίδε ότι το μακρί τζαναβάρι έτρεκςε ςιμά κε καθόλυ δεν ετιμαζότανε να το αρπάκςι. Με μιας ιςίχαςε κε ςτάθικε.

Ίςτερα χλιμίντριςε με πςιλί φονίτςα, ρυθύνιςε απτι χαρά-τυ τςίμπιςε το χορταράκι κ' ίςιχα έτρεκςε ςτο ςπίτι με λαφρό τρέκςιμο.

Τ' ΑΓΡΙΟ ΠΥΛΑΡΙ ΚΕ ΤΟ ΤΖΑΚΑΛΙ

Ένα κοπάδι άγρια άλογα έβοςκε ς' ένα μικρό όρος από ςιλβία. Πίςο απ' ένα δεντράκι καθότανε ένα μεγάλο τζακάλι κε ντρανύςε ένα πυλάρι. Το τζακάλι φίλαγε, πότε να πάι λίγο μακριά ι μάνα απ' το βιζανιάρικο αλογάκι-τις. Δεν έχι για το τζακάλι τίποτε νοςτιμότερο, απτο κρέας τυ πυλαριύ.

Το πυλάρι διο φορές πια ίτανε ςιμά - τυ, μα κάθε φορά εδό βριςκότανε κ' ι μάνα-τυ. Το τζακάλι φοβότανε τα νίχια-τις.

Φίλαγε, φίλαγε, — τίποτε δεν έβγενε. Αποφάςιςε το τζακάλι να βάλι καρτέρι κε ςίρτικε ςτιν πάντα.

Τότε το ίδε το πυλάρι. Ίθελε πολί τ' αχμάκικο να μάθι πιος ίνε. Σίκοςε πςιλά το υράδι-τυ κ' έτρεκςε στο τζακάλι.

Το τζακάλι καθότανε στον τόπο-τυ κε φίλαγε. 'Οταν το πυλάρι πίγε ςιμά-τυ, το τζακάλι πίδιςε κε ρίχτικε μακριά, μα έτςι, πυ να μπορί να τρέκςι από πίςο-τυ το περίεργο πυλάρι.

Ίθελε να τραβίκςι το πυλάρι πίςο απ' τι ράχι τυ βυνύ, μακριά απ' τα μάτια τις μάνας-τυ.

'Αμα ίρτανε πίςο απ' το βυνό, το τζακάλι γίριςε κε ςαν αστραπί ρίχτικε στι γύλα τυ πυλαριύ. Το πυλάρι πετάχτικε στιν πάντα, πίδιςε πάνο, χτίπιςε με τα πιςινά-τυ πόδια το χόμα. Τα δόντια τυ τζακαλιύ γλιςτρίςανε μόνο πάνο στο δέρμα-τυ.

Το πυλάρι λάχτιςε με τα ποδάρια-τυ κι' άκςαφνα ένιοςε δινατό πόνο στα νταμάρια-τυ. 'Εβγαλε δινατί φονί. Με μιας ακύστικε ι απάντιςι. Ι μάνα πέτακςε πάνο στο βυνό κε με κατεβαζμένα αφτιά κε μ' ανιχτά δόντια γλίγορα, ςα φοτιά, ρίχτικε πάνο στο τζακάλι. Κομάτια κίτρινο μαλί πετάκςανε στον αέρα. Ο πόλεμος με μιας έγινε κινίγιμα. Το τζακάλι έτρεχε μπροστά, ένιοθε το ςίμομα τον φοβερόν δοντιόν τυ άλογυ. Το τζακάλι ιςίχαςε μόνο τότε, όταν μυλόθικε πίςο απ' το μακρινό βυνό.

Το πυλάρι ίτανε χαρύμενο, πυ γίριςε με τι μάνα-τυ στο ποταμάκι. Φενότανε, ότι έτρεχε λίγο έμα απ' το πιςινό

ποδάρι-τυ. Σιμά στο ποταμάκι βίζακσε μπόλικο γάλα κε κιμίθικε γλικά.

Ο ΑΙΤΟΣ ΜΠΕΡΚΥΤ

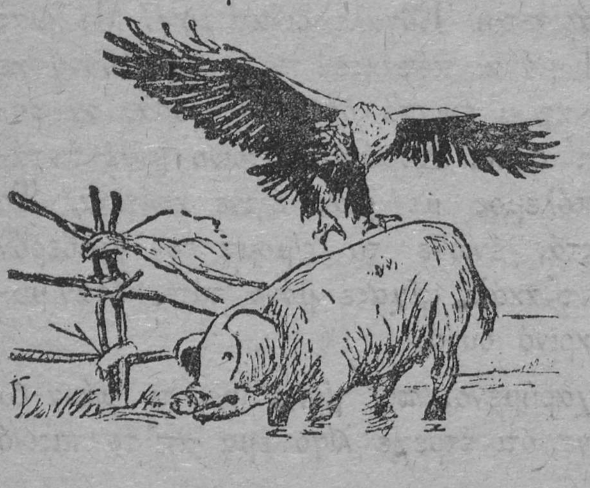
Ο πιο μεγάλος αιτός ίνε — ο μπερκύτ. Το χρόμα-τυ ίνε σκύρο κσανθό. Το μάκρος-τυ ίνε σκεδόν ένα μέτρο. Το άνιγμα τον φτερόν-τυ απ' τι μια άκρι τυ ενός φτερύ ος τιν άκρι τυ άλυ ίνε περισότερο από διο μέτρα. Ι μίτι-τυ ίνε δινατί, τα νίχια-τυ φοβερά.

Ο θιλικός αιτός αρχίζι να γενάι αβγά στα μέσα τυ Μάρτι. 'Ιστερα από 35 μέρες βγένυνε απ' τ' αβγά τα αιτόπυλα. 'Ινε σκεπαζμένα μ' άσπρα πύπυλα.

'Οσο κερό τ' αιτόπυλα βρίσκυντε στι φολιά, ι γονιί κλέβυνε ολόγιρα σε 20 — 30 χιλιόμετρα. Σ' αφτό τον κερό σκοτόνυνε πολί κινίγι. Μια φορά σιμά σε μια φολιά ίβρανε απομινάρια από 40 λαγύς κε τριακόσιες πάπιες.

Ι αιτί ζύνε πολί κερό. Ακόμα κε στι σκλαβιά ζύσανε περισότερο από 100 χρόνια. Τα νέα αιτόπυλα, πυ πέρνυνε απ' τι φολιά, γλίγορα ιμερόνυντε. 'Ετσι σινιθίζυνε στο νικοκίρι, όστε τον αροθιμύνε όταν πάι μακριά για πολί κερό.

Μα στι λεφτεριά ο αιτός ίνε φοβερός. Σαν ακύνε τι φονί-τυ, μυλόνυντε όλα τα πυλιά κε τα θεριά, πυ ίνε πιο αδίνατα απ' αφτόνα. Κάποτε ο αιτός αρπάζι κε μικρά πεδιά. Κάποτε ρίχνετε ακόμα κε πάνο στυς μεγάλυς.

Νά τι έγινε μια φορά. 'Ενας πιναζμένος μπερκύτ ρίχτικε πάνο σ' ένα μεγάλο χιρίδι. Αφτό γρίλικσε. Ο χοριά-

τις έτρεκςε εκί κε τον έδιοκςε. Ο αιτός πέτακςε απ' τι λιπαρί ράχι τυ χιριδιύ, άρπακςε ένα γάτο κε κάθιςε πάνο στο φράχτι. Το πλιγομένο χιρίδι γρίλιζε, ο ματομένος γάτος φόναζε δινατά. Ο χοριάτις έτρεκςε να πάρι το τυφέκι-τυ. 'Οταν φάνικε με το τυφέκι, ο αιτός πέτακςε κε γαντζόθικε ς' αφτόνα με τα νίχια-τυ. Αρχίσανε να φονάζυνε δινατά κε να λαλύνε σε βοίθια ι τρις: το λιπαρό χιρίδι, ο γάτος κε ο χοριάτις. Τρέκςανε ι γίτονες, πιάςανε τον αιτό κε το δέςανε.

Ο ΧΙΜΟΝΙΑΤΙΣ

Μια φορά το χιμόνα άνικςα το παραθιράκι. Στιν κάμαρα πέτακςε ένας χιμονιάτις με κόκινο στιθάκι, με μάβρα φτεράκια κε σταχτερές πλάτες. Τυ έδοςα σιτάρι κε πςίχυλα. Τάφαγε, κάθιςε πάνο ς' ένα ράφι κε κιμίθικε.

Περάςανε κάμποσες μέρες. Ο χιμονιάτις καθότανε πια πάνο στα δάχτιλά-μυ κ' έτρογε κυκιά απ' τι φύχτα-μυ, ί καθότανε πάνο στιν πλάτι-μυ.

Σιμά-μυ πιχτά έτρεχε το ςκιλί. Ο χιμονιάτις στιν αρχί το φοβότανε, μα ίςτερα το σινίθιςε κε γίνανε φίλι. Καθότανε πάνο στι ράχι-τυ, ακόμα κε στο κεφάλι-τυ. 'Ιτανε πολί διαςκεδαστικό. Το ςκιλί κυνύςε το υράδι-τυ, έλαζε κε κάποτε χοροπιδύςε. Ο χιμονιάτις κςακολυθύςε να κάθετε πάνο στο ςκιλί, σαν πάνο σε σέλα.

Εγό πιχτά τυ σφίριζα τ' αγαπιμένα-μυ τραγυδάκια.

Ο χιμονιάτις πολί αγαπύςε να το χαιδέβυνε. Αγαπύςε, όταν τον έπερνα, το χάιδεβα, κ' έλεγα με σιρτί φονί «αγα-πι-μέ-νε-μυ, κα-λέ-μυ». Τότε άρχιζε να κελαιδί, φόναζε, κάπος τιναζότανε, ζοίρεβε, πιδύςε. Μια φορά έφιγα απ' το σπίτι για κάμποσες μέρες. Ο χιμονιάτις στενοχοριότανε δίχος εμένα.

'Οταν γίριςα πίσο, μόλις μπόρεςα να βγάλο τα ρύχαμυ,—έτσι με μπόδιζε ο χιμονιάτις. Πετύςε πάνο-μυ απ'

όλες τις μεριές. Ο χιμονιάτις πέτακσε κ' έκατσε πάνο στιν πλάτι-μο, κι' άρχισε να τρίβι το κεφάλι-το πάνο στι γόλα-μο έτσι, όπος τρίβετε ι γάτα.

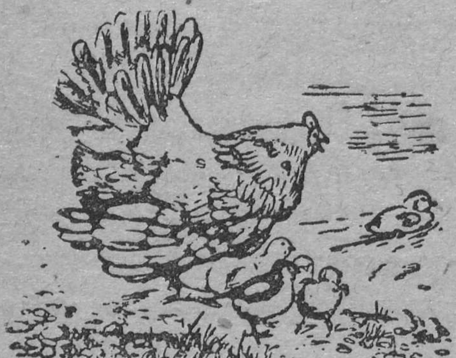
'Ιστερα κάπος πέτακσε από πάνο-μο, έκατσε πάνο στο ντυλάπι κε σφίριζε δίχος λάθος το αγαπιμένο-μο τραγοδάκι.

ΤΟ ΠΑΡΑΚΣΕΝΟ ΟΡΝΙΘΟΠΥΛΟ

Ι γριύλα Δόρα έβαλε 13 αβγά κε κάθισε πάνο σ' αφτά κλόσα. Ι γριά δεν ντράνεσε, ότι ένα αβγό ίτανε πρασινοπό κε πιο μεγάλο απτ' άλα.

Κάθετε ι όρνιθα πάνο στ' αβγά ταχτικά, τα ζεστένι, τρέχι να φάγι κανένα σπόρο, να πιι νεράκι κε πάι πάλι στον τόπο-τις.

Κάθισε ι ορνιθίτσα πάνο στ' αβγά τρις βδομάδες, κι' αρχίσανε να βγένυνε απ' τα αβγά ορνιθόπυλα.

Αργότερα απ' όλα βγίκε τ' ορνιθόπυλο απ' το πρασινοπό αβγό. Κε τί παράκσενο βγίκε: χνοδάτο, κίτρινο, με κοντά ποδαράκια κε με πλατιά ίσια μίτι! Θάμασε ι όρνιθα για το στραβοπόδαρο ορνιθόπυλο, μα τί να κάνι: ότι κι' αν ίνε, πεδί-τις ίνε. Κε τ' αγαπά, σαν τ' άλα.

'Αρχισε ι όρνιθα να μαθένι τα πεδάκια-τις, πος να βρίσκυνε, σκάβοντας το χόμα, κανένα σκυλίκι, κ' έφερε όλι τιν ταιφά-τις στιν άκρι τις λίμνις.

Μόλις το στραβοπόδαρο ορνιθόπυλο ίδε το νερό, ρίχτικε ίσια μέσα. Ι όρνιθα φονάζι, κυνάι τα φτερά-τις, ρίχνετε στο νερό. Τα ορνιθόπυλα τρέχυνε, πιγενο-έρχυντε, πιπίζυνε: «Βοιθίστε, καλί άνθροπι, τ' αδερφάκι-μας, πνίγετε!» Μα το

αδερφάκι δεν πνίγικε, χαρύμενα κε λαφρά κολιμπύςε, ςκυντόντας το νερό με τα πλατιά μεμβρανοτά-τυ ποδάρια.

Στι φονί τις όρνιθας έτρεκςε απ' το ςπίτι-τις ι γριά Δόρα. Ίδε τι γίνετε κε φόνακςε:

— Αχ! Φένετε, απ' τι ςτραβομάρα-μυ έβαλα κάτο αττιν όρνιθα αβγό πάπιας!

ΙΝΕ ΦΟΒΕΡΙ

Τα λυχτόρια μαλόςανε ςτιν αβλί. Ανίκςανε τα φτερά ςτι γύλα, απλόςανε τις φτερύγες-τυς. Το ένα λυχτόρι ίτανε μικρό, μα ςα ςίκοςε πάνο τα φτερά-τυ, τέτιο μεγάλο λυχτόρι έγινε, πυ ς' έπιανε φόβος. Κ' ι όρνιθα ςικόνι πάνο τα φτερά-τις, ςα χολιάζετε. Κι' αφτί γίνετε πιο μεγάλι. Κε πάνο ςτο μεγάλο κάθε εχτρός δε μπορί να ριχτί—φοβάτε.

Ι ΙΛΕΧΤΡΙΚΙ ΚΛΟΣΑ

Τρέκςανε τα πεδιά ςτο Μακςίμ:

— Πές-μας, Μακςίμ, πος ο ιλεχτριζμός βγάζι απ' τ' αβγά πυλάκια.

— Μα εςίς, πρότα να μυ πίτε: πόςα αβγά μπορίτε να βάλετε κάτο απ' τιν κλόςα-ςας;

— Δεκαπέντε,—ίπε δίχος να νυνίζι ο ζβέλτος Δίμος.

— Νά, λιπόν. Μα ι δικί-μυ κλόςα—ι ιλεχτρικί, βγάζι με μιας κάμποςες εκατοντάδες αβγά κε περιςότερα.

Τα πεδιά θαμάςανε.

— Ι δικί-ςας κλόςα πότε κάθετε πάνο ςτ' αβγά;

— Το καλοκέρι!—φονάκςανε τα πεδιά.

— Μα ι δικί-μυ ι ιλεχτρικί—ολάκερο το χρόνο.

— Κ' ι δικί-ςυ ι όρνιθα, Μακςίμ, έχι κι' αφτί φτερά κε ποδάρια;

— Δεν έχι ύτε ποδάρια, ύτε φτερά. Ίνε μια κάςα, κε μέςα ς' αφτίνα βρίςκυντε ιλεχτρικές λαμπίτςες. Απ' τις λαμπίτςες ζεςτένετε ο αέρας, πυ ίνε μέςα ςτιν κάςα, ζεςτένυντε κε τ' αβγά. Αφτό λέγετε ινκυμπάτορ.

Εδό ο Δίμος δεν μπόρεςε να κρατιθί, ςικόθικε πάνο:

— Μα αν βράςυνε άκςαφνα τ' αβγά μέςα ςτιν κάςα!

Κι' απ' το βραζμένο αβγό, όπος κςέρετε, κ' ι ιλεχτρικί όρνιθα ορνιθόπυλα δεν μπορί να βγάλι!

— 'Ιςτε γνοςτικά πεδιά, μα μόνο κίνος, πυ νόνιςε κε ίβρε το ινκυμπάτορ, δεν ίτανε πιο αχμάκις από μας. Το ινκυμπάτορ ίνε καμομένο έτςι: άμα γίνι μέςα στο ινκυμπάτορ πολί ζέςτι, τότε μια απ' τις λαμπίτςες ζβίνι.

— Κ' ι δικί-ςυ όρνιθα πόςες μέρες κάθετε πάνο ςτ' αβγά;

— Ι δικί-μυ όρνιθα κάθετε πάνο ςτ' αβγά τόςο κερό, όςο κ' ι δικί-ςας—ίςα-ίςα ίκοςι μια μέρα.

Νά λιπόν, μόλις βγύνε απ' τα αβγά τα ορνιθόπυλα, τα κυβαλύνε ςτο κςεραντίρι. Εδό ι ιλεχτρικί ςόμπα ςε μια ςτιγμί τα ζεςτένι κε τα κςερένι.

Κι' απ' το κςεραντίρι χριάζετε να κυβαλίςυνε τα ορνιθόπυλα ςτι «μάνα». «Ι μάνα» αφτί ίνε από τρις κάμαρες: Ι πρότι έχι ιλεχτρικί ςόμπα κε ίνε για να κιμόντε, ι δέφτερι κάμαρα ίνε για περίπατο, κ' έχι γιαλένια ςτέγι, ι τρίτι ίνε μικρί αβλί με ςτέγι από πλεχτό τέλι.

Εκί κε ζόνε τα μικρά ορνιθόπυλα ςτι «μάνα», έκςι ίςαμε οχτό βδομάδες όςπυ να διναμόςυνε.

Ι ΝΙΚΟΚΙΡΑ Κ' Ι ΟΡΝΙΘΑ

Μια όρνιθα έκανε κάθε μέρα από ένα αβγό.

Ι νικοκιρά νόνιςε, ότι αν θα τις δόςι περιςότερο φαί, ι όρνιθα θα γενάι διο φορές περιςότερα.

'Ετςι κ' έκανε.

Μα ι όρνιθα έγινε λιπαρί κε δε γενύςε πια καθόλυ.

ΧΟΡΙΚΟΣ, ΣΑΝ ΤΟ ΝΙΧΙ ΜΙΚΡΟΣ

Μια μέρα τυ κρίυ χιμόνα περνύςα
το δάςος. Θιμύμε, πος ίχε γερί παγονιά.
Με κόπο μικρό αλογάκι τραβύςε
αμάκςι κςερά φορτομένο κλαδιά.
Κε βλέπο: πιγένι βαρίς, κορδομένος,
κρατόντας τα νκέμια κοντός χορικός,
με μπότες μεγάλες, με γύνα ντιμένος,
με γάντια... κι' ο ίδιος—ςα νίχι μικρός.
— Καλί-ςυ ι όρα!—Για τράβα μπροςτά-ςυ!
— Ο, βλέπο, πος ίςε πεδί τρομερό.
Πύ ίβρες τα κςίλα;—Στο δάςος, κοντά-ςυ:
ο κίρις-μυ κόφτι κ' εγό κυβαλό.
(Κι' αλίθια ο χτίπος ςιμά αντιχύςε.
Βαριά το τςεκύρι κατέβενε δο).
— Κι' ο κίρις-ςυ έχι φαμίλια μεγάλι;
— Μεγάλι φαμίλια, κ' ι άντρες-τις—διο.
Πςομί δε μπορύνε να βγάλυν ι άλι.
Ο κίρις-μυ μόνο δυλέβι κ' εγό...
— Νά κίτα! Μα έχις τί όνομα;
— Βάςος.
— Χρονόν πόςο ίςε;—Πατό ςτα εφτά...
— Ε, πςόφιο!—φονάζι ο μικρύλις ςα μπάςος,
τραβάι τα νκέμια κε πάι μπροςτά.

ΤΟ ΠΥΛΙΜΑ ΤΟΝ ΠΕΔΙΟΝ

Αφτό γινότανε πριν από πολί κερό, ακόμα ςτον κερό τυ τςάρυ.

Κάνανε έτςι. Ερχότανε ο αγοραςτίς ςτυς φτοχύς τυ χοριύ, πυ ζιτύςανε να κςεφορτοθύνε το ενιάχρονο αγόρι ί κορίτςι-τυς, για να μιν τρόι πια το πςομί-τυς. 'Ελεγε κάθε λογιό πςεφτιές έδινε λόγο, ότι θα μάθι το πεδί, ότι τέχνι κι' αν θέλι. Ι γονί δίνανε τα πεδιά-τυς με χαρά.

'Ετςι ςορεβόντανε καμιά δεκαριά αγόρια κε κορίτςια. Σιφονύςε με τον κοντύκτορα κ' έςτελνε το ζοντανό φορτίο δίχος μπιλιέτο ςτιν πόλι.

Εκί ο αγοραςτίς πίγενε τα πεδιά ςτυς κυςτάρυς: ςτυς παπυτςάδες, ςτυς κλιδαράδες, ςτυς καπελάδες.

'Οταν έπερνε από δέκα ρύβλια για κάθε κεφάλι, ο αγοραςτίς πυλύςε κάποτες καμιά δεκαριά ανθρόπυς ςε μια μόνο κβαρτίρα κ' έπερνε νέο ζακάζι.

Ο αγοραςτίς τυ ζοντανύ εμπορέματος ανιςιχί, ροτάι:

— Με δίνις αφτό το πεδί, — μπορί νάχι εδό ςόι;

— Μιν ανιςιχίτε,—απαντάι κίνος πυ τόδοςε, — αφτό κανένα εδό δεν έχι βρίςκετε όλο ςτι θέλιςί-ςυ.

Ο ΓΙΑΝΙΣ ΖΥΚΟΦ

Το Γιάνι Ζύκοφ, πεδί ενιά χρονό, το δόςανε ς' ένα παπυτςά για να μάθι τιν τέχνι.

Μια φορά, όταν φίγανε ι νικοκίριδες κ' ι καλφάδες, πίρε απ' το ντυλάπι τυ νικοκίρι το καλαμάρι κε το κοντίλι με τι ςκυριαζμένι πένα. 'Απλοςε μπροςτά-τυ ένα ςυφρομένο φίλο χαρτί κ' άρχιςε να γράφι.

Πριν να γράπςι το πρότο γράμα, κάμποςες φορές φοβιτςιάρικα ντράνεςε ςτιν πόρτα κε ςτα παράθιρα. Το χαρτί ίτανε πάνο ςτο ςκαμνί, κι' ο Γιάνις γονάτιςε, μπροςτά ς' αφτό.

— Αγαπιμένε-μυ παπύ, Κοςταντίνε Μακάροβιτζ!—έγραφε,— ςυ γράφο γράμα. Δεν έχο ύτε πατέρα, ύτε μάνα, μόνο εςί μυ απόμινες.

Ο Γιάνις αναςτέναχςε, βύτιςε τιν πένα κ' έγραφε πάλι.

— Κε χτες με βγάλανε έχςο απ' το ςπίτι γιατί κυνύςα το μορό ςτο κυνί κε δίχος να θέλο κιμίθικα. Ι καλ-

φάδες με γελύνε, κι' ο νικοκίρις με χτιπά, με ότι τίχι, κε φαί καθόλυ δεν έχο. Το προί μυ δίνυνε πςομί, το μεςιμέρι κάςςα κε το βράδι πάλι πςομί. Με λένε να κιμύμε ςτο χαγιάτι, κι' όταν κλέι το μορό, εγό δεν κιμύμε καθόλυ κε κυνό το κυνί.

— Αγαπιμένε-μυ παπυ, κάνε-μυ καλό, πάρε-με απ' εδό ςτο ςπίτι-μας, ςτο χοριό. Δεν έχο κανένα τζαρά. Γονατίζο μπροςτά ςτα ποδάρια-ςυ, πάρε-με απ' εδό, γιατί θα πεθάνο.

Ο Γιάνις ζάροςε το ςτόμα, ςκύπιςε με τι μάβρι-τυ γροθιά τα μάτια, τον πίρε το κλάπςιμο.

— 'Ελα, αγαπιμένε-μυ παπύ,—έγραφε πάλι ο Γιάνις. —Λιπίςυ-με, το καιμένο τ' ορφανό, πάρε-με από δο. Γιατί όλι με χτιπύνε, κε θέλο πολί να φάο, κ' έχο τέτια ςτενοχόρια, πυ δεν μπορό να το πο, όλο κλέο. Κι' ακόμα ςτέλνο χερετίζματα ςτιν Ελένι, ςτο ςτραβοπόδαρο Γιόργι κε ςτον αμακςά, κε τιν αρμόνικα-μυ κανένα μιν τι δίνις. Μένο ο ανεπςιός-ςυ Γιάνις Ζύκοφ. Αγαπιμένε-μυ παπύ, νἄρθις.

Ο Γιάνις δίπλοςε ςε τέςερα το γραμένο φίλο κε το έβαλε μέςα ςτο κονβέρτο, πυ αγόραςε πριν απο μια μέρα για ένα καπίκι. Νύνιςε λίγο, βύτιςε τιν πένα κ' έγραπςε τιν αντρέςα:

«Στο χοριό για τον παπύ».

'Ιςτερα κςίθικε λίγο, νύνιςε κε πρόςτεςε: «Κοςταντίνο Μακάριτζ».

ΣΤΟ ΠΣΑΡΑΔΙΚΟ

'Ενα προί ο μπάρμπας κςίπνιςε το Λία κε τυ λέι:

— Νίπςυ καθαρά κε γλίγορα.

— Για πύ;—νιςταγμένος ρότιςε ο Λίας.

— Για δυλιά! Θα δυλέβις ςτο πςαράδικο...

Ο Λίας πίγενε ςτι ςτράτα με τον Πέτρο. 'Οταν ίρθε

στο μαγαζί, εκί πίσο απ' τιν κοντόρκα έστεκε ένας απσιλός χοριάτις με πολί μεγάλι κιλιά.

— Χερέτισε!—πσιθίρισε ο Πέτρος στο Λία.

— Πός σε λένε;—βρόντισε μέσα στο μαγαζί μια πολί χοντρί φονί.

— Λία,—απάντισε ο Πέτρος.

— Λιπόν, Λία, ντράνα-με καλά, τα μάτια-συ τέσερα. Τόρα εσί, εκσόν απτο νικοκίρι-συ, κανένα δεν έχις. 'Υτε σόι, ύτε γνόριμυς, κατάλαβες; Εγό ίμε για σένα κε μάνα κε πατέρας.

'Ενας απτυς πρικάζτζικυς έβαλε το Λία να χορίζι απ' το πιθάρι, ναρκομένα πσάρια. Το πεδί σίκοσε πσιλά τα μανίκια-τυ κι' άρχισε να πιάνι τα πσάρια, όπος τίχενε.

— Απ' το κεφάλι να τα πέρνις χοντροκέφαλε!—ίπε ο πρικάζτζικος με μισί φονί.

Κάποτε ο Λίας κατά λάθος άρπαζε κανένα ζοντανό πσάρι, που στεκότανε ακίνιτο: αφτό γλιστρύσε απ' τα δάχτιλά-τυ.

— Κάνε πιο γλίγορα!—κυμάνταρε ο πρικάζτζικος.

Ο Λίας κάρφοσε το δάχτιλό-τυ με το στύδι ενός πσαριύ κε, τὄχοσε στο στόμα-τυ, άρχισε να το βιζένι...

— Βγάλε το δάχτιλό-συ!—με χοντρί φονί φόνακσε ο νικοκίρις.

'Ιστερα δόσανε στο πεδί ένα μεγάλο τσεκύρι, τυ ίπανε να κατεβί στο ποντβάλι, για να τσακόσι τον πάγο έτσι, πυ να γίνι ίσιος. Τα κομάτια τυ πάγυ πιδύσανε στο πρόσοπό-τυ, πέφτανε μέσα στο γιακά-τυ.

Στο ποντβάλι ίτανε κρίο κε σκοτάδι.

'Ιστερα από κάμποσα, λεφτά ο Λίας, όλος βρεμένος, βγίκε απ' το ποντβάλι κε ίπε στο νικοκίρι:

— Τσάκοσα εκί κάτο μια μπάνκα...

Ο νικοκίρις τον ντράνεσε προσεχτικά κε τυ ίπε:

— Για πρότι φορά σε σιχορό. Σε σιχορό, γιατί το ίπες μόνος-συ. Μα τι δέφτερι φορά θα βγάλο τ' αφτιά-συ...

Ι ΑΝΙΧΤΙ ΣΤΡΑΤΑ

Ο πατέρας τυ Βαςίλι δυλέβι ςτι φάμπρικα, πυ κάνι παπύτςια. 'Ιρθε απ' τι δυλιά στο ςπίτι. Ντρανά: Ο Βαςίλις διαβάζι βιβλίο. Τυ λέι:

— Τί διαβάζις;

— Νά διαβάζο ένα διίγιμα για το Γιάνι Ζύκοφ.

— 'Ωμορφο ίνε;

— 'Ομορφο, μα ίνε πολί λιπιτερό.

— Για διάβαςέ-μυ ν' ακύςο.

'Αρχιςε ο Βαςίλις να διαβάζι, πος ζύςε ο Γιάνις Ζύκοφ ςιμά στον παπυτςά, πος το χτιπύςε ο νικοκίρις, κε πος έγραπςε γράμα ςτο χοριό στον παπύ-τυ.

Ο πατέρας τυ Βαςίλι τ' άκυςε κε λέι:

— 'Ολα αφτά ίνε ςοςτά γραμένα. 'Ετςι κ' εμένα με μαθένανε από μικρό πεδί.

Κ' ίςτερα χαμογέλαςε κε πρόςτεςε:

— Καλά, γλίγορα θαρθί κ' ι ςιρά-ςυ. 'Εμαθες γράματα κε ςόνι! 'Ινε κερός κε ςένα να ςε μάθυμε κάπια τέχνι. Νά θα ςε πάρο απ' το ςκολιό κε θα ςε δόςο ςε κανένα μάςτορι. Κε ςένα έτςι θα ςε μαθένυνε.

Ο Βαςίλις απαντάι:

— Μα, όχι. Στο ςκολιό μας ίπανε: τόρα όλι ίςαμε δεκαεφτά χρονό πρέπι να μαθένυνε ςτα ςκολιά. Κε δε θ' αφίςο να με χτιπίςυνε. Γλίγορα θα γραφό πιονέρος, θα με ιπεραςπίςι το τάγμα.

Ο πατέρας γελάι:

— Σοςτά λες. Τόρα δεν ίνε κίνα τα χρόνια. Ι ςοβιετικί εκςυςία δεν αφίνι να τιρανύνε τα πεδιά. Τόρα όλος διόλυ άλο λογιό μαθένυνε τυς εργάτες.

— Μα πός;

— Νά πος. Χριάζετε να τελιόςις όλο το ςκολιό. Κι' όταν τελιόςις το ςκολιό θα μπις ςτο φαμπζάβυτζ. Το φαμπζάβυτζ ίνε ένα τέτιο ςκολιό ςτο εργοςτάςιο, όπυ τα πεδιά

μαθένυνε ςτιν παραγογί. Κε θα βγις από κι εργάτις για τι μεγάλι παραγογί. Μπορί να μπις κε ςτο τέχνικυμ. Κι' αν θα μοθένις καλά, μπορίς να γίνις κε ινζενιέρος. Τόρα για τον εργάτι ι ςτράτα ίνε ανιχτί, μόνο μάθενε κε μιν τεμπελιάζις.

Ο ΙΛΙΟΣ ΜΥΣΑΦΙΡΙΣ

(Διήγιμα δαςκάλυ από ένα ςαμογέτικο ςκολιό)

Στον κερό τυ τςάρυ για τον κόζμο τυ Βορά κανίς δεν άνιγε ςκολιά. Δικό-τυς αλφάβιτο δεν ίχανε. Δεν ίχανε κε βιβλία ςτι γλόςα-τυς. Στον κερό τις ςοβιετικίς εκςυςίας έχυνε δικό-τυς αλφάβιτο, βιβλία, ςκολιά.

Φέρνυνε τα πεδιά-τυς ςτο ςκολιό από μακριά. Το ςόι-τυς πλανάτε ςτιν τύντρα ίςαμε 600—700 χιλιόμετρα απ' το χοριό, όπυ βρίςκετε το ςκολιό.

Το καλοκέρι τιν τύντρα τι ςκεπάζι ζυμερό χορτάρι. Ανάμεςα ςτα χορτάρια γιαλίζυνε λίμνες, βάλτι, ποταμάκια. Κε το χιμόνα ι τύντρα ςκεπάζετε από πάγο κε χιόνι. Κε τότε όλι ι ςτράτα ς' όλο τον τόπο ίνε καλί για τα λάφια, πυ ίνε λαφριά ςτο τρέκςιμο.

Ζέβγι ο ςαμογέτις τα λάφια ςε λαφριές τζάνες, βάζι ςτιν τζανά τα πεδιά κε τα φέρνι ςτο ςκολιό ίςαμε τιν άνικςι.

Ι πιο χαρύμενι μέρα τυ χρόνυ για τυς ςαμογέτες-μα-

θιτές ίνε ι μέρα, πυ φένετε ο ίλιος.

Νά εσίς ςινιθίςατε να ντρανάτε κάθε μέρα τον ίλιο. Μα ς' εμάς διο μίνες βαςτάι ι πολικί νίχτα με μπόρες κε μπυράνια.

Σιμά στο ςκολιό-μας ίνε ένα πςιλό βυνάκι. Από κι φένετε πολί μακριά. Απ' το πςιλό αφτό βυνάκι πρότος ντρανάς τον ίλιο. Δεν πρέπι να χάςις, τιν πρότι μέρα. Ο ίλιος μόλις ςικόνετε πςιλά απ' τι γι κε πάλι βαςιλέβι. Μα τί χαρά ίνε να δις τιν πρότι-τυ αχτίδα!

Τα πεδιά τρέχυνε έκςο απ' το ςκολιό κε ντρανύνε, πος όλος ο κόζμος τυ χοριύ ςορέβετε πάνο στο πςιλό βυνάκι. 'Ολι ίνε αντάμα—κ' ι άνθροπι κε τα ςκιλιά.

Νά, κοκίνιςε ι άκρι τυ χαμιλύ ςίνεφυ. 'Ολι με προςοχί φιλάγυνε. Κε νά τιναχτίκανε ι φοςερές αχτίδες. Ο κόζμος κυνίθικε. Πςιλά στον ορίζοντα βγίκε ο ίλιος. Τα πεδιά φονάζυνε: «'Ιλιος, ίλιος!» Τα νέα παλικάρια ςίρυνε με τα τυφέκια. Κε γέρι κε νέι χτιπύνε τα χέρια-τυς, ανκαλιάζυνε ο ένας τον άλο, χέρυντε για τον ίλιο. Σαν αρκυδάκια κάνυνε κυτρυβάλες μέσα στο χιόνι, κι' αντάμα-τυς κε τα ςκιλιά.

Τόρα ι μέρα θ' αρχίςι να μεγαλόνι.

Στο Βορά πολί αγαπύνε τον ίλιο. Ι πιο χαιδεφτικί λέκςι στο Βορά ίνε ο ίλιος.

Ι ςαμογέτες έτςι τραγυδύνε στο αγαπιμένο-τυς τραγύδι:

Κάθυμε κε ντρανό το γιαλό.
Καλά ίνε κε για τυς τρις-μας:
για μένα, για το γιαλό κε
για τον ίλιο.

Ι ΚΙΣ ΜΑΡΙΑ

Κις—στι γλόσα τον γιακύτον σιμένι κορίτσι. Αφτό το μικρό κορίτσι ζι μέσα στα όρι, στα βυνά, στα ποταμάκια σε χαμιλό σπιτάκι με μικρύτσικα παραθιράκια.

Το σπίτι, όπυ ζι ι κις-Μαρία, λέγετε γιυρτά, κ' ι χόρα —Γιακύτια.

Στο χοριό-τυς όλι ίνε κινιγί. Έχυνε κολχόζι τον κινιγόν. Ι κινιγί σκοτόνυνε τα θεριά κε φέρνυνε τα δέρματα στιν κοοπεράτσια. Εκί τυς δίνυνε, αλέβρι, ζάχαρι, νκάζι, μπασμά. Απ' τιν αρχί τυ χιμόνα ι Μαρία άρχισε να πιγένι στο σκολιό. Απ' αφτό το χιμόνα όλα τα πεδάκια χριάζετε ν' αρχίσυνε να μαθένυνε.

Σ' όλι τι Σοβιετικί Ένοσι, κε στι Γιακύτια δεν πρέπι ν' απομίνυνε αγράματα πεδιά. Κάθε προί πάνο απ' το άσπρο χιόνι από λογιό-λογιό τόπυς αρχίζυνε να πιγένυνε μικρές φιγύρες.

Κάθετε ι κις με τις φιλινάδες-τις στο νέο σκολιό.

Κ' ι δασκάλα ίπε, ότι γλίγορα θα χτίσυνε πολί μεγάλο σκολιό από τύβλα, όπος στις μεγάλες πόλες.

Λέι ι δασκάλα για τι μεγάλι πόλι, λέι πος τιν έστιλε το σελ-σοβιέτ να μάθι, για να μπορί να μαθίζι τα πεδιά στο χοριό-τυς. Ι κις-Μαρία κε τα πεδιά ακύνε. Ι δασκάλα τα λέι για τι Σοβιετικί Ένοσι, για τον κόζμο, πυ ζι στιν Ένοσι.

Ακύι ι κις-Μαρία, αφύ κάρφοσε πάνο στι δασκάλα τ' αχόρταστα ματάκια-τις, κε δεν πιστέβι.

«Μίπος ίνε πεδιά, πυ περπατύνε γιμνά, γιατί κάνι ζέστι; Μα εμίς έχυμε μακρινό, πολί μακρινό χιμόνα κε τέτιο κοντινό καλοκέρι!»

Κε κίνι περπατί με γύνα για να μιν παγόσι.

Ι κις-Μαρία θέλι όλα να τα καταλάβι, όλα να τα μάθι.

Ι μικρί κις έρχετε απ' το ςκολιό, πέρνι το βιβλίο-τις κε διαβάζι.

Ίςτερα πέρνι το μολίβι-τις κι' αρχίζι να γράφι γράματα. Βγένυνε ι λέκςες:

— Να ίςε έτιμος!

ΤΟ ΧΥΛΙΑΡΙ ΚΕ ΤΟ ΒΡΑΚΑΚΙ

(Γράμα ενός πεδιύ υζμπέκυ)

Ι μάνα-μυ έβαλε μπροςτά-μυ ένα πινάκι με πιλάφι κε ίπε:

— Φάγε!

Το πιλάφι ίνε το πιο νόςτιμο φαί ςτον ντυνιά. 'Ινε ρίζι ταραγμένο με κοματάκια προβατίςιο κρέας. Ντράνεςα ςτο πινάκι κε δεν έτρογα.

— Τί φιλάγις;—ρότιςε ι μάνα.

— Χυλιάρι—ίπα.

Τότε ςικόθικε απ' τον τόπο-τυ ο πατέρας-μυ, μ' άρπακςε απ' τιν πλάτι κε με τίνακςε μ' όλι-τυ τι δίναμι.

— Κε τα δάχτιλα, γιατί τα έχις;—φόνακςε. Ι κομυνιςτές-ςας ςτιν πεδική πλατία όλο κε βγάζυνε απ' το νύ-τυς λογιό-λογιό χυλιάρια. Φάγε με τα χέρια-ςυ!

Μια φορά ςτιν πλατία ι δαςκάλα ίπε:

— Πεδιά, τόρα ίνε ζέςτι, ν' αρχίςετε να φορίτε βρακάκια.

Ίρθα ςτο ςπίτι, παρακάλεςα τι μάνα-μυ να μυ ράπςι βρακάκι. Ι μάνα-μυ τρόμακςε κε το ίπε ςτον πατέρα-μυ. Ο πατέρας δεν ίπε τίποτα, θιμομένα με ντράνεςε κ' έφιγε απ' το ςπίτι.

Το βράδι γίριςε. 'Εβγαλε ένα κςιλένιο χυλιάρι κε μυ τὄδοςε.

— Νά, Χασάν, πάρε. Μπορίς να τρόγις πιλάφι με χυλιάρι. Μπορίς κε τα χίλια-συ να τα ςκυπίζις με τιν πετςέτα. Μα μι βάζις στο νύ-συ, ότι θα φορέςις βρακάκι. Αν ςε διο, θα ςε ςκοτόςο. Ας τα φορύνε ι ρύςι, μα για μας, τυς υζμπέκυς, αφτό ίνε φοβερό κρίμα.

Νά πόςο βαρί ίνε ς' εμάς, στο Υζμπεκιστάν, να κάνυμε κάτι νέο. Μα το χυλιάρι πια το κέρδιςα. Μπορί να κερδίςο κε το βρακάκι.

Ο ΑΧΟΡΤΑΓΟΣ ΜΥΛΑΣ

Μια φορά έρχετε ένας άνθροπος στο μυλά κε λέι: πέθανε το ςκιλί-μυ, δός-μυ τιν άδια να το παραχόςο ςαν άνθροπο.

— Αφτό δε γίνετε,—απαντάι ο μυλάς.

— Μα το ςκιλί ίτανε πιςτός-μυ φίλος.

— Εγό δεν το κςέρο,—λέι ο μυλάς.

— Μα εγό θα ςε πλιρόςο όςα θέλις!

— Αν θα με πλιρόςις, τότες γίνετε. Αν θέλις, εγό ο ίδιος μπορό να παραχόςο το ςκιλί-συ.

Νά τι λογιό ίτανε ο μυλάς-μας.

Ι ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΥΖΜΠΕΚΑΣ

— Νιάζ, φέρε το ζιμάρι!

— Νιάζ, άναπςε τι φοτιά!

Ιδρομένι ι Νιάζ πάι κ' έρχετε μέςα στιν αβλί.

— Πίγενε, μόνο μι ςτέκις πολί όρα στι ςτράτα.

Ι Νιάζ βγάζι απ' τι γονέα τον παραντζά-τις. Ι Νιάζ μυλόνι μέςα στον παραντζά το κεφάλι, τα χέρια κε τα ποδάρια-τις. Κε ςκέπαςε το πρόςοπό-τις με μάβρο δίχτι από μαλιά.

Ι Νιάζ πάι με τον παραντζά. Δεν κάνι ν' ανιχτί, θα τι βρίςυνε.

Ίρθε στι Χαμρά.

— Κςέρις,—λέι ι Χαμρά,—ίνε ένα ςπίτι, όπυ ςορέβυντε ι γινέκες-μας, εκί κάνι ν' ανίκςις το πρόςοπο. Το λένε κλυμπ.

Με παραντζά πάνε διο γινέκες. Σκίπςανε, μόλις ςαλέβυνε. Το δίχος άλο, θα ίνε γριές.

Νά ένα μεγάλο πέτρινο ςπίτι. Τα παράθιρά-τυ ίνε πλατιά, φοςερά. Σ' αφτό το ςπίτι μπίκανε κ' ι διο γινέκες. Βγάλανε απ' τα πρόςοπά-τυς τα δίχτια. Δεν ίνε γριές, μα ίνε νέα κορίτςια.

Σε μεγάλι, απςιλί κάμαρα ςτο τραπέζι κάθυντε γινέκες. Κε μια λιγνί γινέκα ρύςα λέι:

— Χριάζετε να βγάλετε τον παραντζά. Δε ςας λένε τιν αλίθια ι γέρι, ότι ι υζμπέκα χριάζετε να περπατί ςκεπαζμένι. Απ' τον παραντζά χαλνά ι ιγία, άςκιμα βλέπυνε τα μάτια. Κε να μάθι χριάζετε ι υζμπέκα,— τότε θα μπορί να ζι πιο λαφρά. Ντρανάτε, πόςες γινέκες περπατύνε πια ανιχτές. 'Ιςτε νέες, θα δυλέβετε. Ανίκςτε τα πρόςοπα.

Ι Νιάζ ακύι. 'Ινε πολί ενδιαφέρο! Στο ςπίτι καμιά φορά έτςι δε μιλύςανε.

— Νιάζ, ςτο μάθιμα πιγένις;

Ι Νιάζ κυνάι το κεφάλι κε τρέχι απτι ςτράτα. Με τριανταφιλένιο φυςτάνι κε με πράςινι τιυμπετέικα ςτο κε-

φάλι. Κε δίχος παραντζά. Πιγένι κε χαμογελάι. 'Ολος διόλυ άλι έγινε ι Νιάζ.

— Δεν ντρέπετε!—μυρμυρίζι ένας ασπρομάλις γέρος.

— Μορέ κερός!—λέι ο άλος.

Μα ι Νιάζ δεν ακύι. 'Ετρεκσε κε μπίκε στο κλυμπ.

Ίνε βαρί να βαστά στο χέρι-τις το κοντίλι. Δεκαπέντε χρόνια έζισε ι Νιάζ κε καμιά φορά δεν έκανε αφτί τι δυλιά.

Μα τόρα όλα θα πάνε άλο λογιό, έπρεπε μόνο ν' αρχίσι.

Ι ΟΧΤΟ ΤΥ ΜΑΡΤΙ

Δυλέβι ακύραστα το καλεντάρι.
Χτες ίταν Γενάρις κε πια το Φλεβάρι
τα φίλα-τυ χάνοντας όλο κιλά.—
Ο χρόνος δε στέκετε, φέβγι, περνά!
Μα νά πυ μ' αγάπι ι μάνα σικόνι
μικρό ένα φίλο. Τιν άκρι διπλόνι:
— Νά κόρι-μυ, κίτα, κοντέβι ναρθί
τυ Μάρτι ι οχτό ι δικί-μας γιορτί.

Ι ΚΡΑΣΝΟΖΝΑΜΕΝΚΑ

'Ιρθε ι μάνα τυ Νίκυ στο σκολιό, κι' άρχισε να βγάζι το παλτό-τις. Εδό τα πεδιά ίδανε στιν κόφτα-τις το παράσιμο τις Κόκινις σιμέας, πυ γιάλιζε σα φοτιά.

— Μπα! Θία, κε με παράσιμο!—με θαμαζμό φόνακσε ο Κλιμ.

— Κε μίπος κε στις γινέκες δίνυνε παράσιμα;

— 'Οπος ντρανάς! Το φορί — σιμένι πος τις ακσίζι.

— Κε για πιό πράμα σας δόσανε παράσιμο; Πέστεμας,—θοριβύσανε τα πεδιά.

Ι μάνα τυ Νίκυ χαμογέλασε κε ίπε:

— Καλά, πεδιά, θα σας το πο. Αφτό έγινε στο 1919. 'Ιτανε τότε βαρίς κερός. Ι γενεράλι κ' ι οφιτσέρι τριγιρίσανε

απ' όλες τις μεριές τι νέα ακόμα Σοβιετικί ρεςπύμπλικα. Σκεδόν όλι ι εργάτες τις φάμπρικάς-μας πίγανε ςτο μέτοπο. Αντάμα μ' αφτύς πίγα κ' εγό.

Μια φορά τον κερό, πυ ςίρανε τυφεκιές, άκςαφνα βγίκανε απ' το όρος ι κοζάκι. Τρομάκςανε ι κραςνοαρμέιτςι, κάμποςι πετάκςανε τα τυφέκια κε φίγανε.

Εγό δε βάςτακςα κε φόνακςα: «Σίντροφι, μιν παραδίνεςτε!»

Κ' εγό ι ίδια με το τυφέκι ςτο χέρι ρίχτικα πάνο ςτυς κοζάκυς. Από πίςο-μυ βρόντιςε το «υρά». Όλο το πολκ ρίχτικε από πίςο-μυ. Αποκρύςαμε τον εχτρό.

Νά για τι πίρα το παράςιμο τις Κόκινις ςιμέας.

Ι ΜΑΝΑ ΠΕΤΑΚΣΕ

Στιν ίςια τι γι
πλατιά τι ςκιά
τι ρίχνι πετόντας τ' αεροπλάνο.
'Ιτανε μέρα
γιομάτι χαρά,
πυ πέτακςε ι μάνα-μυ πάνο.
— Νά ι προπέλα
βυίζι,
γιρίζι,
πιο γλίγορα πάι.
Πςιλά,
πιο πςιλά,
πιο ίςια τραβάι.
Κε νά πια πυ μιάζι
μερμίνκι μικρό.

Δερμάτινο ςλέμι
ςακάκι ζεςτό
τι μάνα ςκεπάζι.
Κε φόβο καθόλυ
δεν έχο ποτέ ςτιν καρδιά,
— ι μάνα-μυ έμαθε, κςέρι
καλά να πετά.
Κ' εγό ςα θα γίνο μεγάλος,
κ' εγό ςαν τι μάνα
καλά θα πετό.
Κ' εγό θα κρατό
ςτα χέρια-μυ πάντα γενέα
ς' αεροπλάνο
ςοβιετικό
τι δοκςαζμένι δικί-μας ςιμέα.

Ι ΑΝΙΚΣΙ

Ι άνικςι χτες μόλις άρχιςε,
πεχνίδι για να βρι δεν άργιςε,
τα ςπίτια κλένε ςτα γερά.

Μα λίπις δάκρια δεν έχυν.
Στι ζέςτι λιόνυν, δεν αντέχυν
τα κρυςταλάκια ςτα πςιλά.

ΤΟ ΠΡΟΤΟ ΤΙΛΕΓΡΑΦΙΜΑ ΑΠ' ΤΟ ΟΡΟΣ

Πετάκςανε κ' ίρθανε πολές καλιακύδες. Στο όρος τραγυδύςανε τα ςκαθιά, ι μελιςοφάγι, ι τριποφράχτες. Φιλάγυμε τα μαβροπύλια κε τυς κοριδαλύς.

Πολί χιονόνερο ίτανε κάτο απ' τον πάγο. Στο όρος πέφτυνε ςταλαματιές· λιόνι το χιόνι πάνο ςτα δέντρα. Τις νίχτες ι παγονιές δένυνε τον πάγο.

Ι θιλικιά κορόνα γένιςε το πρότο-τις αβγό. Για να μιν κριόςι το αβγό κε να μιν παγόςι μέςα το μικρό, ι κορόνα δεν αφίνι τι φολιά. Ι αρςενικιά κορόνα τις κυβαλί το φαί.

Το νερό βγένι πάνο απτον πάγο. Το χιόνι νκρεμίζετε κάτο, κ' ι αγριοπετινί λαλύνε, ι κςιλοφάγι χτιπύνε.

Ι αρκύδα ακόμα κιμάτε.

ΤΑ ΒΙΖΑΝΙΑΡΙΚΑ ΣΤΟ ΟΡΟΣ

'Ενας λαγός γένιςε μικρά λαγυδάκια. 'Εκςι. Μιάζυνε με κυβάρια μαλακό μαλί με ποδαράκια. Γενιθίκανε πάνο ςτο χιόνι. Τα λαγυδάκια έχυνε ανιχτά τα μάτια απ' τι μέρα πυ θα γενιθύνε. 'Ιςτερα από κάμποςες όρες, αφύ γενιθίκανε, ι μάνατυς πίναςε. Τ' άφιςε πάνο ςτο χιόνι κ' έτρεκςε ςτο όρος να βρι κάτι να φάι. 'Οταν γίριςε πίςο ςτον παλιό τόπο, δεν ίτανε ύτε ένα λαγυδάκι. Ι τρομαγμένι μάνα άρχιςε δινατά να χτιπάι τα μακριά αφτιά-τις. 'Ετςι ι λαγί λαλύνε τα πεδάκια-τυς.

Στο λάλεμα τις μάνας γιρίςανε πίςο μόνο τρία απ' τα έκςι. Τ' άλα χάςανε τι ςτράτα κε παγόςανε. Μπορί να τ' άρπακςε κ' ι αλεπύ.

ΤΙΝ ΑΝΙΚΣΙ

Πάμε, πάμε μπροστά
κε ςτεκύμαςτε,
τα λανκάδια, βυνά
καμαρόνυμε.
Καμαρόνυμε
κι' αφυκριύμαςτε,
πος βυίζυν, περνύν
τα νερά πεχνιδιάτικα,
πος γλικά κελαιδύν
τα πυλιά τ' ανικςιάτικα.

ΤΑ ΜΑΒΡΟΠΥΛΙΑ ΙΡΘΑΝΕ

— Ντρανάτε, τα μαβροπύλια! — φόνακσε κάπιος.

Κι' αλίθια, τα μαβροπύλια καθόντανε πςιλά στα κλαδιά τον καβακιόν. 'Ιςτερα απτα ςταροπόλια φενόντανε αςινίθιςτα μεγάλα κε παραπολί μάβρα.

Τα μαβροπύλια αρχίςανε να ςορέβυνε στι φολιά-τυς μοχ, μπαμπάκι, φτερά, πύπυλα.

Αγαπύνε τα βαθιά ςπιτάκια. Εκί δεν μπορί να χόςι ι γάτα το ποδάρι-τις, δεν μπορί να βάλι μέςα τι μίτι-τις ι κορόνα.

Το μαβροπύλι καμιά φορά τιν άνικςι δε ζιτάι το φαί-τυ ύτε ςτον αέρα, ύτε ςτα δέντρα. Το φαί-τυ ίνε πάνο στι γι, κε μέςα στι γι. Καταςτρέφι ς' όλο το καλοκέρι πολά μαμύδια, πυ ίνε βλαβερά για τυς μπαχτζέδες κε τα περιβόλια.

'Ινε πολί ενδιαφέρο να ντρανάς, όταν κινιγάι ανάμεςα στις βραγιές για να βρι φαί. Το περπάτιμά - τυ ίνε πολί γλίγορο κε λίγο άςκιμο, γέρνι απ' τι μια μεριά στιν άλι. 'Ακςαφνα στέκι, γιρίζι στι μια μεριά, στιν άλι. Σκίφτι το κεφάλι-τυ μια στ' αριστερά, μια στα δεκςιά. Γλίγορα κάτι τςιμπά με τι μίτι-τυ κε τρέχι παραπέρα. Κε πάλι, κε πάλι.

Καλίτερα απ' όλα ίνε να ντρανύμε το μαβροπύλι πολί προί προτύ να βγι ο ίλιος. Αν κάθεςτε το προί ίςιχα κάπυ ςε κανένα μπαχτζέ, τότε τα μαβροπύλια γλίγορα ςας ςινιθίζυνε. Δοκιμάστε να τα ρίκςετε ςκυλίκια, λιγοςτέβοντας ολοένα τιν απόςταςι. 'Ιςτερα από κάμποςο κερό το μαβροπύλι θα πάρι το φαί απ' τα χέρια-ςας κε θα κάθετε στιν πλάτι-ςας.

ΣΠΥΔΑΧΤΟ ΓΡΑΜΑ ΑΠΤΟ ΟΡΟΣ

Στο όρος ίνε νεροςίκομα.

Ι άνικςι έφερε πολά κακά στον κόζμο τυ όρυς. Το χιόνι γλίγορα έλιοςε. Τα ποτάμια ςικοθίκανε κε ςκεπάςανε

τις άκρες-τυς. Σε κάμποσυς τόπυς έγινε ςοςτός κατακλιζμός. Απ' όλυς τυς τόπυς μας έρχυντε χαμπάρια για τα θίματα απ' το νεροςίκομα.

Περιςότερο απ' όλυς πάθανε ι λαγί, τα τιφλοπόντικα, τα χοραφοπόντικα κε τ' άλα μικρύτςικα θεριά, πυ ζύνε πάνο κε κάτο απτι γι. Το νερό μπίκε στα ςπίτια-τυς. Τα θεριά ανανκαςτίκανε να φίγυνε απ' το ςπίτι-τυς. Το καθένα γλίτονε τον εαφτό-τυ απ' το νεροςίκομα, όπος μπορύςε.

Το τιφλοπόντικο λίγο απόμινε να φυρκιςτί στο ςπίτι-τυ κάτο απ' το χόμα, όταν το νερό ςκέπαςε τιν ακροποταμιά. Βγίκε απ' το χόμα, ίρθε πάνο στο νερό κι' άρχιςε να κολιμπάι για να βρι κανένα κςερό τόπο. Αφύ ίρθε στιν ακροποταμιά, πάλι με ιςιχία χόθικε κάτο στο χόμα.

ΣΠΥΔΑΧΤΟ ΤΙΛΕΓΡΑΦΙΜΑ ΑΠΤΟ ΟΡΟΣ

Από κάτο κάπιος ςίκοςε το χιόνι, κε φάνικε το μεγάλο μάβρο μύτρο ενός θεριύ.

Βγίκε από κι ι αρκύδα με διο αρκυδάκια. Χαζμυρίθικε γλικά ανίγοντας όλο το στόμα-τις, ίςτερα πίγε στο όρος. Τ' αρκυδάκια τρέχανε από πίςο-τις με πιδίματα.

Σ' όλο το χιμόνα πολί φτόχινε κ' έγινε πολί μαλιαρί.

Τόρα γιρίζι μέσα στο όρος πολί πιναζμένι ίςτερα απ' το μακρινό-τις ίπνο. Τρόγι όλα, ότι πέφτυνε στα μάτια-τις: ρίζες, περςινό χορτάρι κε γιάγοντες. Σαν τίχι κανένα λαγυδάκι, κι' αφτό δεν τ' αφίνι. Τ' αρκυδάκια βιζένυνε το γάλα-τις.

ΔΕΝ ΕΧΙ ΑΛΟ ΠΑΓΟΝΙΑ

Το σταροπύλι στι μιλιά
πιδά κε κελαιδί.
Δεν έχι άλο παγονιά—
Τςικ-τςικ-τςιρίκ!
Γοργά κιλύν τα ποταμάκια.
Το χιόνι έλιοςε στι γι.

Κε δεν κριόνυν τα πυλάκια—
Τςικ-τςικ-τςιρίκ!
Ι στράτες πια θα κςεραθύνε.
Θα πραςινίςι το κλαδί.
Κε τα μαμύδια θε να βγύνε—
Τςικ-τςικ-τςιρίκ!

ΓΡΑΜΑ ΜΕ ΤΙΝ ΠΟΣΤΑ ΤΟΝ ΠΥΛΙΟΝ

Τα πυλιά πολά-πολά πάνε στιν πατρίδα-τυς. Ο ερχομός τον πυλιόν στιν πατρίδα γίνετε με μεγάλι τάκσι, με τάγματα. Κάθε τάγμα πάι με τι σιρά-τυ.

Τα πυλιά πετύνε σ' εμάς απ' τις ίδιες στράτες στον αέρα, έτσι όπος πετύσανε ι προπαπύδες-τυς χίλια χρόνια με τι σιρά.

Πρότα μπένυνε στι στράτα κίνα, πυ το φτινόπορο πετάκσανε από μας στερνά. Στερνά κίνα, πυ πετάκσανε από μας πρότα το φτινόπορο. Πιο αργά απ' τ' άλα πετύνε κ' έρχυντε τα πιο γιαλιστερά κε πλυμιστά πυλιά: αφτά χριάζετε να φιλάγυνε τα φρέσκα φίλα κε το χορτάρι. Αφτά φένυντε πολί πάνο στι γιμνί γι κε στα δέντρα. Τόρα ακόμα δεν μπορύνε να μυλοθύνε στον τόπο-μας απ' τυς εχτρύς—τ' αρπαχτικά θεριά κε τα πυλιά.

Στι στράτα τα φιλάγυνε πολά κακά. Πιχτά τυμάνια σα γονέα στέκυντε μπροστά στυς φτεροτύς τακσιδιότες. Στο ιγρό σκοτάδι τα πυλιά χάνυνε τι στράτα, με φόρα χτιπιύντε στυς συδλερύς δράχυς.

Ι δινατί άνεμι τυ γιαλύ τσακόνυνε τα φτερά-τυς, σπάνυνε τις φτερύγες-τυς, τα κυδαλύνε μακριά απ' το ακρογιάλι.

Το κσαφνικό κρίο παγόνι τα νερά. Τα πυλιά πεθένυνε απ' τιν πίνα κε το κρίο. Με τις χιλιάδες χάνυντε απ' τ' αχόρταγα αρπαχτικά—τυς θαλασινύς αιτύς, κε τα γεράκια.

Μα τυς φτεροτύς τακσιδιότες, πυ πάνε πιχτά πιχτά τίποτα δεν μπορί να τυς σταματίσι. Από μέσα απ' τα τυμάνια κε μέσα απ' όλα τα εμπόδια πετύνε κ' έρχυντε στιν πατρίδα-τυς, στις φολιές-τυς.

ΠΟΣ ΕΦΤΑ ΚΣΙΛΥΡΓΙ ΠΕΡΝΥΣΑΝΕ ΑΠ' ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ, ΟΤΑΝ Ο ΠΑΓΟΣ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΣΑΛΕΒΙ

(Δίγιμα ενός κσιλυργύ)

Σιμόναμε πια στι μέσι τυ πάγυ, όταν από πάνο απ'το ποτάμι κάτι βύισε με κακό χαμπάρι. Τιν ίδια στιγμί ο πάγος κολίμπισε κάτο απ' τα ποδάρια-μυ, κ' εγό κυνίθικα. Μόλις ντράνεσα πάνο στο ποτάμι, ο φόβος μ' έπιασε απ' τι γύλα, έχασα τι φονί-μυ, σκοτινιάσανε τα μάτια-μυ. Το σταχτερό καπύκι τυ πάγυ έφερε ζοί, καμπύριαζε. Με λαφρό σφίριγμα σιμά-μυ έτρεχε το νερό. Σε κυφό φοβερό θόριβο αιδόνιζε ι φονί τυ Όσιπ:—Φίγετε... σκορπιστίτε—πιγένετε χοριστά... Πίγε μανόλα, πίγε. Πιο γλίγορα πεδιά! Πιδύσε σα να πέσανε πάνο-τυ σφίκες. Ο πάγος έτριζε κάτο

απτα ποδάρια-μυ, τσακονότανε σε μικρά κομάτια, το νερό σκέπασε τα ποδάρια-μυ. Πίδισα, κε τιφλά έτρεκσα στον 'Οσιπ.

— Πύ πιγένις;—φόνακσε.—Στάσυ! Μι γιρίζις! Μι μαζέβεστε όλι σ' ένα τόπο, τα κεφάλια-σας θα τσακόσο!

— Θα φυρκιστύμε,—ίπα σιγά.

— Συτ, σόπα!... Να φυρκιστί κι' ο αχμάκις μπορί μα εσί νά βρες τζαρά να βγις...

Πρότος βύλιακσε ο Μοκέι Μπυντίριν. Περπατύσε πιο

ίσιχα απ' όλυς κι' άκςαφνα, ςα να τονε τραβίκςανε απ' τα ποδάρια, χάθικε. Πάνο ςτον πάγο απόμινε μόνο το κεφάλι κε τα χέρια-τυ, πυ γαντζόςανε ςτο ςανίδι.

— Βοίθια!—φόνακςε ο 'Όςιπ—μι ςορέβεςτε όλι, ένας, διο—βοιθίςτε!

Κι' ο Μοκέι έλεγε:

— Τραβιχτίτε μακριά, πεδιά... Εγό μόνος-μυ... Δεν ίνε τίποτα...

Βγίκε πάνο ςτον πάγο κε, αφύ τινάχτικε, ίπε:

— 'Ετςι, κε με τα ςοςτά μπορίς να φυρκιςτίς.

Τα βρεμένα ρύχα-τυ κε τα παπύτςια-τυ, τον μποδίζανε να πιδίςι, τον τραβύςανε κάτο: όλι γλιςτρύςανε, γίνανε αδέκςιι, περπατύςανε βαριά, αγάλια κε με φόβο. Ο 'Οςιπ πιδύςε ςα λαγός απτον ένα πάγο ςτον άλο. Πιδά, ςτέκι για ένα δεφτερόλεφτο, ντρανά ολόγιρα κε φονάζι δινατά:

— Ντράνα καλά, όπος χριάζετε, ε!

'Οςο ςιμόναμε ςτιν ακροποταμιά, τόςο πιο λιγνός, πιο τριμένος ίτανε ο πάγος κι' όλο πιο πιχτά βυλιάζανε ι άνθροπι.

Περάςαμε πια τιν πόλι από ςιμά, γλίγορα ο πάγος θα μας κυβαλίςι ςτο Βόλγα. Κ' εκί ο πάγος ακόμα, δεν κυνίθικε κε θα μας τραβίκςι απο κάτο-τυ.

— 'Οπος φένετε, θα φυρκιςτύμε, ίπε χαμιλά ο Μορντβίν. Μα άκςαφνα ένας πολί μεγάλος πάγος ςτάθικε ςτιν ακροποταμιά.

Τρεχά-τε-ε!...—φόνακςε ο 'Οςιπ.—Τρέκςτε μ' όλι τι δίναμί-ςας!

Πίδιςε πάνο ςτον πάγο γλίςτριςε κ' έπεςε κάτο. Ο Μορντβίν κ' εγό ςταθίκαμε, θέλοντας να βοιθίςυμε τον 'Οςιπ.

— Τρέκςτε, χιριδόςκιλα, εμπρός!

— Σίκο μπάρμπα...

Κατέβαςε το κεφάλι-τυ.

— Σα να τςάκοςα το ποδάρι-μυ... δε θα μπορέςο να ςικοθό...

Εμίς τον ςικόςαμε, τον κυβαλίςαμε, κι'αφτός μυρμύριζε:

— Θα φυρκιςτίτε, διαβόλι! Ντρανάτε, εκί όπυ ο πάγος δεν ίνε ςκεπαζμένος με χιόνι, εκί ίνε πιο ςκληρός...

Βρεμένι, παγομένι κε χαρύμενι ίμαςτε πια ςτιν ακροποταμιά ανάμεςα ςτον κόζμο τυ χοριύ.

Ι ΓΙΟΡΤΙ ΤΥ ΠΡΟΤΥ ΑΒΛΑΚΙΥ

Χριαζότανε ν' αλετρίςυνε πεντακόςια εχτάρια.

Ι όρα πέντε το προΐ χαρύμενα βύιςε το νέο κολχόζι. Ανίκςανε τις αβλόπορτες, απ' τις αβλές βγένανε τ' αμάκςια, ι ςτράτα γέμιςε από αμάκςια κι' αλέτρια. Το βύιζμα κςίπνιςε τα πεδάκια. Σ' ένα αμάκςι κιμάτιζε ι ςιμέα. 'Ιτανε δεμένι ςτιν ντυγά. Το άλογο κυνύςε το κεφάλι. Ι ςιμέα κυνιότανε.

Νά κε το χοράφι. 'Ολο το χοράφι ίτανε χοριζμένο ςε ίκοςι ίςα κομάτια. Σε κάθε κομάτι πίγανε από δέκα αλέτρια.

Για ςτερνί φορά ο ίλιος ντρανύςε τα ςίνορα.

— Τελιόςανε πια ι ςτενές λυρίδες τις γις,—λέγανε ι γέρι κ' ι νέι. — Πολί γι χανότανε τυ κάκυ. Εκατοντάδες χρόνια βγάζανε λυλύδια τ' αγριοχόρταρα ςτα ςίνορα.

Τα ςίνορα μας χορίζανε τον ένα απ' τον άλο. Τα ςίνορα πεθένυνε. Αρχίζι νέο ζίςιμο. Πότε ίτανε αφτό, να περνύνε με μιας διακόςια αλέτρια!

Τα ςυβλερά ινία το ένα ίςτερα απ' το άλο μπένανε μέςα ςτο λιπαρό μαβρόχομα. Ι κολχόζνικι αρχίςανε τι δυλιά.

Ο ΤΕΜΠΕΛΙΣ

ΤΙ ΕΛΕΓΕ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΥ ΚΟΛΧΟΖΙΥ: | ΚΕ ΤΙ ΕΚΑΝΕ:

15 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ

Δε βγίκα ςτι δυλιά: το χέριμυ πονύςε.

25 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

'Εφιγα απ' τι δυλιά: ι γινέκαμυ αρόςτιςε, τα μικρά πεδάκια απομίνανε μόνα-τυς στο σπίτι.

30 ΤΥ ΑΠΡΙΛΙ.

Δεν πίγα ςτι δυλιά: ςπυδαχτές δυλιές με βαςτάκςανε στο σπίτι.

Ι ςινεδρίαςι τυ κολχοζιύ έβγαλε απόφαςι: Καρτακόλιμα τον τεμπέλι απ' το κολχόζι. Ι τεμπέλιδες δεν έχυνε τόπο ςτο κολχόζι.

ΘΑ ΒΡΕΚΣΙ ΔΙΝΑΤΑ

Τιν άνικςι τα ςίνεφα
ςαν ενκονάκια πέζυνε
με τον παπύ τον πίρινο
τον ίλιο το χριςό.

Στα δεκσιά ςορέφτικαν,
γενίκαν ένα ςίνεφο
μεγάλο, πυ απλόθικε—
κε μάβριςε. Τα δάκρια
γραμές-γραμές ςα νίματα
πια πέφτυνε ςτι γι.

Το ςίνεφο κυνίθικε—
θα βρέκσι δινατά!
Στα δεκσιά το ςίνεφο
τραβίχτικε παράμερα,
χαρά κε φος απλόθικε—
δε βρέχι πια εκί.

ΤΟ ΜΕΤΑΛΑΓΜΑ ΤΥ ΒΑΤΡΑΧΥ

Νά μέςα ςτι λίμνι κςιπνίςανε ι βάτραχι. Κολιμπίςανε κε βγίκανε πάνο, βγάλανε απ' το νερό τα τρίγονα μύτρατυς με τα ρυθόνια. 'Ενας μεγάλος βάτραχος πίγε κε κάθιςε ςτιν άκρι τις λίμνις μέςα ςτο νερό κ' έκραζε:

— Κυάκς—κυάκς...

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε... Μπρε κε-κε-κε-κε-κε,—τυ απάντιςε το κόρο τον βατράχον.

— Κακς-κυκάκς,—τραγυδύςανε ι βάτραχι.

— Μπρε-κε-κε-κε-κε-κε,—απαντύςανε ι άλι κε ςινάμα απ' τις άκρες τυ ςτόματός-τυς ίτανε βγαλμένες μεγάλες διάφανες δερμάτινες φύςκες, κε γι' αφτό φονάζανε έτςι δινατά.

Ρίχνανε ι βάτραχι αβγά ςτο νερό. Κάθε αβγό ίνε κυκυλομένο με μαλακί διάφανι πιχτί: μέςα ς' αφτί έχι ζεςταςιά το μάβρο αβγό, βρίςκετε εβρίχορα κε δίχος φόβο.

'Ιρθε ι ζέςτι, πραςίνιςε ι λίμνι. Ι πιχτί με το αβγό κολιμπύςε πάνο ςτο νερό. Ο ίλιος ζεςτένι τα μάβρα αβγά κάτο απ' τιν πιχτί, κι' αφτά γλίγορα μεγαλόνυνε. Κε νά μέςα ς' αφτά κυνίθικε το μικρό τυ βατράχυ με λιγνό υραδάκι κε με μικρό κεφαλάκι. Στενοχορίθικε μέςα ςτο αβγυλάκι, αφτό έςκαςε κε το μικρό κολίμπιςε ςτ' ανιχτά. Σιμά ςτο κεφαλάκι-τυ γι' ανάςα φίτροςε γιακαδάκι απο ντντέλα —τα βράνχια. Το μικρό τυ βατράχυ ακόμα δεν μπορί να φάι, να ντρανά. Μεγάλοςε λίγο, πάχινε, ανίκςανε τα μάτια-τυ, ςχιματίςτικε το ςτόμα-τυ.

Πέρασε λίγος κερός, κε στα μικρά τυ βατράχυ αρχίσανε να μεγαλόνυνε τα πισινά ποδάρια-τυς, ίστερα από μια βδομάδα—τα μπροστινά.

Στο κορμί-τυς σχιματιστίκανε τα πλεμόνια.

Αρχίσανε τα μικρά τυ βατράχυ από κερό σε κερό να βγένυνε πάνο στο νερό κε να πέρνυνε ανάσα.

Το υράδι άρχισε να μικρένι κ' έμινε στο στερνό ένα κοματάκι.

Βγίκανε τα βατράχια απ' το νερό κι' αρχίσανε να ζύνε κε στο χόμα κε στο νερό.

Τόρα πια δε θέλυνε να τρόνε φιτά, μα τρόνε σαλιάνκυς, γιμνοσάλιανκυς, κυνύπια, κε μικρύτσικες μιάνες.

ΤΑ ΖΟΝΤΑΝΑ ΣΠΙΤΑΚΙΑ

— Γλίγορα! Εδό!

Τα πεδιά τρέκσανε στο χαντάκι.

— Ντρανάτε! Ζοντανί βόλι.

Στον πάτο τυ χαντακιύ, ανάμεσα στον πιλό κε στα σκυπίδια, σιγά σαλέβανε ι βόλι. Σα να ίτανε κολιμένι από κοματάκια φίλα. Ο βόλος μένι ακίνιτος, κε δεν μπορίς να το διις ανάμεσα στο σαπιμένο φίλο. Μα όταν σέρνετε—με μιας φένετε. Απ' το βόλο βγίκανε τα ποδαράκια. Γλίγορα χορίζανε τα κομένα φίλα.

Μέσα στο βόλο κάπιος ζύσε. Πιος ζι μέσα στο βόλο; Ας ντρανύμε. Βγάλαμε ένα βόλο. Σα να ίτανε σολινάρι από φίλα. Προσεχτικά κόψαμε το βόλο. Απ' το βόλο βγίκε μια μακριά, ασπρύτσικι κάμπια. Έκσι ποδαράκια. Κεφάλι. Ι κάμπια γίριζε στιν παλάμι ενός πεδιύ. Άφισε το χέρι-τυ μέσα στο νερό.

Ι κάμπια γλίστρισε, βύτικσε στον πάτο, γλίγορα έτρεκσε ανάμεσα στα σκυπίδια.

Ένας μεγάλος σκάθαρος-κολιμβιτίς τυ νερύ ρίχτικε στιν κάμπια κε τιν άρπακσε. Ι κάμπια θέλισε να φίγι, μα

τανε αργά. Ο ςκάθαρος έδακςε το κεφάλι-τις κε τιν έφαγε.

Στον πάτο τυ χαντακιύ ζύςανε πολές τέτιες κάμπιες ςε ςπιτάκια. Ι μέρες περνύςανε, ι κάμπιες μεγαλόνανε.

Μεγάλοςε ι κάμπια, το ςπιτάκι-τις έγινε στενόχορο. Ι κάμπια τὄχτιςε από πάνο. Γινότανε αφτό πολί απλά. Ι κάμπια βρίκε ένα ςαπιμένο φίλο. 'Εκοπςε απ' αφτό ένα κοματάκι κ' ίςτερα με μια αραχνιά πυ κολνάι το ςτερέοςε ςτιν άκρι τυ ςπιτιύ. Κομάτι με κομάτι το έκανε δινατό.

Μέςα ςτο ςπιτάκι-τυ ο κολιμβιτίς ςκάθαρος δεν μπορί να τι δυ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΥ ΚΥΝΥΠΙΥ

— 'Ιμε γέρικο κυνύπι
με πςιλύτςικα φτερά,
με ποδάρια μακριά,
με τι μίτι ςυβλερί —
ίμε ράτςα πονιρί.
'Ολι πάντα με φοβύντε,
τι γενιά-μυ καταριύντε:
το θεριό κε το πυλί,
το αρνάκι, το πεδί.
Πίνο το ζεςτό-τυς έμα.
Δε φοβύμε γο κανένα!

Το άκυςε ο τζίτζικας κε λέι:

— Μι μαχταέβεςε, κυνύπι, για τιν πονιριά κε τιν επιδεκςιότιτά-ςυ. Στο πιχτό όρος, ςε πιλόδικο βάλτο ζι ι δροςέρα.

— Μα δεν μπορί να με πιάςι!— λέι το κυνύπι.

Βύιςε κε πέτακςε.

Πέτακςε, πέτακςε κ' έπεςε το κυνύπι ςτι δροςέρα. 'Ιθελε το κυνύπι να φίγι, μα...

Τα ποδάρια-τυ πιαζμένα —
ίνε τόρα κολιμένα
κε τι μίτι-τυ κρατά
ι δροςέρα δινατά.
Τα φτερά-τυ τα κυνί,
μα να φίγι δε μπορί.

Λιγιςτίκανε ι λιγνές καρφίτςες, χοθίκανε στο κορμί τυ κυνυπιύ, ςφίκςανε το κυνύπι στο φίλο. 'Ιπιε ι δροςέρα το έμα τυ κυνυπιύ ος τι στερνί σταλαματιά. Εδό το κυνύπι πέθανε.

Μα ι δροςέρα κε τόρα ζι στο βάλτο, φιλάγι κι' άλα κυνύπια.

ΤΟ ΖΙΣΙΜΟ ΤΙΣ ΠΟΤΑΜΙΣΙΑΣ ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ

'Ιμαστε τριακόσια κομάτια. 'Ολι καθόμαστε μέσα σε μικρά αβγυλάκια στο υράδι τις μάνας-μας. Ι μάνα μπίκε αντάμα-μας σε κάπια τρίπα κάτο απτιν απόκριμνι ακροποταμιά. 'Εβγαλε από κι τα μακριά-τις μυστάκια κε τις πςαλίδες-τις κ' έπιανε το κάθε τι, πυ τι ςίμονε. Μα αφτί απ' τιν τρίπα δεν έβγενε, γιατί φοβότανε για μας. 'Ετςι ςκεδόν όλο το χιμόνα ι καραβίδα έτρογε λίγο, δε ςάλεβε. Μονάχα κυνύςε το υράδι-τις, ςκυντόντας ς' εμάς φρέςκο νερό, για να μι φυρκιςτύμε.

Τιν άνικςι εγό πια μεγάλοςα ςαν ένα μερμίνκι κε κυνιόμυνα μέσα στο αβγυλάκι-μυ. 'Ιςτερα κςέςκιςα το τςέφλι τυ αβγύ. Αντάμα-μυ βγίκανε έκςο στι λεφτεριά τ' αδέρφια-μυ κ' ι αδερφές-μυ. Γαντζοθίκαμε όλι με τα πςαλιδάκια στα κολιμπιτικά ποδάρια τις μάνας κε καθόμαστε πάνο ς' αφτίνα κάτο απ' το υράδι-τις. Τόρα ίμαστε όχι περιςότερι από εκατό, τις άλες το χιμόνα τις φάγανε τα μαμύδια τυ νερύ.

Ι μάνα-μας βγίκε αντάμα-μας απ' τιν τρίπα κε κινιγύςε να βρι φαί. Στο νερό ίτανε όλα μπόλικα, έτρογα πολί κε

γλίγορα μεγάλονα. Πολές φορές το δινατό-μυ τσόφλι με στενοχορύσε. Σ' ένα χρόνο το μετάλακσα οχτό φορές. 'Ιστερα άρχισα να το μεταλάζο όχι πιχτά. Τόρα το μεταλάζο μόνο μια φορά το χρόνο.

Κάνις για τον εαφτό-συ τρίπα κάπυ κάτο από μια πέτρα κι' αρχίζις να τρίβις τὄνα ποδάρι με τἄλο. Κυνάς τα μυστάκια, πλαγιάζις πάνο στι ράχι, όσπυ να χοριστί το τσόφλι απ' το κορμί. 'Ιστερα πλαγιάζις κι' όλα τα φοβάσε: να μι σε δυ κανένα πσάρι κε ς' αρπάκσι. Το κορμί αφτό τον κερό μεγαλόνι γλίγορα, κε πάνο στι ράχι γίνετε δινατό τσόφλι. Τότε αρχίζις να τρόγις. Δε χορίζο φαγιά κι' όλα τα τρόγο: κε μαμύδια, κε πσαράκια κε βατράχυς. Σαν τίχι κι' αρπάκσο κάτι με τα πσαλίδια-μυ, τὄτε το βαστό δινατά.

ΤΟ ΠΡΟΙ

Τ' άστρα ζβίσανε κ' ι μέρα
γλικοφένκι ντροπαλί
κε στον ίσιχο αγέρα
κελαιδύν κοριδαλί.

Σε λιβάδια ανθοσπαρμένα
κε γιομάτα μιρυδιά
χίλια αρνάκια σκορπιζμένα
βόσκυν χόρτο κε δροσιά.

Κάθε φίλο κε λυλύδι,
κάθε βρίσι κε πυλί
για τον ίλιο λέι τραγύδι,
χερετάι τιν αβγί.

Λάμπι ο κόζμος! Για να δίτε
τιν πανόρια ζογραφιά,
απτον ίπνο σικοθίτε
να χαρίτε ομορφιά.

ΤΑ ΠΑΠΑΚΙΑ ΚΕ ΤΑ ΠΕΔΑΚΙΑ

Στι ςτράτα μέςα ςτι ςκόνι ίδα κάτι χοριάτικα πεδιά, πυ ρίχνανε τα καπέλα-τυς πάνο ς' ένα πράμα. 'Οταν τα σίμοςα, τα πεδιά ίχανε στα χέρια-τυς από ένα άγριο παπάκι. 'Εμαθα, ότι μια μικρί άγρια πάπια κυβαλύςε τα παπάκια-τις από μέςα απ' τι ςτράτα, κάνοντας το γίρο τυ χοριύ.

— Τί θα τα κάνετε;—ρότιςα αφςτιρά τα πεδιά.

Αφτά απαντίςανε:

— Θα τ' αφίςυμε.

— Νά λιπόν «θα τ' αφίςυμε»,—ίπα εγό χολιαζμένα, —γιατί τα πιάςατε; Πύ ίνε τόρα ι μάνα-τυς;

— Νά-τινα κάθετε,—φονάκςανε αντάμα τα πεδιά.

Κι' όλα μυ δίκςανε το βυνάκι τυ αλετριζμένυ χοραφιύ, πυ ίτανε ςιμά.

Πςιλά ς' αφτό καθότανε ι πάπια μ' ανιχτό ςτόμα απ' τιν ταραχί.

— Γλίγορα!—φόνακςα ςτα πεδιά.—Να πάτε να δόςετε πίςο τα παπάκια.

Αφτά ςα να χαρίκανε μάλιςτα κε τρέκςανε με τα παπάκια ςτο βυνάκι. Ι μάνα πέτακςε λίγο μακριά κε, όταν τα πεδιά φίγανε, ρίχτικε ςτα παπάκια-τις. Κάτι τα ίπε γλίγορα ςτι γλόςα-τις, κ' έτρεκςε ςτο χοράφι, πυ ίτανε ςπαρμένο με γιυλάφι. Από πίςο-τις τρέκςανε τα παπάκια, πέντε κομάτια. Κ' έτςι απ' το γιυλαφένιο χοράφι, κάνοντας

το γίρο τυ χοριύ, ι ταιφά όλο έκανε το τακςίδι-τις προς τι λίμνι.

Χαρύμενος έβγαλα το καπέλο-μυ κε κυνόντας-το, φόνακςα:

— 'Ορα καλί, παπάκια!

Τα πεδιά γελάςανε.

— Τί γελάτε, αχμάκικα,—ίπα ςτα πεδιά,—θαρίτε ίνε λαφρό να πάνε τα παπάκια ςτι λίμνι; Βγάλτε τα καπέλαςας γλίγορα φονάκςτε: αντίο!

Κε τα καπέλα ςικοθίκανε ςτον αγέρα. 'Ολα τα πεδιά φονάκςανε αντάμα:

— Αντίο, παπάκια!

ΣΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Μεςιμέρι. Ιςιχία.
Δε ςαλέβυν τα δεντράκια.
Καθρεφτίζετε ο ίλιος.
Κολιμπύνε τα πςαράκια.

Στο ιλιόλυςτο ποτάμι
Ο πςαράς ανκίςτρια ρίχνι.
Στ' αςιμένια τα νερά-τυ
Τόρα πλέυνε ι κίκνι.

ΑΠΟ ΠΥ ΤΡΕΧΙ Ι ΣΕΡΕΜΠΡΙΑΝΚΑ

Ι Σερεμπριάνκα τρέχι ίςιχα, χαιδεφτικά λαμπρίζι ςαν αςίμι ςιμά ςτις πέτρες κε ςτα ςκαλοπάτια.

— Από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα; —ρότιςε ο Λίας Σινίτςιν.

— Απ' το Γριμπάνοβο,—απάντιςε ο Νίκος Κλίμοφ.

— Δεν ίνε απτο Γριμπάνοβο, μα απ' το Δυμπτςί,—ίπε ο Σιμεόν Κόςαρεφ.

— Πός απ' το Δυμπτςί; Το Δυμπτςί—νά πύ ίνε κ' ι Σερεμπριάνκα—νά από πύ τρέχι.

Νά τί, αδέρφια,—ίπε ο Λίας,—ας πάμε προς τα πάνο ςτι ςτράτα τυ ποταμιύ κι' ας το μάθυμε μόνι-μας.

— Κι' αν αφτό ίνε μακριά;

— Το ίδιο κάνι, ας πάμε.

'Ιςτερα από μια μέρα ι ταкςιδιότες-μας πίγανε να βρύνε, από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα. 'Ιτανε πέντε. Ο μεγαλίτερος απ' όλυς—ο Πέτρος Μπίκοφ—κυβαλύςε στι ράχι-τυ ένα μικρύτςικο ςακύλι με πςομί κε πατάτες, κε στο χέρι-τυ ίχε ένα καζανάκι.

Ι Σερεμπριάνκα κάποτε λιγόςτεβε κε γινότανε μικρύτςικο ποταμάκι, πυ μπορύςανε λαφρά να πιδίςυνε από πάνοτυ. Το νερό ςε τέτιυς τόπυς έτρεχε με λαφρό βύιζμα. Σε κάμποςυς τόπυς μεγάλονε, απλονότανε, ςα μικρί λίμνι. Το νερό εδό ίτανε ίςιχο. Μόνο πετύςανε από πάνο-τυ χελιδόνια τις ακροποταμιάς κε ςτις άκρες κολιμπύςανε τα πςάρια.

— Νά ένα χοριό,—έδικςε μπροςτά ο Νίκος.

— 'Ινε ι Αλεκςάντροφκα,—ίπε ο Πέτρος.

'Ενας χοριάτις με τα γένια, άμα ίδε τυς ταкςιδιότες-μας, φόνακςε:

— Ε, πεδιά, από πύ ίςτε;

— 'Ιμαςτε απ' τι Λοπύχοφκα.

— Κε πύ πάτε;

— Πάμε να διύμε από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα.

Ο χοριάτις γέλαςε.

— Κε αφτό τί ςας χριάζετε;

— Απλύςτατα θέλυμε να το μάθυμε. Εςί μπάρμπα, δεν κςέρις, από πυ τρέχι;

— Κςέρο, εγό ίμυνα ς' αφτύς τυς τόπυς. Αφτό, πεδάκια-μυ, ίνε κάτο απ' το βυνό Βιντίμ.

— Βιντίμ;

— Νε, νε, απ' αφτό το βυνό ς' όλες τις μεριές μπορίς να διυς μακριά, κε γι' αφτό το λένε Βιντίμ.

— Κε πύ ίνε αφτό;

— Νά θα πάτε ακόμα τρία χιλιόμετρα, ι Σερεμπριάνκα θα γιρίςι δεκςιά, εκί ίνε ένα παλιό μιλάρι, κε ςις να δίτε δεκςιά. Απ' το γιαρ φένετε καλά το βυνό.

Κόντεβε πια να βραδιάςι, όταν ι μικρί τακςιδιότες ίρθανε στο χοριό. Στι στράτα ανταμόςανε ένα χοριάτι, κε μάθανε, ότι εδό ίνε το χοριό Γριμπάνοβο.

Τα πεδιά δεν καταςόςανε να περάςυνε διο ςπίτια κι' άκςαφνα ένα μικρό μαλιαρό ςκιλάκι με δινατό λάκςιμο ρίχτικε απάνο-τυς. Λίγο κόντεπςε να δάκςι το ποδάρι τυ Νίκυ

Απ' το ςπίτι βγίκε μια γινέκα. Ρότιςε τα πεδιά:

— Ε, παλικάρια, από πύ ίςτε;

— Ίμαςτε απ' τι Λοπύχοφκα.

— Κε πύ πάτε;

— Στο βυνό Βιντίμ.

— Κε γιατί;

— Θέλυμε να μάθυμε, από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα.

— Ι Σερεμπριάνκα; Κε τί ςας χριάζετε αφτό;

— Απλύστατα θέλυμε να το μάθυμε. Εςί δεν κςέρις, από πύ τρέχι;

— Σκεδόν φτάςατε. Νά έτςι, κε να πάτε απ' το μονοπάτι ςτο μάκρος τυ ποταμύ. Θα διίτε πιγάδια, εκί ίνε κ' ένα με τα κςίλα.

Από μέςα απ' το δροςερό κε ςκιερό όρος τα πεδάκια πίγανε ςτο μάκρος τις Σερεμπριάνκας. Εδό μόλις μυρμύριζε ςτα ςκαλοπάτια ανάμεςα ςτις πέτρες.

Στο γίριςμα τα πεδιά ίδανε ένα λαμπερό καταράχτι, ακύςανε το βύιςμα τυ νερύ.

Εδό τα μικρά ποταμάκια τρέχανε προς το γιαρ απ' όλες τις μεριές. Αρχίζανε όλα λίγα βίματα μακριά απ' το γιαρ. Το μεγάλο ποταμάκι έτρεχε απ' το πιγάδι, πυ ίτανε ςτερεομένο με κςίλα.

— Ντρανάτε, πος βγένι το νερό απ' τι γι.

— Ζίτο! Το ίβραμε! Νά από πύ τρέχι ι Σερεμπριάνκα-μας.

Ο ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΘΟΡΙΒΟΣ

Ο πράςινος θόριβος τόρα θρυίζι.
Ι άνικςι ίρθε. Το δάςος βυίζι.
Φιςά τ' αγεράκι, κυνά τα κλαδιά.
Θαρίς, κυβεντιάζυν τα φίλα κριφά.
Ο ίλιος κςιπνάι νορίς κι' ανεβένι,
χαιδέβι τα δέντρα, γλικά τα ζεςτένι.
Ι φίςι γιορτάζι, γενιέτε κςανά
κε πράςινι όλα φορύν φορεςιά.
Ο πράςινος θόριβος τόρα θρυίζι.
Ι άνικςι ίρθε. Το δάςος βυίζι.
Φιςά τ' αγεράκι. Κυνά τα κλαδιά.
Ατέλιοτο θρύιζμα γίρο ςκορπά.

ΑΛΟΣ ΓΕΛΑ, ΚΙ' ΑΛΟΣ ΚΛΕΙ

Όλι στο όρος χέρυντε, κ' ι ςιμίδες κλένε.

Κάτο απ' τις ζεςτές αχτίδες τυ ίλιυ το ζυμί ολοένα πιο γλίγορα τρέχι ς' όλο το άςπρο-τυς κορμί. Απ' τυς πόρυς τυ καπυκιύ το ζυμί βγένι έκςο.

Ι άνθροπι λογαριάζυνε το ζυμί τις ςιμίδας οφέλιμο κε νόςτιμο πιοτό. Χαράζυνε το καπύκι κε το ςορέβυνε μέςα ςε μποτίλιες.

Τα δέντρα, απ' όπυ βγάζυνε πολί ζυμί, κςερένυντε κε χάνυντε.

Για να ποτίσυμε το δέντρο χριάζοντε πέντε λεφτά, μα για να το μεγαλόσυμε — εκατό χρόνια.

Ι ΚΟΛΕΚΤΣΙΕΣ

'Ινε πολί προί.

Πίςο απ' το όρος φάνικε ο ίλιος.

Ζοντάνεπςε το όρος. Κελαιδίςανε τα πυλιά. 'Αρχιςε τι δυλιά όλος ο κόζμος τυ όρυς.

Μα άκςαφνα όλο το όρος ταράχτικε.

— Τρυ-ρυ-ρυ-υ-υ. Τραμ-ταμ-ταμ. Τρυ-ρυ-ρυ-υ-υ.

Τί ίνε; Πιος τυς ανιςίχιςε όλυς;

Στο λιβάδι κάτο απ' τι φονί τις τρομπέτας κε τυ τίμπανυ βγίκε ι κολόνα τον πεδιόν. Ο οδιγός έδοςε τιν κυμάντα:

— Τάγμα, αλτ!

— Λιπόν, πεδιά, ίμαςτε ςτο ςπίτι. Ελάτε να χτίςυμε τα τζαντίρια.

Δεν πέραςε ύτε μια όρα, όταν ς' όλο τον κάμπο αςπρίςανε τα τζαντίρια. Τα πεδιά ςκορπιςτίκανε ςτο όρος να ςορέπςυνε κςερά κςιλαράκια για ν' ανάπςυνε φοτιά. 'Ολο ακυόντανε φονές:

— 'Οι, κε τί πολί ςκάθαρι!

— Βρε ςι, τί ςκάθαρι ίνε αφτί! 'Ινε μερμίνκια.

— 'Αι, άι, κε τί χοντρό ςκυλίκι!

— Κ' εγό ίβρα ένα πολί μεγάλο ςκάθαρο.

Κςέρετε τί, πεδιά,—λέι ο Θανάςις.—Ελάτε ας κάνυμε κολέκτςια. Αφτό θα ίνε το δόρο-μας ςτο ςκολιό απ' το λάγερ.

— Μπράβο-ςυ, Θανάςι! Καλά, πυ τὄκοπςε ο νύς-ςυ.

'Εβραζε ι δυλιά τον πεδιόν. Πίρανε μπάνκες, κυτάκια, δίχτια για πεταλύδες, βιβλία για τον κόζμο τυ όρυς κε τυ ποταμιύ.

'Ολο το καλοκέρι ςορέβανε. Μάθανε πιος ζι κάτο απ' το καπύκι, πιος χτίζι ςπιτάκια ςτα φίλα, πιος μυλόνετε ςτα κυτύκια. Κε κανίς απ' αφτύς τόρα πια δε λέι τα μερμίνκια ςκάθαρυς.

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Ζγυρό κε πράςινο το δάςος-μας κςιπνάι.
Τα φίλα-τυ φοτίζι ι χριςί αβγί.
Περνύν τα ςίνεφα. Ι φλόγα τ' ανκαλιάζι
κε καθρεφτίζυντε ςτις λίμνις το γιαλί.
Κε τα πυλιά ςτα δέντρα πάνο κελαιδύνε.
Στο ποταμάκι κελαρίζι το νερό.
Βυίζυνε τα φίλα.—Κι' όλα χερετύνε
με το τραγύδι-τυς τον ίλιο το λαμπρό.

Ι ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΥ ΟΡΥΣ

Να ίςε φίλος τυ όρυς κε να το φιλάγις.

Ο φίλος τυ όρυς δεν τςακόνι τα κλαδιά, δε γδέρνι απ' τα δέντρα το καπύκι. Δεν κόβι τα φίλα, δε λιγίζι, δε ςαλέβι τα μικρά δεντράκια. Δε βγένι πάνο ςτα δέντρα κε δεν κόβι τις ρίζες.

Ο φίλος τυ όρυς δεν ανάβι φοτιά μέςα ςτο όρος, για να μι γίνι πιρκαγιά.

Ο φίλος τυ όρυς κςέρι, ότι τα πυλιά φιλάγυνε το όρος απ' τα βλαβερά ζόα—τυς ςκάθαρυς, τις κάμπιες, πυ χαλ-

νύνε το καπύκι κε τρόνε τα φίλα. Ο φίλος τυ όρυς δε χαλνά τις φολιές. Δεν πέρνι απ' τις φολιές αβγά. Αν έβρι μικρό πυλάκι, τότε πολεμάι να το βάλι πίσο στι φολιά-τυ.

Πολά όρι—πολά χιόνια,
πολά χιόνια—πολά σιτάρια,
πολά νερά—πολά χορτάρια.
Απ' ένα δέντρο μπορί κανίς να κάνι ένα εκατομίριο σπίρτα, κε μ' ένα σπίρτο μπορί να κάψι ένα εκατομίριο δέντρα.

ΣΤΟ ΟΡΟΣ

Στο όρος δεν ίνε τόσο εβρίχορα, όσο ίνε στο χοράφι· μα εκί ίνε καλά το ζεστό μεσιμέρι... Κε τί δεν τρανάς στο όρος: πσιλά κοκινοπά πέφκα κρεμάσανε τις βελονόδικές-τυς κορφές. Τα πράσινα έλατα λιγίζυνε τ' αχαντένια-τυς κλαδιά. Καμαρόνετε ι άσπρι κατσαρί σιμίδα με τα μιροδάτα-τις φίλα. Τρομάζι ι σταχτερί λέφκι κ' ι μεγαλόριζι βαλανιδιά έρικσε κάτο σαν τέντα τα βαθιά κομένα-τις φίλα.

Απ' τα χορτάρια μέσα ντρανά το άσπρο ματάκι τυ λυλυδιύ τις ζεμλιανίκας, κε δίπλα κοκινίζι πια ι μιροδάτι γιάγοντα.

Ι ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑ

Πάμε μπρος...
για τυς αγόνες
τυς τρανύς
ς' όλι τι γι.

Μπίτε όλι
στις κολόνες,
ςκιματίςτε
μια γραμί!

Ι ΣΙΜΕΕΣ ΛΑΛΥΝΕ Ι ΜΙΑ ΤΙΝ ΑΛΙ

Τιν Προτομαγιά ι δυλεφτάδες όλυ τυ κόζμυ βγένυνε ςτι ςτράτα.

Ι κόκινες ςιμέες τις Σοβιετικίς-μας ρεςπύμπλικας λένε ςτυς εργάτες όλυ τυ κόζμυ:

— Νικίςαμε. Ίμαςτε δινατί. Ελάτε μαζί-μας. Θα ςας ιποςτιρίκςυμε.

— Ζίτο ι Προτομαγιά!

Τιν ίδια μέρα αφίνυνε τι δυλιά κε πάνε ςτιν ντεμονςτράτςια κ' ι εργάτες τυ εκςοτερικύ.

Εκί δεν έχι ςοβιέτ. Ι κόκινες ςιμέες τον εργατόν τυ εκςοτερικύ λένε ςτυς καπιταλιςτές:

— Ι εργατικί τάκςι ίνε έτιμι ςτον αγόνα ενάντιά-ςας, τίρανι καπιταλιςτές. Ακύμε το λάλεμα τον εργατόν τις χό-

ρας τον Σοβιέτ. Αφτί θα μας ιποστιρίκςυνε. 'Ιμαςτε δινατί. Θα νικίςυμε!

— Ζίτο ι Προτομαγιά!

Ι ΚΟΚΙΝΙ ΣΙΜΕΑ

Ι πόρτα τυ ςκολιύ ανίγι κε κλίι κάθε λεφτό. Τα πεδιά τρέχυνε στο ςκολιό, φονάζυνε, ςαν ένα κοπάδι ςταροπύλια.

Κι' απ' τι ςτράτα ακύετε το ίδιο χαρύμενο βύιζμα. Ο ίλιος, μπένοντας απ' το ορθάνιχτο παράθιρο πέφτι πάνο ςτον πάτο με λαμπερύς νταγμάδες.

Ι ςτοροζζίχα Τροφίμοβνα κι' ο ενκονός-τις Στέφανος, ςτέκυντε ςτο παράθιρο.

— Μανάκα, κλες; Πάλι θιμίθικες τι μάνα-μυ κε τον πατέρα-μυ! Πές-μυ!

— Κε τί να ςυ πο; Σαν τυς θιμιθό, κόβετε ι ανάςαμυ! 'Ιτανε ο γιόκας-μυ κε δικός-ςυ πατέρας, κατςαρός, χαρύμενος κε τραγυδιςτίς...

Κι' όλο τραγυδύςε για τον κόζμο, για τι λεφτεριά... Νά μια φορά ίπε: «Ι Προτομαγιά ίνε γιορτί όλον τον δυλεφτάδον».

Ντρανό—ο πατέρας-ςυ με τι μάνα-ςυ, ετιμάζυντε να πάνε έκςο απ' τιν πόλι. Κε κίνι δύλεβε ςτι φάμπρικα.

'Ιρθανε ι ςίντροφί-τυς απ' τις φάμπρικες, κε ςικόςανε μεγάλο θόριβο. Αλέκο, πρέπι να βγάλις λόγο. Για τέτιυς λόγυς καθότανε πια ςτι φιλακί ο Αλέκος-μας. Εγό τυ ίπα: — Αλέκο, πιο λαφρά! Μα πύ ν' ακύςι! Μονάχα γέλαςε. Κι' άρχιςε να ετιμάζετε για τι ςτράτα...

Ο ίλιος φότιζε όπος ςίμερα, μα τότε τέτιο βύιζμα δεν ίτανε: μπροστά τι γιορτί τον δυλεφτάδον δεν τιν τιμύςανε ι αφεντάδες-μας...

Πίγανε, κε ςι ςα να ίκςερες κάτι, κςίπνιςες κι' άρχιςες να κλες: «Μάμα!» 'Ιςυνα τότε ενός χρονύ. Πίγανε. Κά-

θυμε, τυς φιλάγο. Ετίμαςα το φαί. Δεν έρχυντε. Φιλάγο —πάλι φιλάγο. Ο ίλιος βαςίλεβε πια, όταν, στο στερνό, γίριςε μονάχι ι Αναστασία. Μόνο το χρόμα χάθικε απ' το πρόςοπό-τις.

— Ο Αλέκος, — φονάζο, — τί έπαθε;

Μόλις μπόρεςα να καταλάβο τί έγινε... Σορεφτίκανε ι εργάτες έκςο απ' τιν πόλι. Σικόσανε τις σιμέες, τις κςετιλίκςανε, τις βαςτύςανε. Βυίςανε τα τραγύδια-τυς. Κε πάνο στο δέντρο αρχίςανε να βγένυνε κίνι, πυ βγάζανε λόγο. Κι' ο πατέρας-συ βγίκε πάνο στο δέντρο... 'Ιχε φονί δινατί, καθαρί, σαν καμπάνα... Τον ακύνε ι άνθροπι...

περικικλόςανε τυς αγαπιμένυς-μας ι κοζάκι. Ορμίςανε με ναγάικες...

Αρχίςανε να σίρυνε με τα τυφέκια... Τον Αλέκο το ρίκςανε με το βόλι απ' το δέντρο.

Σκοτονότανε ι Αναστασία στι δυλιά... Ι στενοχόρια έφαγε όλι τιν καρδιά-τις... 'Αρχιςε να βίχι... Το σπίτιμας ίτανε ιγρό... Αρόστιςε κε πέθανε... Κ' εμίς ι διο απομίναμε μονάχι-μας.

Αχ, ντράνα! Ι δικί-μας τόρα μπένυνε σε κολόνες. κ' ι σιμέα ίνε έτιμι...

Μόνο τόρα κανένα για τιν κόκινι σιμέα δε σκοτόνυνε...

Στα χέρια τυ μαθιτί κοκίνιζε μια ςιμέα με τι χτιπιτί επιγραφί: «Ζίτο ι Προτομαγιά!» Κε ςτα ςτίθια τον πεδιόν ςτράφτανε μικρά κόκινα αςτράκια, ςαν το έμα τον δυλεφτάδον, πυ ςκοτοθίκανε κάποτε.

— Λιπόν, μανάκα, θα πάο!

Κι' ο Στέφανος αποφαςιςτικά μπίκε ςτις ςιρές τον μαθιτόν...

Ο ΓΙΟΡΤΑΖΜΟΣ ΤΙΣ ΠΡΟΤΟΜΑΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΕΡΟ ΤΥ ΤΣΑΡΥ

Πίςο απ' τι γονιά τις ςτράτας ςε ςτενό ςοκάκι ςορέφτικε κόζμος καμιά εκατοςτί άνθροπι. Στι μέςι τυ κόζμυ ακύςτικε ι φονί τυ Βεςόφτζικοφ.

— Στρανκίζυνε το έμα-μας, ςαν να ίμαςτε κλιύκβα!

— Σοςτά!—απαντίςανε κάμποςες φονές με μιας με βροντόδικι φονί.

— Πολεμάι το πεδί!—ίπε ο Αντρέας. — Ας πάο, λιπόν, να το βοιθίςο!... — Ακύςτικε ι γλικιά-τυ φονί:

— Σίντροφι! Λένε, ότι ςτι γι ζι λογιό-λογιό κόζμος — εβρέι κε γερμανί, ενκλέζι κε τάταρι. Μα εγό αφτό δεν το πιςτέβο. 'Ινε μονάχα διο κόζμι, διο ράτςες αφιλίοτες — ι πλύςιι κ' ι φτοχί. Ι άνθροπι φορύνε λογιό-λογιό ρύχα κε λογιό-λογιό μιλύνε. Μα ντρανάτε, πος ι πλύςιι γάλι, γερμανί, ενκλέζι φέρυντε με τον εργατικό κόζμο έτςι κε θα δίτε, ότι όλι αφτί ίνε εχτρί για τον εργάτι κε ςτύδι ςτι γύλα-τυ.

Μέςα ςτον κόζμο κάπιος γέλαςε.

— Κι' απ' τιν άλι μεριά αν ντρανύμε,—έτςι θα διύμε, ότι κι' ο γάλος εργάτις, κι' ο τάταρος, κι' ο τύρκος ζι το ίδιο ςκιλίςιο ζίςιμο, όπος κε μις, ο ρύςικος εργατικός κόζμος!

Απ' τι ςτράτα ερχότανε όλο κε περιςότερος κόζμος. Ο ένας από πίςο απ' τον άλο, ι άνθροπι ςιοπιλά, τεντό-

νανε τι γύλα, ςικονόντανε πάνο στα δάχτιλα τον ποδαριόν, χονόντανε στο σοκάκι...

— Ι πολίτςια! — φόναξςε κάπιος.

Απ' τι ςτράτα στο ςτενό ςοκάκι ίςια πάνο στον κόζμο ερχόντανε, κυνόντας τις βίτςες τέςερις καβαλάριδες πολιςμάνι κε φονάζανε:

— Σκορπιςτίτε!

Ι άνθροπι κατεβάσανε τα φρίδια-τυς, άθελα δίνανε δρόμο ςτ' άλογα. Μερικί ανεβένανε πάνο στυς φράχτες.

— Βάλανε τα χιριδόπυλα πάνο ςτ' άλογα, κι' αφτά γριλίζυνε—νά κ' εμίς ίμαςτε πολεμάρχι, — ακύςτικε κάπια βροντερί, χολιαζμένι φονί.

Ο Αντρέας απέμινε μόνος στι μέςι τυ σοκακιύ. Πάνοτυ ορμύσανε, κυνόντας το κεφάλι, διο άλογα.

ΕΤΙΜΟΣ ΠΑΝΤΑ ΝΑ ΙΣΕ!

Κόκινι, τίμια παντιέρα,
ςίκο πςιλά στον αγέρα,
ςίκο, κιμάτιςε πια
ς' όλο το ςκλάβο ντυνιά!
Ε, πιονέρε! Σιμόνι ι όρα,
πυ θα κςεςπάςι ι κρίςιμι μπόρα.
Κράτα παντύ τι ςιμέα ςφιχτά.
Τράβα στο δρόμο τυ Λένιν πιςτά.
Πάλεπςε, ςπύδαςε, ζίςε.
'Ετιμος πάντα να ίςε!

Ο ΓΑΡΙ ΑΙΖΜΑΝ

Ο Γάρι 'Αιζμαν μάθενε γράματα στιν Αμερικί, στο ςκολιό. Εκί οργάνοςε πιονέρικο τάγμα, όπυ μπίκανε όλα τα προλετάρικα πεδιά τυ ςκολιύ. Αντάμα με τυς ςιντόφυςτυ έκανε ολάκερι ςιρά από πιονέρικα τάγματα.

Μια φορά ίτανε ςινεδρίαςι τον πιονέρον.

Ο Γάρι λαλύσε τα πεδιά στον αγόνα για τι σοβιετικί εκσυσία σ' όλο τον ντυνιά.

'Ετρεκσε εκί ένα ιπικό τάγμα τις πολίτσιας. Ι πολισμάνι χοθίκανε μέσα στον κόζμο τον πιονέρον. 'Οταν ένας πολισμάνος ίρθε σιμά στο Γάρι 'Αιζμαν, αφτός άρπακσε τ' άλογο απ' το χαλινάρι. Αμέσος αρεστάρανε το Γάρι.

'Ιστερα από κάμποσες μέρες δικάσανε το Γάρι. Ι δικαστές καταδικάσανε το Γάρι σ' έκσι μινόν φιλάκισι. Στι φιλακί βάλανε το Γάρι αντάμα με τυς κλέφτες. Τυ φερόντανε πολί άσκιμα.

'Οταν ο Γάρι τέλιοσε τι φιλακί-τυ, ο νατζάλνικος τις φιλακίς τυ ίπε:

Αν πέσις στα χέρια-μας ακόμα μια φορά, τότες θα τιν πάθις άσκιμα.

Μα ο Γάρι δεν ίνε από κίνυς πυ μπορίς να φοβερίσις.

Εκατό χιλιάδες άνεργι τις Νέας Ιόρκις βγίκανε στι στράτα κε ζιτύσανε «πσομί γιά δυλιά». Ο Γάρι ίτανε αντάμα-τυς. Τον αρεστάρανε πάλι κε το δικάσανε.

Ι καταδίκι ίτανε τέτια: πέντε χρόνια σοφρονιστικί φιλακί.

Ι ΖΟΙ-ΤΥ ΙΝΕ ΒΑΡΙΑ

Τυ σκλάβυ τυ νέγρυ βαριά ι ζοί.
Τον δέρνυν κε σκάβι τ' αφέντι τι γι.
Προστάζυν να φέρνι μαζί στι δυλιά
ι μάνα τα μάβρα μικρά-τις πεδιά.
Βραδιάζι κ' ι Σάλι ακόμα λιγίζι
τι ράχι. Ο ίδρος το χόμα ποτίζι.
Θαμπόνυν τα μάτια. Ι Σάλι πινάι,
μα λέκσι ι μικρύλα να πι δεν τολμάι.

Ο ΠΙΟΝΕΡΟΣ ΤΙΜΠ

Ο φορτοτίς Ράμι ίπε στον Τιμπ:

— 'Ισε μικρός, σα σταλαματιά. Αν ι σταλαματιά θα κιλίσι το βράδι στι στράτα, μπορί να τι δι κανίς;

— Κανίς δεν μπορί να τι δι—απάντισε ο Τιμπ.

— Πίγενε τότε, σα σταλαματιά, στι φάμπρικα κε κόλισε νά αφτό.—Κι' ο Ράμι έδοσε στον Τιμπ ένα μεγάλο φίλο χαρτί.

Το πρωί ο κόζμος σορέφτικε στην αβλόπορτα τις φάμπρικας. Ο απσιλός Αμάν διάβαζε φοναχτά:

—«Πινύμε. Σόνι πια πυ ιποφέρυμε! Κάτο ι πλύσιι! Σ' όλες τις γονιές τυ ντυνιά γίνετε μεγάλος αγόνας. Ι εργάτες πολεμύνε ενάντια στον καπιταλιζμό».

'Ακσαφνα φανίκανε άνθροπι με κσίλα κε ρεβόλβερα. Σκορπίσανε τον κόζμο. Χόσανε τον Αμάν μέσα στο αφτοκίνιτο κε τον κυβαλίσανε.

Το βράδι ο Τιμπ,—ζιτύσε να βρι το Ράμι:

— Ράμι,—ίπε ο Τιμπ, — εγό θα κολνό κάθε νίχτα τα φίλα-συ. Ας πάνε να φονάζυνε σ' όλυς:

— «Σόνι πια να ιποφέρυμε! Κάτο ι πλύσιι!»

Ο Τιμπ έγινε μικρός πιονέρος.

ΑΛΟ ΛΟΓΙΟ ΔΕΝ ΜΠΟΡΙ ΝΑ ΓΙΝΙ

Ο ενιάχρονος Καρλ σίμερα απόμινε μόνος στο σπίτι. Ι μάνα-τυ έφιγε. Ο πατέρας-τυ δε φενότανε πια διο βδομάδες. Μα ο Καρλ δε θαμάζι γι' αφτό. Κσέρι, ότι ι πολίτσια ζιτάι τον πατέρα-τυ, κε καλά πυ δεν ίνε στο σπίτι.

Ο πατέρας τυ Καρλ ίνε κομυνιστίς.

Ο Καρλ ακύι βίματα. Ανίγι ι πόρτα. Μπένυνε τρις.

— Εσί μόνος ίσε εδό, πεδί;—Νε...

— Κ' ι μάνα-συ πύ ίνε;—'Εφιγε.

— Κι' ο πατέρας-συ;—'Εφιγε.

— Πύ;—Ο Καρλ απάντισε, ότι δεν κσέρι.

— Εγό θα σε πάγο στι φιλακί,—λέι ένας απσιλός άνθροπος.

Ι καρδιά τυ Καρλ τρόμακσε. Μα δεν ίπε τίποτα.

Τον Καρλ τον πίγανε κάτο, το βγάλανε στι στράτα κε τον καθίσανε στ' αφτοκίνιτο.

'Ιστερα από μισί όρα βρέθικε σε μια μεγάλι φοτερί κάμαρα.

Μπροστά-τυ καθότανε ένας άνθροπος με φόρμα πολισμάνυ.

— Πόσο χρονό ίσε; Πός σε λένε; Πιγένις στο σκολιό;

Ο Καρλ απάντισε.

— Κε θέλις να φας;—Νε, θέλι.

'Ιστερα από διο — τρία λεφτά ο Καρλ κσεπάστρεψε το πσομί κε τιν καλμπασά.

'Ακσαφνα ο πολισμάνος χαμιλά κε γλίγορα ροτάι:

— Κε πύ ίνε ο πατέρας-συ;—Ο Καρλ πάγοσε.

— Πύ ίνε ο πατέρας-συ;—Σιοπί.

— Πύ ίνε ο πατέρας-συ; — σε ροτό.

Ο Καρλ φυρκίζετε, μα σοπένι.

Στιν κάμαρα ίνε ισιχία, μονάχα το ρολόι τις γονέας χτιπά.

Κάπιος μπίκε μέσα.—Σας ζιτύνε.

Ο πολισμάνος έβρισε κε βγίκε απ' τιν κάμαρα.

Περάσανε κάμποσα λεφτά. Κανένας δεν ερχότανε. Ο Καρλ έτρεκσε στιν πόρτα κε τι σκύντισε.

Ι πόρτα άνικσε. Ο Καρλ βγένι. Ι στρατιότες δε δίνονε καμιά προσοχί. Κι' ο Καρλ τρέχι, τρέχι στο σπίτι.

Ι ΦΙΛΙ-ΜΑΣ Κ' Ι ΕΧΤΡΙ-ΜΑΣ

Ι χόρα-μας ίνε ι ΕΣΣΔ.

'Ινε στον ντυνιά κι' άλες χόρες.

Ας ροτίσυμε τον κόζμο αφτόν τον χορόν:—πιος ίνε ο γίτονάς-σας;

Θ' απαντίσυνε:—Ι Σοβιετικί 'Ενοσι.

Ας ροτίσυμε:—Τί ίνε Σοβιετικί 'Ενοσι;

Ι εργάτες θ' απαντίσυνε:—Ο καλίτερός-μας φίλος.

Ι καπιταλιστές θ' απαντίσυνε:—Ο πιο κακός εχτρός-μας.

Ας ροτίςυμε τυς εργάτες:—Γιατί ίνε φίλος;

— Εκί ίνε μπολςεβίκι. Ι πάρτια τον μπολςεβίκον ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόζμυ ενοθίτε!» Ι πάρτια τον μπολςεβίκον ίπε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοςτάςια ίνε δικά-ςας. Τα χοράφια κε τα όρι ίνε δικά-ςας. Καρτακολίςτε τυς πομέςτζικυς κε τυς φαμπρικάντες».

— Ι μπολςεβίκικι πάρτια ίνε εχτρός-μας,—θα πύνε ι καπιταλιςτές.

— Γιατί;

— Γιατί ι πάρτια ίπε: «Προλετάρι όλυ τυ κόζμυ ενοθίτε!» Ι εργάτες αφτίς τις χόρας ίπανε: «Ι φάμπρικες κε τα εργοςτάςια ίνε δικά-μας. Τα χοράφια κε τα όρι ίνε δικά-μας». Αφτί μας καρτακολίςανε. Μας τα πίρανε όλα.

Ι εργάτες κ' ι χοριάτες τις μεγάλις χόρας ίπανε:

— Εμίς καρτακολίςαμε τυς εχτρύς-μας. Τόρα—όλα ίνε δικά-μας.

— Θα χτίςυμε τι χόρα-μας,—ίπε ι πάρτια.

— Θα χτίςυμε τι χόρα-μας, — ίπανε ι εργάτες κ' ι χοριάτες.

ΜΕ ΤΟ ΡΑΔΙΟ

Ι αντένες διαλαλύνε,
πος ςτι χόρα πολεμύνε,
πος ι φάμπρικες φυντόνυν,
τα κολχόζια διναμόνυν,
πος γιρίζυν τα λυριά
ςτα μοτόρια βιαςτικά,
πος γιρίζυν ι τροχί
ςτα βαγόνια με ορμί,
πος μαθένυνε καλά
τα πεδιά-μας ςτα ςκολιά.

Ι ΦΟΝΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΧΤΙΣΙΜΟ

— Χτίζυμε ιλεχτροςτάντςια.

— Κάναμε νέο ςιδερόδρομο.

— Χτίςαμε νέο εργοςτάςιο.

— Διο φορές περιςέπςαμε τιν παραγογί τις φάμπρικάςμας.

— Χτίζουμε κενούργια ςπίτια, κενούργιες πόλες για τυς εργάτες.

— Πρότι τελιόςαμε τι ςπορά.

— Χτίςαμε το πιο γλίγορο αεροπλάνο.

Τόρνυς, κολχόζια
χτίζυμε τόρα.
'Ολι δυλέβυν.
Βράζι ι χόρα.

Λόγο να δόςυν
όλι χροςτύνε,
πος πολεμύςαν
φέτος να πύνε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Стат. форм. 75x105. 8 печ. лист. — 260.400. Тираж 4200.

Міськліт 1479 м. Маріупіль, держдрукарня ч. 17. Зам. № 5717.